

E L M E U G R A D' A R E N A

I Plec de
Ràdiodifusions
Dominicals

(juny 1937-juliol 1938)

de

Joan Vilar Costa

I N D E X

=====

		<u>Pestanya número</u>
Pròleg	: Les meves radioemissions (4-10)	
<u>1937</u>		
8 juny	: El Butlletí d'Informació Catòlica (11-13)	1
13 juny	: La llei de l'amor (14)	2
27 juny	: ¿No sabeu de quin esperit sou? (15-22)	3
4 juliol	: Guernika <i>NO hi és</i>	4
19 juliol	: Som ciutadans lliures 23-32)	5
8 agost	: Un document fatal desvelat (33-41)	6
22 agost	: Tots els qui prenen glavi, de glavi moriran (42-52)	7
5 setembre	: Galícia sota el jou feixista (53-63)	8
10 octubre	: L'Osservatore Romano i nosaltres (64-70)	9
24 octubre	: ¿Igualtat i llibertat? (71-76)	10
14 novembre	: La Carta Colectiva (77-84)	11

28 novembre :	La Carta Colectiva dels bisbes espanyols a l'estranger	(85-90)...	12
12 desembre :	"No mentiràs"	(91-96).....	13
26 desembre :	N a d a l	(97-109).....	14

1938

9 gener :	El discurs de Nadal del Papa Pius XI ^é ...	(110-119)	15
23 gener :	Ni feixistes ni antifeixistes	(120-130)	16
9 febrer :	"Deciens repetita placebit"	(131-132)	17
6 març :	Crim de lesa religió	(133-139)	18
20 març :	Unitat	(140-148)	19
3 abril :	"Samarità ets tu"	(149-160)	20
17 abril :	Passió i resurrecció	(161-173)	21
1 maig :	Missatge	(174-180)	22
29 maig :	El XXXIV ^e Congrés Eucaristic Internacio nal de Budapest	(181-188)	23

27

1938

26 juny	:	Senyal d'unitat, lligam de caritat ...	(187-198)	24
3 juliol	:	Retalls de premsa	(199-205)	25
24 juliol	:	El meu gra d'arena	(206-218)	26

Ave, Maria Puríssima!

LES MEVES RADIOEMISSIONS:

dur moment internacional

A primers dies de juny de 1937 vaig ésser convidat a participar en el cercle d'al.locucions radiades pel Comissariat de Propaganda des de les "Emissores de la Generalitat de Catalunya".

No vaig pas restar ni un sol moment indecís d'acceptar tal oferta, malgrat el risc petit o gros, que hi pogués haver a tractar en públic certes contravèrsies, que fins amics meus no estimaven encara prou madures. En circumstàncies, però en que tots els catòlics i eclesiàstics espoardits s'havien escapat del temporal, o bé romanien tothora encallats en llurs amagatalls sense gosar sortir a defensar els interessos de Déu i de l'Església Catòlica; vaig admetre de bon

Terr-Biist

grat la requesta, oferint al bon Déu i al nostre Mestre i Redemptor Jesu-Crist, com també a la Santa Mare Església Catòlica, Apostòlica i Romana (als quals m'és plaent de retre des d'aquí, de tot cor i amb tota l'ànima, solemne i pública professió de vera fe i filial devoció, aquest meu ministeri sacerdotal, amb pregon desig i goig immens de poder portar, tan el sagrat nom ~~i~~ les coses de Déu, com els veritables interessos i la sincera doctrina de l'Església Catòlica a la faç del món, a oïdes de tota sort de gents.

I em cal declarar públicament i ensems agrair la benvolença i delit amb que de molt diverses classes de persones eren rebudes i esperades les meves allocucions catòliques.

Els uns eren aquells simpàtics i benamats obrers del port de Barcelona, qui potser mútualment s'avisaven el dia i l'hora d'escoltar el parlament del "petit"; altres eren radiocients escampats arreu de Catalunya, qui ^{en} seguien justament el diumenge de torn, que els hi tocava; també hi hagué professors insignes i bons ciutadans que les a -

plaudien, i amb gaudiment se les escoltaven, i per elles, si no em coneixien de cara, potser anant jo per ciutat, em reconeixien amb el meu to de veu; i finalment jo mateix ben lluny de Barcelona, des d'un poble de Catalunya, me n'he pogut sentir alguna, pronunciada en lloc meu per un amic llegidor.

Que ningú no s'estranyi que n'hagin apuntat aquestes referències; puix cal que hom sigui assabentat ^{que} a l'estranger, principalment a Anglaterra, hi ha adversaris, o si més no desconfiats, de la República Espanyola que diuen, que no, que de cap de les maneres el Govern ^{deu} permet radiar les meves emissions catòliques; n'hi ha d'altres, els quals, no podent pas negar el fet, diuen que el govern de la Generalitat permet la radiodifusió, més no pas que sigui escoltada dintre mateix de Catalunya, i sols fa la transmissió a l'exterior amb càlcul de política internacional; i alguns també, com un de Califòrnia, hi afegeixen que radiodifoneja els meus parlaments catòlics, fets al dictat, com qui diu, del Govern, pistola ^{al} de pit; d'on venia aquell esclai i estupor en sentir dels meus llavis, pri-

mer, la matèria i el to de fragments de textos radiats, i segons, que totes les emissions eren obra purament meva sense cap mena de dictat, ni d'imposició, ni de coacció, ni tan sols de censura, el més sovint: i si voleu ² condescendència ¹ a un xic de llibertat meva, però prou motivada - que no tocant jo temes de política ni informacions de guerra, dat el meu caràcter, crec que m'és adient, i fa alta honor a la llibertat ² ~~la~~ noblesa de les autoritats de la Generalitat i de la República.

Amb això sol molts estrangers de bona fe que venien amb prejudicis feixistes (i....n'hi ha ~~de~~ tants de prejudicis, com aquest, que caldria esvaïr) se'ls quedava trencada a les mans i entre els dits una de les més fortes palanques que ~~en~~ els enemics del govern El·legítim de la República han tingudes, i en part encara tenen. Les meves el·locucions radiades han estat una forta labor apologètica, i em refio que també ho seran per endavant, si l'assenyat públic, si les intel·ligents autoritats em conservem aquell gra de confiança i comprensió amb que fins ara havia acomplert la meva modesta i alhora utilíssima tasca, aportant al bé pú-

blic, com ciutadà i sacerdot el meu grà d'arena: tasca apològica en el sentit catòlic, abjectiu meu, que únicament jo fitava, de defensa i exposició de la doctrina catòlica; apològica també en el sentit polític, per concomitància a raó del profit, que en treu la causa lleítima de la República.

Es debades que jo mateix expressi que un dels senyals més estimables i certs de l'eficàcia de les meves converses radiades és just la contradicció que li fan, no parlo ja dels qui des de l'altra banda bazfroerament la bescanten amb infàmies i falsies (La difamació fins calumniadora és una eina ben característica del feixisme internacional); sinó que parlo singularment dels qui des d'ací mateix o des de l'estranger bullen i pensen i enraonen de pistoles al meu pit el dia que puguin entrar triomfants a Barcelona.

Els veuran davant de Déu, si aquest pensar i aquest dir s'escau gaire a l'esperit cristià i amb quina consciència poden tenir semblants pensaments i enraonies de matar. De part meua sols els puc

dir que no tinc ni podré mai tenir prous vides, les quals ells puguin llevar-me que, amb la gràcia de Déu, no estigui aparçllat d'ofèrir-les per a pregonar el nom i la causa de Déu, per a lluitar pels interessos de la doctrina i de l'Església Catòlica, per a cuidar del benestar i pau del poble i de la pàtria.

Morir com tants per raó política em fora vilesa i afront; donar la vida per la causa de la religió cristiana i pura fe catòlica em fora celestial glòria de veritable martiri.

No era necessari, però tampoc serà sobrer, m'ho penso, que faci advertiment que el text de les següents radioemissions meves, que publico en el present volum, és íntegre i exacte tal com fou llegit i pronunciat des de les emissores de la Generalitat de Catalunya, exceptuades, ja és compren, algunes lleugeres esmenes i llimades que res no trouen ni afegeixen a la redacció primera i pronunciada el dia que va assenyalat al marge de cada una. Altrament l'autor, a satisfacció de qualsevol curios o malfiat, s'agrada de manifestar que en serva els primers bo-

rralls, per a poder-ne verificar qualsevol confrontació volguda.

Amb Déu siau, amics, i gràcies.

Barcelona
Diada del Roser
~~7 octubre 1958.~~

Joan Vilar Costa
pne.

8 juny

EL BUTLLETÍ D'INFORMACIO CATOLICA .

Presentació improvisada amb lectura d'alguns fragments triats.

Heus ací els comentaris que n'ha fet la premsa facciosa.

EL BOLETIN DE INFORMACION CATOLICA DE LA GENERALIDAD

Barcelona 11 16 h

Ayer comenzó la radiación del "Boletín de Información Católica" de la Generalidad". En el país donde no queda un templo en pie donde han sido quemadas todas las imágenes donde los coches de las patrullas circulan con el rótulo: "Sin Dios nin amo" se inicia un nuevo aspecto de la mascarada blasfema y grotesca. La apoteosis del cinismo.

Arriba España 12 junio 1937 p.3,c.6

PARA ENGAÑAR AL MUNDO

Salamanca- Por imposible que parezca de creer, la radio roja de Barcelona ha comenzado la radiación de un boletín de información católica que forma parte del vasto plan de Prieto, que intenta nada menos que engañar al mundo.

Donde se ha asesinado a la gente por el delito de poseer unrosa-

rio o una imagen religiosa, donde no queda un templo donde no haya sido profanado o invadido, donde han sido destruidas todas las imágenes, radian un boletín de información católica. Tal vez este boletín se ocupa de poner los pies a esas fotografías de monjas desenterradas y exhibidas a las puertas de las iglesias; aquellas otras del simulacro de fusilamientos al Sagrado Corazón de Jesús del Cerro de los Angeles, a tantas de milicianos haciendo escarnio de los ornamentos y objetos sagrados. .

Con esta nueva sección de radio creada para cubrir los más sátnicos manejos, los rojos han conseguido llegar al límite de la blasfemia.

El Diario Vasco 15, junio 1937, p.3, c.6

13 juny

LA LLEI DE L'AMOR

No se n'ha pogut retrobar el text als bons arxius de Radio-
difusió General de la Generalitat de Catalunya.

27 juny 1937

"NO SABEU DE QUIN ESPERIT SOU"?

Escriu l'evangelista sant Lluc (9,52 ss) que:

Jesus envià missatgers davant la seva faç, i anant-se'n entraren en el vilatge dels Samaritans per tal d'aparellar-li posada; i no el reberen per tal com la seva faç era d'anar a Jerusalem. I, en veure-ho els deixebles Jaume i Joan digueren: «Senyor, vols que diguem que devalli foc del cel i els abrusi?» I Ell, girant-se els reptà i digué: «No sabeu de quin esperit sou vosaltres? Car el Fill de l'home no ha pas vingut a perdre vides sinó a salvar-les».

Els deixebles Jaume i Joan els "Boenergues" -fills-de-tró, com els havia anomenat Jesús (cf 3, 17) veient l'afrent que els samaritans feien al Mestre, es remembraren segurament del fet d'Elías, quan manà que devallés foc del cel damunt els cinquanta soldats, que el rei

Ocias havia enviat per a prendre'l (cf. 2 Rg. 1, 10). Per ço ~~escriu~~
escriu sant Jeroni a Algasia (ep. 151, 5) que si devallà foc del cel
per a venjar-se de la injúria comesa amb el Profeta; amb quant més de
raó les flames havien de ^{var}abrir-se ^{els}contra samaritans, menyspreadors del
Fill de Déu. Més el Rabbi els para remarcant la diferència entre l'es-
perit de la llei antiga i el de la nova. "No sabeu de quin esperit sou?"
ja fos que s'expressés en forma interrogativa, ja fos que emprés la for-
ma afirmativa directa, que en això varien les edicions crítiques, sen-
se que per ço no's canviï el sentit formal de la sentència evangèlica.

"No sabeu de quin esperit sou?" comenta bellament Corneli van
der Steen-; no sabeu quin esperit us empeny; puix mentre us penseu
que sou portats de l'esperit de Déu, us guia l'esperit huma d'impacièn-
cia i de venjança; o bé com si diguéis; No sabeu a quin esperit sou es-
tat cridats i elets: no sabeu que heu d'ésser dolços de coratge i d'es-
perit, com jò, el vostre Mestre, i Senyor, ho sóc; voleu imitar el zel
d'Elias i l'esperit de venjança; emperò no sabeu que aquest esperit

és el de la llei antiga, que mana, o permet, el talió de la venjança Ull per ull, dent per dent (Ex/21, 24); però aquest esperit no és el de la llei nova i de l'Evangelí, i principalment que no és el de la meua persona, perquè el meu esperit és de mansuetud, de tollerància, *(salvar no perdre, de forma que respongui als maleficus amb beneficis)*, de caritat, de beneficència; i beneeixi als maldients: estimeu els vostres enemics, i la Vulgata afegeix: feu bé als qui us aborreixen (Mt 5, 38-47). No heu sentit i après de mi això?:; Tàlment us heu oblidat tan ^{prompte} haviat de la meua doctrina?:

El senyor afegeix -sant Jeroni a Algasia- que havia vingut no a jutjar sinó a salvar, no amb poder sinó amb humilitat, no en la glòria del Pare sinó en la baixesa de l'home, els repta de que no s'hagin recordat de la seva doctrina i de la bondat de l'Evangelí.

EL fill de l'home no és vingut per a prerdre les ànimes sinó per a salvar-les. En la qual sentència el mot "ànimes" -com diu l'original grec- és un hebraïsme que per virtut d'una molt freqüent elipsi vol significar la vida natural de l'home en el membre primer,

i en el segon és refereix a la vida espiritual, que anomenem simplement "ànima". Segons això Jesús ensenya que ell no és pas vingut per tal de matar la vida natural de l'home amb el foc o altre violència sinó per a salvar amb la seva passió i mort sagrada la vida espiritual de l'home, val a dir la seva ànima.

I per tal havia convidats wels deixebles a la seva escola mostrant-els-hi quin era el seu esperit i de quina mena de natural fòs ell, dient: Apreneu de mí, puix sóc mansuet i humil de cor (Mt 11, 29). I d'ell havia sigut la profecia d'Isaias (42, 1 ss) que st. Mateu (12, 17-21) vegé verificada quan va dir: Per tal com s'acomplís el que havia estat dit d'Isaias el profeta:

Heus aquí el meu sirvent que he escollit.....

No qüestionarà, ni cridarà

Ni sentirà ningú la seva veu per les places,.....

Canya escardada no trencarà, / ni ble fumant no apagarà, / fins que portarà jutament a victòria.

I en el seu nom esperaran les nacions "

Aquesta és la veritable imatge de Jesús, i el reflex del seu esperit: paraula de Déu inspirada en les divines Escriptures. "Així doncs -en dedueix ^{sant} ~~stis~~ Beda el Venerable- seguiu també els fets d'aquells amb l'esperit del qual heu estat marcats". Per tal escrigué l'Apòstol ~~sant~~ Jaume que aquell qui ha ben esguardat vers la llei perfecta, la de la llibertat, (és a dir, la doctrina de Jesu-Crist), i persevera en ella esdavingut no un oïdor oblidat sinó observant d'obra, aquest serà benaurat en el seu obrar" (Jac 1, 25).

Alguns dels meus ràdiooients em retreuré que aquestes reflexions són fora de lloc, Amb tot el respecte per el sentiment d'altri, jo creuria que per contrari són prou el seu punt.

Per çó com als antifeixistes, majorment catòlics, els podrà ^{servir a} /confirmar ^{se} en la justícia i cristianitat de la causa que defensem; i als feixistes principalment, que potser, m'escoltán, els haurà de fer reflexionar i ~~mira~~ ^{atendre} els camins que menen tant allunyats de la vera

doctrina de Jesu-Crist: camins que menen certament als immensos i profundíssims estralls causats del Feixisme, a Itàlia, a Alemanya, i singularment els que està causant a Espanya en tota mena d'ordres, amb la sistemàtica destrucció i premeditat arrasament de vilatges, de ciutats, de temples de convents i d'hospitals, amb les morts d'una infinita multitud de religiosos, monges, sacerdots, vells, dones i d'infants, metrallats arran de terra en les ciutats, en les carreteres de Màlaga, de Guernica i de Bilbao i a tot arreu aon s'ha presentat la civilització italiana i alemana. Els catòlics espanyols, els rebels, diuen que amb la guerra civil defensen la religió que emparen l'Església de Jesu-Crist, que fan causa catòlica!...

I; doncs? Aquells ministres, i militars, aquells nobles i patrons, aquells cardenals i bisbes, aquells canonges i religiosos, i tots aquells catòlics, que amb el seu llarg i pacífic curs de la monarquia amb la sincera predicació de la paraula divina, amb l'ordenada acció social, amb la múltiple institució d'obres catòliques, amb el sagaç fonement de tot

el bé públic i amb el progrés de tota veritable cultura i principalment amb el tracte just i humà dels obrers i del poble no volgueren fomen ^{*maintenir*} tar ni conservar l'ordre social, la religió catòlica, el bé públic; ara, tot d'una, *es* senten patriotes i religiosos, i amb el ben abans d'imposar llur ordre, llur justícia social, llur catolicisme, fan venir els moros africans -bandejats de la pàtria pels Reis Catòlics- criden els nous bàrbars de l Nord i als cobdiciosos dominadors italians, que tants d'estralls han causat en èpoques antigues i estan causant a present a la religió catòlica i al just ordre social.

¡Quina follia! El dir que la guerra civil invasora, que el Feixisme fa a Espanya, tant injusta pels motius, tan inhumana pels procediments, tan anticatòlica pels que la mouen, el gosar dir que aital guerra s'ia feta a títol de la religió cristiana, per causa de l'Església catòlica és una sarcàstica injúria i una sacrílega blastomia contra el Redemptor i Mestre Jesu-Crist, el màxim i primer manament del qual ^(*Jn 13,*) és que us estimeu els uns als altres, com jo us he

estimat: en això coneixeran tots que son deixebles meus, si us
~~tal~~ teniu estimació els uns als altres"

! Maledicció de Déu i dels homes damunt el Feixisme, que re-
nega i destrueix els principis fonamentals de la religió de Jesu-
Crist i del sentit huma!

Bona nit, ràdiooients!

18 juliol 1937

SOM CIUTADANS LLIURES

La Humanitat 27 juny 1937, p.2, c.4, ampliant una nota del dia precedent deia:

Han estat posats a la disposició del Tribunal d'Urgencia.... Així mateix han estat també posats a la disposició del mateix tribunal... primer del qual és afiliat a la Falange Espanyola... la portera de la casa... que era la que estava encarregada d'avisar si entrava una persona estranya a la casa.

Els detinguts han declarat que és disposaven a oïr missa com feien cada dijous i que el dia que foren detinguts era justament el sant de la mestressa de la casa i ho "celebraven" Han negat que celebressin cap fet de guerra.- El capellà Josep Soler es dedicava a recollir quantitats per els "Socors Blancs" i se li trobaren al seu poder 740 pessetes en billets i 102 pessetes en plata.

No sóc ningú per dictar sentències sobre aquest fet: a la autoritat judicial, després d'oïdes les parts, denunciant i denunciada, pertoca dictar sentència justa i liberal

Crec, però, del cas fer algunes reflexions o suggerències, que aital notícia m'inspira.

Prou comprenc el neguit espiritual i la més gran pena que passen els catòlics i principalment els sacerdots de bona llei, els quals la força dels moments ha imposat una abstinència de la pràctica del culte, de l'ús del temple, i en especial de la celebració de la santa missa i recepció dels sagraments de tothom deplorada. Dic de tothom, puix com declarà el President Companys en el discurs de Belles Arts de 27 desembre 1938 (cf La Humanitat desembre 1936)p. b. c.4 mentre hi hagi el dolor i la mort, la ment humana cercarà sempre el reduec i l'acull d'una doctrina o d'una filosofia o d'un sentiment en el misteri impenetrable del més enllà " I per ço "no anem contra cap sentiment religiós.

I això ho comprova l'història comparada de les religions.

Els múltiples i diversíssims moments psicològics, que ha de passar i ha de viure l'home, sia dels pobles primitius sia de les cultures superiors durant tota la seva vida de treball i de repòs, de joia i de tristesa, d'esperances i de temences, de festes exultants i de penoses tribulacions són la veritable raó interna del fet religiós humà. La imperfecció o el refinament de la cultura, la diversitat o igualtat dels costums, i tradicions, la millor o la més deficient comprensió dels motius de credibilitat expliquen les diferents manifestacions o espècies del sentiment del culte religiós, però conegudes aquestes varietats és un fet humà constant, innegable, i necessari la creença i manifestació religiosa arreu del món i en totes les èpoques històriques. I amb això hom comprén la raó filosòfica de l'absurditat de l'ateïsmo tan teòric com pràctic.

Per tal, si el sentiment religiós és humà, humana serà també la seva manifestació externa, i per consegüent tota mena d'actuació vingui d'on vingui i de qualsevulla manera que sigui, la qual coaccioni

en un sentit tan positiu com negatiu, la lliure creença religiosa i el franc exercici, del culte corresponent, és antinatural i antinunà i enterament contrària a la llibertat, que -com comença la famosa enciclica Libertas de Lleó XIII és el bé més excelent de la naturalesa-.

I heus aquí el motiu de l'art. 124 de la Constitució de la Unió de Repúbliques Soviètiques Socialistes: A fi d'assegurar als ciutadans la llibertat de consciència, l'església a la URSS està separada de l'Estat i l'escola de l'església. La llibertat de practicar els cultes religiosos i la llibertat de propaganda antireligiosa són reconegudes a tots els ciutadans" Breu: Si l'home és lliure ha de poder fer ús de la seva llibertat i franc arbitre en totes les seves relacions humanes amb ell mateix, amb el altres i amb la divinitat.

Per ço mateix l'actuació dictatorial i inquisitorial d'aquells catòlics que volen imposar la religió cristiana per la força de les armes o amb qualsevol mena de veritable coacció desdiu absolutament de l'esperit de Jesu-Crist i de l'Església Catòlica. Jesu-Crist

ensenya i diu segons sant Mateu (cf. Mt 19, 17): Si vols entrar en la vida (eterna), guarda els manaments; I el gran Papa Lleó XIII en l'enciclica. Immortale Dei: 1 novembre 1885 escriu: L'Església acostuma a vetllar també amb gran cura per tal que ningú contra la seva voluntat no sigui forçat d'abraçar la fe catòlica, puix com sàbiament ensenya sant Agustí (In Joannem tr. 26, c. 2) "L'home no pot creure sinò amb la seva pròpia voluntat, per tal com entre els homes la mare i la millor custòdia de la llibertat és la veritat!"

Per ço el feixisme que obrant conforme amb el sentit cristià espanyol (que vol dir cismàtic?) de la guerra" (segons la fórmula del Cardenal Gomà) és rebel·la contra l'autoritat llegítima constituïda, i a títol de l'ordre social i de la religió cristiana mou armes, aseerra ciutats, temples i hospitals, i porta l'extermini i la mort d'infinita munió d'infants, de treballadors de dones, d'ancians i de sacerdots i tot, que no volen ajupir-se sèrvilment sota el jou feixista; mereix (no repetiré novament avui) la maledicció de Déu i

dels homes, puix destrueix els fonaments de la religió cristiana i de tot sentiment humà.

Els catòlics deplorem, amb motiu tanta devastació d'esglésies, tanta destrucció d'objectes sagrats, tantes morts majorment de religiosos, de capellans i d'alguns bisbes i tot: i d'això en fan gran dol i escàndol tan els catòlics d'aquí com els estrangers de fora, amb gran perjudici de la causa antifeixista.

Però jo pregunto els feixistes catòlics, religiosos, sacerdots, majorment rectors, canonges i prelats de Catalunya i de fora:

Primer, per què molts o bona part d'ells apilotaren des de tan de temps tantes causes de l'odi i de la revenja popular ?;

Segon, per què tanta febre d'or, tanta cobejança de plaers, tanta avarícia de comoditats, els ensenyà d'aplegar tanta mena de riqueses en terres, fabriques, negocis, títols, palaus i demés arranament sense pensar com calia, ni amb la cultura ni amb les altres necessitats del poble?

Terç, Per què meditaren tan temeràriament, tan vilment, tan injusta-

ment, tan crudelment, tan impiament d'empenyer, de preparar, d'escometre la rebel·lió militar i de dur-la a terme amb guerra intestina crident en auxili per a lladres d'Espanya i per a butzins de llurs conciudadans els alemanys, italians, portuguesos, legionaris i moros ?:

Quart, per què hi havia d'aver feixistes, i també algun sacerdot que tinguessin a casa seva llistes d'alguns ciutadans que després de ocupada Barcelona pels seus devien ésser morts ?:

Quint, per què el Prelat de Barcelona abans de les eleccions del 16 de febrer 1936 havia exhortat els rectors de les parròquies que s'armessin, com si l'Església de Déu hagués d'ésser defensada a guisa de campaments, o havia de consentir aquelles prèdiques dins els temples de fons i caire polític, ?

Sisè, per què els feixistes havien de disparar trets, en alguns llocs amb circumstàncies agreujants gairebé blasfemes i sacrílegues, contra els ciutadans i milícies des de les mateixes esglésies i convents dels religiosos?

Hom em dirà que és contenen moltes coses....Ademés que's contenen alguns fets, que hom pot més o menys raonablement dubtar-ne. N'hi ha però de tan greus i de tan comprovats amb tanta d'evidència i per declaració de tants testimonis oculars i serioses que ningú de bon seny no pot pas obstinadament negar-los.

Es realment cosa tristíssima que desbridada per totes aquestes i altres causes, l'ira popular, causés tants d'estralls en les coses i persones eclesiàstiques, i que la forma amb que l'altre crerècia manté i atia i dirigeix la guerra feixista faci perdurar la malfiança de tot el Front Popular respecte dels sacerdots i religiosos que són al terri del Govern de la República.

Per ço cal que tots els catòlics, majorment els eclesiàstics, obrin amb gran paciència i discreció i dignitat cristianes, i que considerin especialment els col·legis de rectors, els capítols catedrals i els prelats de Catalunya, que anys enrera contemplaren potser amb indiferència, pusillanimitat i pilatisme com alguns sacerdots, no prou

grats a alguns eren iniquament privats de la santa missa i com no eren en canvi altres sacerdots potser escandalosos, jugadors i ganduls, amb tal que fossin carlins, anticatalans i antirepublicans.

Per abreujar i no esmentar altres noms concrets, n'hi ha prou amb fer esment del cas Vallet, culminació màxima de la perfídia jesuítica entre nosaltres. Encara el P. Vallet no havia posat peu a terra de retorn d'Amèrica -aon el bandejaren els seus amics- que el Provincial dels Jesuïtes ja havia rebut telegrama del seu General intimat al Bisbe de Barcelona que no li autoritzés el ministeri sacerdotal a la seva diòcesi, i finalment després de debats hagué d'exilar-se (li mancà fer-mesa cristiana) a França, al extrem de no haver pogut pagar els últims deures de pietat envers la seva mare morent. Per ço el que us parla no dubtà d'adreçar-se pel maig de 1931 als Superiors Jesuïtes intimant que si no esmenven i satisfien semblants mancances de caritat cristiana els seria abandonada "deserta" de la seva casa" (cf Mt 23,38) com Jesús digué del temple de Jerusalem.

Els homes d'acció catòlica, els rectors, els canonges, els bisbes, el Nunci prou ho veien, prou ho podien veure però foren mats. Ara en vista de la gran tribulació enviada damunt l'Església espanyola cal que's diguin a ells amb ells com els germans de Josep d'Egipte: Cert, nosaltres fórem culpables envers el nostre germà, car ueiérem l'angoixa de la seva ànima quan ens suplicava, i no l'escoltarem. Per això ens sobrevé aquesta malaurança. I Rubèn els respongué dient: No us deia jo: No pequeu contra el minyó, i vosaltres no escoltareu? H eus aquí que la sang ens és reclamada (Gn 42, 21.22)

Radiocients del butlletí d'Informació Catòlica, Salut! fins d'avui en quinza, si Déu vol.

N B afegit a l'original:

El Dr. Ambrosi Donini professor de Religió a la Universitat de Roma (que era present per tal de radiar radera meu) me'n felicità amb gran efusió. L'acompanyava el Dr. Jaume Serra Hunter, professor de l'Universitat de Barcelona, qui feu semblanment.

8 agost 1937

UN DOCUMENT FATAL DESVELAT

Radiocients del B.L.C., Salut!

Ara farà un any que la premsa nacional i estrangera reproduï una fotografia d'origen misteriós a la qual fou atribuïda una procedència, significació i finalitat molt diversa, segons la diversitat de les persones que l'historiaven i l'interpretaven, ja fossin faixistes rebels o estrangers o antifeixistes nacionals o de fora. L'Osservatore Romano 13.6.1937, p.1, c.6, en desvelà, segons diu, el misteri en l'article "Un document fatal desvelat". Us el comunicaré amb unes breus gloses afegides meves. Escolteu.

"Es estat repetit mil vegades a Espanya i l'estranger que la participació de la clerecia a la guerra civil era documentada amb fotografies. Però amb realitat s'ha parlat amb insistència d'una que figura un grup de religiosos armats i posats amb ordre.

24

Quan pel novembre de l'any passat ens arribaren de part del Comitè (no sap encara que se'n diu Comissariat) de Propaganda roja (noteu l'obsessió del "roig") de Catalunya unes fotografies de les víctimes dels bombardejaments adversaris, L'Osservatore Romano escrigué compadint-se d'aquells desgraciats, però demanant també les fotografies dels sacerdots caiguts en la mortandat del juliol (de ^[1936] l'any) passat alguns diaris espanyols i francesos anunciaren que per tota resposta era estat enviada al nostre diari aquesta fotografia dels frares armats i amb posat de combatre. En veritat aquesta mai arribà a la nostra redacció.

Fós com fós restaven dues objeccions òbvies: l'una, que semblava almenys poc versamblant la presa d'una fotografia amb ple combat.... l'altra, que de totes maneres suposat que la clerecia espanyola era estat víctima de les mortandats del 19 fins el 23 de juliol, quan el "pronunciamento" marroquí encara no era una guerra civil, es podia humanament explicar-sobretot per necessitat de defensa personal-la resis-

tència, armada i tot, dels eclesiàstics... El que això escrigué es veu que vivia lluny: pel sòl fet que els rebels no havien assolit llur propòsit de apoderar-se del govern dintre les vint-i-quatre hores i que mantenien llur alçament rebel, ja estaven en plena guerra civil, puix assumien enfront del govern l·legítim una autoritat usurpada damunt certes regions d'Espanya. - Els catòlics com també els eclesiàstics no perden el dret de la justa defensa personal, segons les normes del dret natural. Emperò en aquells moments d'aldarull i violència popular, que si no la fan certament aprobable, al menys l'expliquen certs accesos in-negables comesos tan abans de la revolta com principalment en aquells dies mateixos d'esclatar la rebel·lió militar feixista, com eren el foc que desde algunes esglésies, convents i ambulàncies de la Creu Roja, feien no altres sinó els mateixos feixistes, i la troballa d'algunes llistes en cases de capellans d'homes a matar després del triomf, era no sols imprudent i temerària tota resistència, més també incitadora a ma-

jor repressió i més airada revenja.)

(Segueix "L'Osservatore Romano") Creguérem per tant en un truc... En aquests dies una lletra de Buenos Aires ens feia arribar una plana gastada d'un diari il·lustrat, en la qual el peu de la nostra lletra del 19 de novembre compareixia la famosa fotografia amb l'inscripció "La fotofrafia mostra les activitats dels apòstols del Catolicisme" (Inscripció per cert ben justa i fort picant).

Erem, doncs, en possessió del famós document acusador; del celebre "as", que en mans del Comitè de Propaganda roig (noteu tan el fals nom, com l'impertinent obsessió del roig), havia servit al contratac en tants de diaris d'Europa i Amèrica i entre les diverses comissions investigadores que anaren a Espanya per tal de precisar les acusacions i les responsibilitats del paorós conflicte. (Tota mena d'entitats culturals, polítiques i socials i religioses han tremeses llurs comissions investigadores: L'Osservatore Romano en la opinió catòlica contra nosaltres té prou ^{amb} en manllevar les seves informacions de fonts sus-

pectes i parcials, enganyant així a gratcient)

Per més que algunes curioses particularitats atragueren tot seguit la nostra atenció: la evident "pose" dels combatents, que topava ademés amb la irracionalitat de fer-se pendre, més encara de voler fer-se prendre de l'objectiu fotogràfic; l'aspecte juvenívol dels armats i tots de la mateixa edat; l'estranyesa de les armes: tots fusells de caça, una mena d'indefinible de canonet de boca tapada, i una imprescindible eina que per ésser empunyada amb la ma dreta devia ésser interpretada com una pistola; i finalment aquesta inscripció; "Aquesta fotografia presa probablement durant la preparació del putsch feixista és estat trobada entre altres documents acusadors, en un registre a Madrid, en el palau del comte Vallellano, finançador conjurat dels rebels"; (De totes maneres no deixa d'ésser prou estranya la presència de semblant document al palau del Vallellano.)

Aquestes circumstàncies em semblaren indicar que, si no hi havia un truc en la fotografia, hi era en la part que se li volia fer donar:

que amb aquell "probablement" s'emprava ja un paracaigudes bastant sospitós; que l'esmentat document probatori es desplaçava de Barcelona, on era estat llençat al vent pel Comitè (no vol reconeixer el nom de Comissariat) de Propaganda catalana, a Madrid; no solament això; mes del camp de batalla es retirava al de la "preparació" del pretès putsch, amb massa evident preocupació de fer caure les nostres objeccions anotades, sobre l'impossibilitat d'una fotografia presa en combat, i sobre la possibilitat, d'altra banda, que alguns agredits haguessin arribat al cas d'haver de defensar-se. N'hi havia prou amb això per voler i deure arribar al fons. De fet sense ésser un Sherlock Holmes, hem arribat amb facilitat corresponent a la grolleria del fet. (Ja podem respirar: ara ens serà revelat el misteri: ara ho sabrem clar. Escolteu:)

La fotografia es estat feta a Itàlia, en un col·legi religiós d'Umbria, pel carnaval de 1935, durant la representació d'un episodi de defensa d'una missió a Xina contra un atac dels brigants. A on els fusells de caça i el canó de boca tapada fet amb el timó d'un carretó

revestit d'una innocent com manifesta tuberia, defensat d'un escut de cartró. (Val a dir que trobo no escaure gaire bé a un col'legi religiós tal mena d'esbargiment. Que volen ésser deixebles i apòstols d'aquella raça de jueus, dels quals escriu Fr. Lluís de León que esperen un Messies no dolç i humil, com ensenyen les Escripures, sinó gloriós i guerrer, segons el pinten llurs vanes tradicions). No n'hi ha prou. El religiós, que empunya la suposada pistola, és l'únic espanyol d'entre tots els altres, el P.Vicens, que un cop acabats els estudis anà a Barcelona, on el seu convent de Granollers fou invadit, registrat i després incendiat. Així doncs s'explica, sense ni tan sols la volta de correu de Madrid, com, perquè, i quan ha caigut en mans del Comitè (no vol dir Comissariat) de Propaganda catalana, instituit en la mateixa capital de Catalunya, el fatal document. (Pobre "Obsservatore Romano" que per voler mantenir a tota ultrança la seva adolorada posició feixista té uns redactors cristians modèlics (!) que amb una eximia caritat tota evangélica (!) no fan escrúpol d'enfilar com proves certes

llurs quimeres i fantasies. Com sia que el redactor de l'article ens ha assebatat de tantes coses sobre el fatal document, jo també l'asabantaré que el Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya prengué aquella fotografia de la revista txecoslovaca "Die Volksillustrierte" (Praha) 1936, n. 15, 25. novembre p. 231. Ho sap ara?

Diem fatal document no per ironia, certament, sinó per allò que ell revela i diu la sorollosa acusació, dels acusadors, d'aquells que en feren escàndol a Espanya i a l'estranger, finalment, i sobre tot, pel crèdit que ell aporta a tots els documents acusadors dels sacerdots, eixits de la mateixa forja, amb els mateixos fins i acollits dels mateixos destinataris.

Després d'això no resta altra cosa sinó rectificar lleugerament l'inscripció damunt esmentada: "Aquesta fotografia mostra les activitats "sinceres" dels apòstols del "anticatolicisme".

A mi per terminar em cal afegir només que l'esperit que motivà

el primer origen de l'esmentada fotografia és el mateix que mogué als jesuites del carrer de Casp a construir després de la setmana tràgica (1909), a la part alta de l'edifici, les troneres amb que defensar les cantonades de Llúria i Clarís, es el mateix que mogué els actes, si més no, imprudentíssims i provocadors del convent dels Carmelites del carrer de Llúria, de les esglésies de la Mercè, St. Just, sta. Madrona i altres, és el mateix que mou la psicologia, els procediments dels feixistes catòlics nacionals i estrangers; que aquest article i altres similars i les informacions de la mateixa guisa publicades diàriament de "L'Osservatore Romano" fan més anticatolicisme que la més aferrissada i cruentes persecucions, i dia vindrà, ben aviat per cert, que la Curia Romana s'avergonyirà de que el "giornale quotidiano politico religioso" de la Città del Vaticano" hagi publicat uns articles tan poc cristians i unes informacions tan poc catòliques.

cf. L'Osservatore Romano 13.6.1937, p.1, c.6

Fins d'avui en quinze.

41

22 agost 1937 'TOTS ELS QUI PREMEN GLAVI ^{de} GLAVI MORIRAN'

(Mt 26, 52)

La conversa d'avui versarà sobre un pas de l'Evangelí, que voldria l'escoltés tota mena de gent: de la profundíssima filosofia que hi ensenya el Mestre de Jesu-Crist, tan els feixistes de tot arreu com tots els sectors del Front Popular deuen treure'n molt útil ensenyament. Diu així:

I encara ell parlava heus aquí que Judes, un dels dotze arribà, al predi de Getsamí, i amb ell una gran turba amb glavis i bastons, enviada dels Prínceps dels sacerdots dels escribes, i dels ancians del poble. Jesús doncs que sabia tot el que havia de venir sobre ell, sortí, i els diu: ¿Qui cerqueu?-. Li respongueren: Jesús, el Nazaret-. Els diu: "Sóc jo, ~~só jo~~" quan doncs els digué "Só jo" es feren enrera, i caigueren en terra. Novament doncs els preguntà: ¿Qui cerqueu?-. I ells digueren:

Jesús el Natzarèt-. Respongué Jesús:- Us he dit que Sóc jo; si doncs em cerqueu a mí, deixeu que se'n vagin aquests. Per tal que s'acomplís la paraula que havia dit; "Dels que em donàreu, ni un no n'he perdut" I els qui eren al seu entorn, veient el que anava a passar, digueren:- Senyor, ¿que colpim amb el glavi? Simó Pere, doncs que tenia un glavi se'l tragué i calpi el servent del gran sacerdot, i li tallà la orelleta dreta. I el nom del servent era Malc. I responent, digué: -Deixeu fer fins això; i havent-li tocat l'orella, el guarí. Torna el teu glavi al seu lloc, posa el glavi en la beina doncs, car tots els qui prenguen glavi a glavi moren; el calze que el Pare m'ha donat; no l'he de beure? ¿O penses que no puc pregar al meu Pare i em posarà ací, ara mateix, més de dotze legions d'àngels? Però; ¿còm s'acomplirien les Escriptures que això cal que succeïxi? I en aquella hora digué Jesús a les turbes que havien vingut contra ell: -Com per un lladre heu eixit amb glavis i bas-

tons a prendrém. Cada dia essent jo amb vosaltres en el temple, n
no estenguéreu les mans contra meu, però aquesta és l'hora i el
poder de las tenebras. Llavors tots els deixebles abandonant-lo
fugiren . Mt 26, 45-56; Mc 14, 43-50; Lc 22, 47-53; Jn 18, -3-12.

Mons. E. Le Camus, bisbe de La Rochelle i Saintes, La vie de N.
-S. Jesus-Christ, 6. éd. Paris, Oudin 1901, III p. 296-301; tr. de la
7. ed. per J. B. Codina Formosa, Barcelona J. Gili 1909, III p. 274-277,
obra altament lloada i aprobada dels Papes Lleó XIII 28.4/1884, Pius
X 11.1.1906, fa un magnífic comentari, bell resum dels millors pen-
saments i glosses dels sants Pares Joan Crisòstom, Ambrós i Agustí
i dels bons comentaristes antics i moderns sobre aquest pas interes-
santíssim de la vida del Mestre. Per ço em plau de reproduir-lo sen-
cer amb el desig de que tots no sols l'escoltin atentament, més també
que hi facin seriosa reflexió. El text de Mons. Le Camus, diu així:
"A dir veritat en aquell moment els apòstols semblaven plens de re-
solució. Efectivament, mentre Jesús pactant amb l'enemic demana per els

seus la vida i la llibertat, aquests és disposaven a prendre l'ofensiva. Veient allò que anava a succeir havien dit al Mestre: $\frac{1}{2}$ Què ferim amb l'espasa? - I sense esperar la resposta Pere, amb el seu ardor natural, acabava de ferir un dels seus enemics més pròxims. Havia dirigit el cop a la testa. El ferit és Malc. Aquesta demostració vigorosa i temerària del quefe dels Apòstols s'explica no sols pel temps del seu caràcter sinò també pel que acabava de passar. El poder d'una paraula de Jesús sobre la multitud l'havia exaltat. El perill del Mestre l'acaba de posar fora de si. L'espectacle de la covardia de tanta gent escometent un home sol, ple de mansuetud, malgrat la seva omnipotència, el fa oblidar del perill que hi ha en topar de front amb uns enemics, armats, nombrosos, sostinguts per un destacament de soldats romans. Pere pensa que, si ell comença la batalla, Jesús, prou sabrà acabar-la perfectament i guanyar-la.

Malc estava ^{al xivri} del Gran Sacerdot. Pere l'emprén contra d'ell, fós que aquest servidor trobant-se a primera fila es mostrés més atrevit

que els altres, fós que el primer dels deixebles estigués desitjós de patre's amb l'emissari del principal enemic del seu Mestre. El cop mal dirigit al cap o tal volta desviat per la mà mateixa de Jesús, solament tocà l'orella dreta, i amb força prou escassa per a no tallar-la enterament. Jesús no tingué més que tocar-la per fixar-la i guarir-la. Aquest acte d'omnipotència i de caritat explica el per què Pere no fou agafat i fet malbé tot seguit per la multitud. - "Prou digué el Mestre amb autoritat -; Torna l'espasa a la teva beina, puix tots els que amb espasa percudeixen, d'espasa moriran. Què no penses que puc ara pregar al Pare i ell em donarà més de dotze legions d'àngels? Doncs, com s'acomplinen les Escriptures que convé que's faci així? El calze que m'ha donat el Pare, no l'he de beure?

El següent fragment que llegim en l'edició original sisena manca ~~en~~ la traducció espanyola feta ^{davant} de la setena edició francesa. Fou omissió intencionada del traductor, perquè li feien nosa els interessants pensaments de Moné. Le Camus, o bé fou supressió feta de

L'autor mateix, en la edició setena que jo no he pogut veure? No ho crec francament: i tinc per més versemblant la primera suposició; però sigui com sigui, plaurà els radicoients de sentir-lo:

Escolteu.

Hi ha, dues raons per a no entaular lluita amb l'enemic: la primera és presa del mateix esperit cristià; la segona de la voluntat de Déu, que ha de complir-se. Jesús i els seus deixebles no han d'oposar a llurs adversaris més que una resistència passiva, la paciència dels sants, com és dit en l'Apolipsi-(13, 10) Qui a espasa mata, cal que a espase ell mori, aquí està la paciència i la fe dels sants. "El qui amb coltell mati, és necessari que a coltell sigui mort. En canvi aquí està la paciència i la fe dels sants" . L'Església no sabia ^{trunc} cap aventatge de servir-se de l'espasa. Efectivament, ella va risc d'ençopegar també amb l'espasa, i devallant del pedestal, en el que ^{ha} posada el Fundador, no pot sinó resultar compresa amb servir-se d'armes

humanes, quan ella n'ha rebudat de divines. Pere, qui donà el cop en fals, ens demostra que un apòstol és un mal guerrer. Ell talla l'orella, i amb la seva violència impideix que senti la veritat aquell, al qual ell tracta durament, Pel demés ell s'exposa a la llei del talió. El que serveix de l'esposa, corre perill de perdre's per l'esposa, La paciència i sobre tot la caritat són veritable i unica força de l'Església"

Fragments, com tothom veu, importantíssim, que talla de soca i arrel les pretensions feixistes i, els motius falsament religiosos de la rebel·lió militar que alçaren i de la guerra d'invasió que estan fent.

Pel demés, si amb la resistència s'aconseguís evitar el perill, posant en fuga a la multitud malvada, com és compliria el decret diví sobre la redenció de la humanitat? Molt ha pregat Jesús suara per tal que aquest decret fós modificat, i el cel no l'ha escoltat; ara no li toca més que exhaurir la copa preparada per la

iniquitat dels homes i la justícia de Déu...Ha tocat l'hora de l'infern. El rei de les tenebres ha trobat els seus cooperadors: sols resta que el Dolent termini la seva obra, i realitzi al peu de la lletra les profecies que és refereixen al Messies pacient."

Ara una glossa meva: Cal que's recordin els catòlics majorment eclesiàstics, de la doctrina de sant Pau sobre el Crist místic pacient.

Segueix Le Camus: Jesús dona a entendre que ell no impedirà a l'esperit del mal la consumació del crim, del qual deu exir-ne la salut de l'humana llinatge. Solament triuphant el mal és matarà a si mateix, i serà ofegat en sa pròpia victòria. Els apòstols desanimats per aquesta resignació i tal volta esportats també del furor creixent de la multitud, "fugiren," com també esportats més del que era raonable han fugit, o bé s'han amagat els nostres valents catòlics, majorment els feixistes o filofeixistes d'aquesta banda.

El comentari de Mons. Le Camus, és clar, precís, i tallant, i per tal altament allisonador. Ara meditem-ne un moment, i treiem-ne deduc-

cions. D'una banda Jesu-Crist promulga als cristians la llei distintiva de l'amor:

En això coneixeran tots que sou els meus deixebles, si us estimeu els uns amb els altres. D'altra part als deixebles Jaume i Joan que demanaven foc del cel repren severament que "no saben de quin esperit són" Ara a Pere, el quefe dels Apòstols, el primer Papa i Vicari de Jesu-Crist, mana que fiqui l'espasa a la beina, perquè "el qui pren espasa, d'espasa morirà"; qui és doncs, l'esperit verament cristià? I per ço el mateix sant Pere anys enllà escrivia als deixebles de la Diàspora: "Tenint consciència bona per tal que en allò de que sou blasmat, com de malfactors (Vulg.) siguin confosos els qui bescanten la vostra bona conducta en Crist.

Euix això és gràcia si per causa de la consciència envers Déu hom suporta afliccions sofrint injustament. Perquè quina glòria quan pequeu i sou bufetejats, ho suporteu? però si fent bé, i partint no suporteu, això és gràcia davant de Déu. (1 Pt 3, 16; 19.20).

Aquesta és la doctrina evangèlica, aquesta és la llei cristiana, que sant Ambrós parlant de Jesús formulà amb aquell làconisme: Jesús no volgué ésser defès amb la sang dels perseguïdors, ell que a tots vulgué curar amb la seva sang" I sant Bernard home mediaval tractant dels heretges diu que han d'ésser convençuts no amb armes, sinó amb arguments" D'on ve el môt canonista: "L'Església no té set de sang".

Amb això hom pot veure quan errats van del camí de la veritat, i quan lluny es desvien de la veritable doctrina cristiana, aquells integristes de El Siglo Futuro, o els carlins de El Correo Catalan o els cedistes de El Debate que en versos (n'he llegit el de blasfems) en prèdiques i en reunions pensaven, atiaven, preparaven, com ara mantenen, un cop d'armes, una guerra civil amb tot el seu natural seguici d'infinites morts i tota mena d'horrors amb el llevat durador d'ouïs i venjances, en defensa dels interessos catòlics, més ben dit, amb el retat i veritat en defensa dels interessos materials d'uns que s'anomenen catòlics, menystenint els ensenyaments de Lleó XIII que desa-

concollava l'ús de la violència o de la força per a reivindicar-se els interessos de la religió.

Millor ho entengué i practicà el màrtir sant Tomàs de Cantorbery, el qual davant els sicaris del rei d'Anglaterra digué que "l'Església de Déu no havia pas d'ésser defensada a guisa de campaments"; I d'igual manera és remembrable aquell rector d'una parròquia de Barcelona que segons ^{en} tinc referències - s'enfrontà noblement i digna amb el bisbe Irurita (sant Pau també s'enfrontà cara a cara amb sant Pere, com diuen els Actes dels Apòstols 2, 11) dient que "l'Església no ha d'ésser defensada amb armes sinó amb ^{el nu} moral".

Resumint, doncs: é axioma humà, és llei social, confirmada per la filosofia de la Història tan general com especialment eclesiàstica, i per la Ciència de la Criminologia que qualsevol qui per propi arbitri i no en funcions de llègitima autoritat - mal sigui per imposar ja doctrines o criteris ja normes morals o socials - pren espasa, d'espasa ha de morir. I la raó és perquè, per força natural, tota violència causa una contrareacció de violència.

¡Radiooients, salut!

5 setembre 1937

GALICIA SOTA EL JOU FEIXISTA

Amb el títol "Galiza mártir" l'artista, polític i escriptor galleg Alfons Rodríguez Castelao ha fetes unes estampes de la guerra d'un sentiment fondíssim i d'una realitat històrica emocionant.

"Als gallegos que van pel món" Aquestes estampes -diu Castelao- arrencades de la meua pròpia dolor, van dirigides a vosaltres que sempre estimàreu la llibertat i sou l'única reserva que ens resta per a reconstruir la llar desfeta.

"La llar desfeta": mot tràgic revelador de la gran desgràcia que està sofrint aquest poble generós i sensill, i per això amable i atractiu. La "Segredaria Galega" que publica NOVA GALIZA, Boletín, quin-
cenal dos escritores gallegos antifeixistas amb la freqüent correspondència que rep, amb les narracions que de viva veu fan els evadits gallegos, amb les referències complementàries que s'he poden afegir

tretes de la premsa gallega i estrangera ben gabellada, amb tot això arriba a tenir una informació plena i segura, prou clara i certa de la tribulació que ha tingut de passar la pacient Galícia de part del Feixisme inhumà.

Fa pena d'ençopegar encara entre nosaltres persones de mentalitat feixista o filofeixista, que 's creuen a cegues les que ells anomenen glòries dels seus simpatitzans, o bé, ^{al} contràri, les malifetes reals o suposades de la nostra banda; i en canvi s'entesten a negar a tota ultrança les arbitrarietats, i desgràcies i crims que cometen els pseudonacionals i llurs auxiliars o invassors. És per aquest motiu, que avui dedicaré aquesta radiomissió a un record de condolença al martiri de Galícia, juntament amb un salut de cristiana germanor als desgraciats gallegos que s'han hagut d'escampar pel món fugint de la mort i dels turments de l'opressor, bo i averant la copla crudel.

Deixo amigos por extraños,

Deixo a veiga pó-lo mar,

Deixo á aldeia que conoço

!Qué pudiera non deixar!...

Les estampes de Castelao expressen molt viu el Calvari de Galícia
Una d'elles s'inscriu:

"Queiman, rouban, e asesinan no teu nome".

(cremen roben i assassinen en el teu nom)

Es la veritable història de la Galícia actual. Una pobre velleta posada de genollons davant una creu de terme, no encerta a comprendre les malvestats, que en nom d'aquest símbol de pau i de redempció, és cometen contra el pròxim sense cap mena de pietat. Quina responsabilitat davant de Déu i davant dels homes la dels catòlics i eclesiàstics que obrant amb tant gran inhumanitat i duresa fan que sigui blasmat el nom de Jesu-Crist i de l'Església Catòlica !.

Un altra estampa representa un mestre estès a terra, enmig d'un camp, amb dos noiets al costat, un dempeus i al més petit agenollat. Els mestres els professors i les mestresses han estat l'objecte prefe-

rent de les ires feixistes. És ben llarga la llista dels mestres gal·legos que han caigut per l'ideal de llibertat pàtria i per aspiració de renov^{el·lament}~~ació~~ social. El mestre que a l'Escola donava lliçons de lletres i de cultura, ara estés a terra dóna als seus tendres deixebles.

A darreira lección do mestre.

Aquella lliçó que l'artista Castelao voldria com lletra de l'escut nacional de Galícia.

Denantes mortos que escravos

(abans morts que no pas esclaus)

Tant o més fonament cruel és l'altre dibuix que representa un munt de cadavers per sepultar; en front hi ha un home grassot, plegat de braços bo i renegant tot satisfet:

Así aprenderán a non ter ideas.

(Així aprendran de no tenir idees)

Nou sistema de propaganda terr~~it~~orista que empren els falangistes i els cavallers de sant Jaume, en deixar llargs dies pels camins

i carreteres minió de cadàvers estesos, sovint amuntegats, ^{per a} ~~sense~~ enterrar.

Van a matarnos, pero venceremos.

Exclamen dins la presó els condemnats a mort. Gran desgràcia i tristíssima realitat que els terratinents, els capitalistes, els industrials, els comerciants i els mateixos eclesiàstics dirigents hagin desoït els ensenyaments evangelicals i les declaracions pontifícies, particularment les de Lleó XIII, Pius X, Benet XV, Pius XI, i que el proletariat en canvi vagi pam a pam conquerint les justes reivindicacions i les millores socials a força de vagues, a trets de pistola, a cops de bombes, amb revoltes de masses obreres. Els treballadors van caient víctimes de les repressions: els obrers però van vençant, ^{avançant}

Com no fóra millor que dominessin ja d'una vegada els alts principis cristians de justícia social, de germanor humana, de caritat evangèlica, sense esperar el vessament de sang, ni de la caiguda de tantes vides, ni de la pèrdua de l'economia pàtria, ni els trontolls polítics.

Se sent després la veu sanglotant dels sepulturers gallegos; Ells van enterrant un, dos, deu, cent, mil, deu mil, cinquanta mil, segons el càlcul de Basili Álvarez- cadàvers de pobres gallegos caiguts al pes de l'opressió i segats pel tret de l'arma feixista, arma potser d'un clergue anomenat Lopez Galúa. (Rivadeo), Barreiro (Maseda) Toubes (director del diari catòlic: "El Ideal Gallego") Aquells sepulturers,

Non enterran cadavres: enterren semente

(No enterren cadàvers: enterren llavor)

La selvatgia horrorrosa feta amb els ardits lluitadors per la llibertat i grandesa de la terra pròpia, per al millorament i benestar dels pobres, dels humils, dels treballadors deixa un reguerol de sang, aon amb el foc de l'odi, amb la cremor de la revenja grillara forta la lleavor de nous, i més braus lluitadors, qui finalment tard o d'hora assoliran la plena victòria de la llibertat i justícia cristiana, damunt els butxins del proletariat

mundial; és a dir, els grans capitalistes, amb llurs auxiliars de la banca, de l'indústria del comerç, de l'agricultura, de la diplomàcia, de la política. I això ara no ho vol comprendre-ho el gran capitalisme, la vella política, l'alta clerecia dirigent partidista del Feixisme, i del Feixisme espanyol en particular.

Els herois del nou encuny, poden ben cridar "Arriba España" tot cusint de bales de metralladora, la pobre obrera, que amarrada i tot serva la seva dignitat retuda i ofesa, i els llença el repta enèrgic de.

Cobardes! Assesinos!

Verament cobards i assessins, quan segueu la vida de tendres joves, de gentils donzelles, d'invàlids ancians, de temorenques velletes, de treballadors, de ciutadans, de sacerdots i tot, injustament perseguits, impotents davant la força bruta.

Els fills potser cauen erts a la falda de llurs mares, els marits sense vista venen a la pantejant sina de llurs esposes, els pares sense

veu paren ~~paren~~ en les tremoloses mans de llurs filles que sospiren.

Esta door non se cura con resifacion

¿Quin esperit ni huma ni verament cristià no deixa de capir l'onada de rencors, de venjances, de rebel·lió, que necessàriament han de congriar tantes malvestats i tanta cruesa? M'entra calfred de solament pensar-hi.

Però el Déu dels feixistes i dels filofeixistes no és el Déu dels cristians. Déu de caritat -exclama- l'apòstol i evangelista sant Joan; (Jn 4,8) el nostre Déu "ens donà un nou manament, que ens estimessim uns amb els altres, així com ell ens estimà: puix en això havien de conèixer tots que erem els seus deixebles si ens estimavem els uns als altres (Jn 13, 34 35) En canvi el déu dels feixistes engoleig vides i més vides, milers i milers de vides, i tota mena de mals, de dolors, a les línies de foc, a les ciutats pacífiques, als hospitals de sang, a les escoles d'infants, als museus, biblioteques, monuments, convents i esglésies.

Passen de sis mil a Orense, de set mil a la Coruña, les testes de ciutadans i ciutadanes amb que s'infla el ventra del déu sanguinari

dels feixistes. Els horrors causats a Rivadeo, O Ferrol, Cudeiro, Eirijalba, Sada, arreu de Galícia surten de tota mida, en excés de nombre i menes de turments, en ignomínies de tota classe, com és ara el descalvar les dones marcant-les al front o a la cara amb l'UHP, donant-les-hi a beure ricí barrejat amb serradures, i desgraciat del pare, o mare, fill o filla, del parent o conegut que se'n exclami...!

Al Castell de S. Felipe del Ferrol el 9 nov^{embre} 1936 caigueren els generals Salcedo i Pita. De l'últim havia confessat el general auditor de Burgos. "El general Caritat Pita és innocent. En bona llei no se'l pot culpar de res. Però se l'ha d'afusellar per motius d'alta política"^(?) L'acusació contra el diputat Rupilanchas era haver pronunciat un discurs laic al Parlament. Es defensà ell mateix: per a extrem de càrrecs i veritats que llençà davant el Tribunal obrí el seu pit, les espatlles i braços fets una llaga, i feu aquest crit esfereïdor:

Em matareu, però sabrà tot el món com tortureu com cremeu les carns dels qui cauen a les mans vostres! Tot el meu despreci per a

vosaltres, assassins, vergonya d'un país civilitzat!

El procés i mort de Rupilanchas arrocegà altres vint sentències de mort.

Pobre Galícia, heroica Galícia, Galícia màrtir.

As de cantar,

Menina gaitera;

As de cantar,

Que morro de pena!

Ella temps enrera en veure que els seus fills, forçats de la misèria, eixien de la terra cercant un m^ós de pa, prou pregava.

Castellanos de Castilla,

Tratade ben os gallegos:

Cando van, van como rosas;

Cando ven, ven como negros.

Emperò ara, què pot dir la dissortada Galícia a la Castella cruel, quan la veu tornada a butxi i opressora dels seus fills?

En canvi els pobres gallegos obligats a fugir de la furienta tem--
pesta es plany amb la seva mare pàtria.

Adiós, gloria! Adios contento!

Deixo a casa donde nacin, Deixo a aldea que conoço.

Por un mundo que non vin!

Non me olvides, queridiña,

Si morro de soldás...

Tantas légoas mar adentro...

Minha casina! meu lar!

Heroica Galiza, primeiro morta que aldraxada!

Bona nit i salut!

9 octubre 1937

L'OSSERVATORE ROMANO I NOSALTRES

Salut!

A títol informatiu i històric dedicarè la radioemissió d'avui a un tema que em desplaia moltíssim haver-lo de tocar: ho faig però perquè crec necessari que tots, especialment els catòlics, sobretot si algú d'ells és feixista d'aquesta o de l'altra banda, n'estiguin al corrent per tal que no s'escandalitzin.

Que la premsa profana, diguem-ho així, sigui d'un color o bé d'un altre, és a dir, pel cas nostre, feixista o antifeixista, no hi tinc res a dir, cada u és lliure de pensar com cregui millor. Però que "L'Osservatore Romano", el diari polític religiós del Vaticà, sigui obertament parcial en qüestió política, per més que vingui disfressada de religió, i molt més encara que a gratcient falsegi les coses, o les desviï i que menteixi clarament i empri mots despectius o bé insultants, no solament contra els gentils o herètics, que ja

fóra prou descortesia, sinó contra els mateixos catòlics; a mon-
vijarès, és cosa absolutament increïble i a tot bon catòlic su-
mament dolorosa. Puix d'aon el catòlic podia esperar un raig de llum
i una gota de consol purament cristià, d'allí mateix reb major pena
en veure i trobar la barreja de la religió cristiana i de la passió
política en el centre mateix on hauria de brollar pura la deïu de la
pau i de la caritat catòlica, no fent distinció ni de països ni de
races, de gents ni de pobles, ^{car} puix ~~que~~ tots els homes, singularment
els catòlics, tots són igualment fills de l'Església i nats de Déu.

L'Osservatore Romano és el periòdic oficiós del Vaticà i en ell
apareixen totes o bé les principals actuacions Vaticanes. I per ^{les} les
orientacions, els judicis, les actituds que pren L'Osservatore Romano
en presència dels esdeveniments polítics socials o religiosos són de
tothom enterpretats com reflex del pensament i posició que ^{en} té el Vati-
cà. ^{d'on resulta} ~~Després~~ ve l'influència que exerceix en la mentalitat i criteris
tan de la premsa catòlica, com dels dirigents eclesiàstics.

Per això és de gran importància que ens parem a considerar uns moments la tendència que L'Osservatore Romano manifesta i la metodologia que usualment usa en l'^{ura} Escriptura, que fa del conflicte espanyol i de les seves vicissituds, tan variades i tan difícils de capir, si unhom no les ha viscudes de molt aprop.

Primerament cal notar que L'Osservatore Romano mostra una intensa pruija de fer relluir les coses i fets i persones que creu glòries per als feixistes, majorment de la zona de Franco; com tampoc no és deixa perdre cap oportunitat per a fer remarcar tot allò que sigui, o bé li sembli, desfavorablement per als lleials. I no cal dir que bona partida de les vegades això fa o amb absoluta falsetat o amb vistent exageració.

Segon, hom pot comprendre la seva passió i mala voluntat en això, que L'Osservatore Romano generalment pren les seves informacions de fonts evidentment enemigues nostres, en concret alemanes, polaques, franceses.... Ara bé, no hi calen grans estudis de Metodologia, histò-

rica ni llargues lliçons d'^Aètica natural o de Moral cristiana per a entendre que a gràcies s'exposa a mancar a la veritat, a la caritat i a la justícia tot aquell qui parla o escriu d'~~altri~~ segons el testimoni del seu contrari, quan n'existeix de l'altra banda. D'aon ^{segueix} de l'adagi jurídic: "audi^atur et altera pars", vol dir que hom *ha* d'escoltar ~~at~~ també l'altra part.

Terç, el mateix parlar de L'Osservatore Romano és ofensiu en general a tots els ciutadans i d'una manera especialíssima als catòlics sincers, que precisament per ésser-ho de veritat no poden admetre el Feixisme, al menys els seus veritables actes, els seus procediments reals, o bé certs dels seus criteris. Ens és singularment repugnant per injusta i anticristiana l'expressió de "rojos", que constantment ens dona sense cap mena ni de distinció ni de restricció.

Fetes aquestes declaracions generals en portaré algunes mostres, Però no totes les que tinc recullides, puix caldria entretenir-nos *hi* massa estona: amb aquestes poques que podré ^{del} afuir, els ràdiocents en tindran ben bé prou a fer-se càrrec del que estic dient.

El nº 30/31 agost diu: 'Fins ara hom temia que la estàtua de la Verge de Montserrat hagués caigut en mans dels rojos, els quals en esclatar la guerra civil havien ocupat i devastat aquell cèlebre monestir... La estàtua -afegeix- presa pels rojos era simplement una còpia que els monjos havien preparat justament en previsió del succeït? En canvi d'això que tan lleugerament escriu L'Osservatore Romano tothom sap, i ho ha escampat arreu la premsa estrangera, que tan la Basílica de Montserrat i tota l'abadia, la ~~B~~iblioteca, el Museo bíblic, estan intactes. .

El dia 1 septembre amb el títul "Les llibertats religioses sota les senyeres roges" comenta, entre altres coses, un article de Mundo Obrero i de C.N.T. sobre la llibertat religiosa amb motiu de les declaracions del Ministre Irujo. I per inflar millor el seu comentari desviat parla dels jesuites "expulsats", sense adonar-se'n que molts jesuites com no havien estat expulsats, sinó solament disolts, eren a Espanya fent alguns d'ells molt més mal que no pas bé.

En el número de 28 agost contraposa un sota l'altre aquests dos

títols: "Un servei nacional del gra" constituït pel Govern de Burgos; i més avall l'altre "Preocupacions pel proveïment de Catalunya", és a dir que a L'Osservatore Romano interessa de fer entenedent que a la banda feixista tot és felicitat i benestar, i ^{que} de la banda nostra hom no pot contar més que desgràcies i malestar.

El 25 d'agost parla de "Les precàries condicions de Madrid".

En l'edició del 24 setembre, també parla de "Els desordres de l'Espanya roja", i particularment de els "Conflictes a Barcelona", aon ens assabenta que nombrosos grups procedents dels suburbis i dels barris de la perifèria s'havien dirigit cap a la Plaça de Catalunya i a les Rambles, portant cartells, que apareixien per primer cop a Barcelona, amb l'inscripció "Visca Franco! Vingui aviat!"

I el dia abans en parlar de "La greu situació catalana" ens fa saber, entre les demés informacions seves, que "el Ministre de l'Interior (encara no deu saber que en diem Conceller de Governació) ha fet lliurament ^a tots els periodistes catalans ^{d'} una nota, en la qual hom veda severament sota pena de multes, que poden pujar a 100.000 pesse-

tes qualsevol atac contra el govern català,

El 12 agost notificava l'atentat contra el nostre President Companys, dient-ne que ell n'havia resultat lleument ferit i en canvi greument un agent de policia. El dia 22 parla de les "Discòrdies del Parlament de Catalunya". I d'aquesta manera podríem anar resseguint gairebé els sengles números de 19 de juliol 1936 ençà fins avui, i podríem recular a números sols anteriors. Don malparla falsament de Catalunya: n'hi ha però a bastament amb això que he deixat apuntat.

Més val no fer-hi altre comentari que dir que no sabem el que escriuen. Cometen però pecat de difamació, i la llei cristiana els mana la restitució de la fama injustament tolt.

Salut, ràdiooients, i bona nit!

24 octubre 1937

¿IGUALTAT I LLIBERTAT ?

Ràdiooients:

La premsa nacional i estrangera, com El Mundo Obrero, La Rambla Le Temps, L'Osservatore Romano, comentant uns fets i unes declaracions ministerials, han manifestades opinions, que si bé mereixen, forta atenció, puix en el fons palesen un bon desig, suggereixen, alguna vegada, reflexions necessàries a la exposició integral del cas. Caldrà, doncs, dedicar-li aquesta radiació.

Com és natural, faré cas omís d'alguns conceptes particulars ^ame-
sos al tocar aquesta qüestió, els quals em donarien camp ample per a cob-
rirer dins els límits de la pura filosofia i lògica natural. Entre to-
tes les notes periodístiques per força ^{he} de remarcar, d'una manera especial,
les de L'Osservatore Romano, les quals per un catòlic és fan singularment
sensibles, puix a més d'ésser mordents i mal intencionades, són falsifica-

71

dors de la realitat.

És veritat que els catòlics poden i generalment deuen, com ciutadans que són, prendre part en la política: més amb això mai no poden valer-se ni de llur posició jeràrquica per a desplegar activitats polítiques, ni menys del temple per a tenir-hi parlaments polítics, ni per a fer-hi concentració de forces o col·locar-hi dipòsits d'armaments i de cap manera per a fer des d'ell foc contra els seus germans del poble. No cal dubtar-ne, que tan en la campanya electoral del febrer del 1936 com a l'esclatar la rebel·lió militar del 19 de juliol molts trencaren follament el frè de la doctrina de Jesu-Crist i en especial dels ensenyaments de Lleó XIII referents al cas, i coneixem no solament les esglésies des de les quals hom disparà contra el poble i també el nom d'alguns dels religiosos, que feren foc contra d'ell, com en el lloc mateix en que uns feixistes amagats en una ambulància de la Creu Roja metrallaven els milicians que a l'Avinguda del 14 d'abril davant de Pompeia, socorrien un ferit.

Sembants excessos que tota consciència cristiana ha de condemnar

Justament amb altres antics factors socials, han estat els que han fet p
possible i en certa manera expliquen, tot el que després ha ^{succedit} ~~passat~~.

Emperò, així com hem de reconèixer que hi hagué, com n'hi ha enca-
ra, feixistes catòlics rebels, igualment n'hi ha hagut com n'hi ha de
fidels a la República legalment constituïda. Per la qual cosa hom co-
met una injustícia allargant per més temps a aquests la pena i el càs-
tic que aquells meresqueren,

Així doncs és per ells gran dol que se'ls continui castigant amb la
mateixa pena inflingida als rebels d'aquesta banda, privant-los per més ^{llarg}
temps del ^{ús del} temple, del seu culte i dels seus sagramants. Són ciutadans
lleials, són homes lliures; és per tant, una injustícia impedir-los-hi
de fer, per bé que s'els reconeixi de dret, l'ús lliure de llur religió.

La premsa d'aquests dies ha tocat aquests punt amb encerts en al-
guns conceptes, en altres amb veus potser desentonades. Es molt merei-
xador de lloança el desig d'estalviar conflictes en la lluita antifeixis-
ta. És també cert que entre nosaltres hi ha encara catòlics i religio-

sos que no estan en condicions d'esperit per a poder entrar en els temples sense comprometre als seus germans. Això vol dir que hom podria donar justa satisfacció als catòlics fidels obrint paulatinament, primer alguna capella i poc a poc esglésies sota la direcció i severa responsabilitat de sacerdots d'absoluta confiança i lleialtat, que hi ha, regits d'una raonable reglamentació aprovada per les autoritats corresponents.

És injustícia i torpitud el dir que és tota l'Església la que és revoltà i la que, juntament amb els militars, ^{Falsa minoria} la rebel·lió i la guerra civil amb l'invasió estrangera. Hom dirà, amb veritat, que molts catòlics i d'alta jerarquia i toç, de dintre i de fora d'Espanya, són causants i còmplices responsables, de les presents horrors. En tot cas podríem aplicar el mateix discurs, a tots els sectors de l'Espanya republicana. Puix entre els membres de cada un dels partits, hi ha hagut qui ha comés violències, de molt diferent qualitat i trascendència ; fóra just i honest, ^{per això} que els demés que es porten dignament, fossin privats del franc us

de llur llibertat i drets? Siguem sincers d'una vegada.

El qui no vulgui reconèixer la lògica d'aital raonament confessi més, ^{la} que no parla en sentit francament ciutadà i amb pura ambició de la victòria; sinó que més aviat pretent portar endavant la seva vella rencor sectària; però que s'estigui en tal cas d'emprar els mots "Igualtat i Llibertat", i en canvi hi haurà d'ésser tingut per un veritable i despòtic dictador.

Ara, per paralelisme de conceptes caldria que els catòlics, majorment eclesiàstics de tot el món, contempléssin la magnífica làmina de Castela, de l'enterrament d'un obrer, víctima del feixisme, que porta per lema "no enterren cadàvres, enterren sement" que vol dir "no enterren cadàvers, enterren llavors", i convindria que reflexionessin com amb la sanguinària repressió obrera que fan fer, prenen una posició falsa acompanyada de l'odi contra l'Església i seguida de l'esperit de venjança, que es tornarà damunt d'ells amb immensos estralls, i prou aviat. En el fons la massa obrera lluita abraonadament

dona el pit i vessa la sang per a assolir la redempció del modern esclavatge, en que la té encadenada el gran capitalisme i l'alta burgesia. I tant o d'hora per tal d'esbatre el feixuc jou, arrasarà tot tot allò que en realitat o bé amb aparença destorbi la seva llibertat i la justícia social.

Catòlics lleials, a la llum d'aquest criteris, que són de raó natural i estricta lògica, tingueu bon coratge esperant que la rectificació natural del Front Popular, tal com reconeix els vostres drets, així, en breu i en justa discreció, els donarà el compliment que per la vostra ciutadania i lleialtat us és degut.

Salut, ràdiooients: fins d'avui en quinze!

N.B. Emissió malmesa, en bona part, per una mà estranya, en absència i amb desconeixement de l'autor.

14 novembre 1937

LA CARTA COLECTIVA

de los Obispos españoles
a los de todo el mundo con mo-
tivo de la guerra en España.

¡Salut, radiocoients!

Després de gairabé el primer de juliol d'enguany, els bisbes espanyols s'adreçaren als bisbes de tot el món amb una "Carta Colectiva" Es bó que en coneguin l'origen els nostres antifeixistes, com també els mateixos feixistoides que encara pul.lulen entre nosaltres.

Els bisbes espanyols escrivint una "Carta Colectiva" als bisbes de tot el món ! Quina oportunitat tan solemne i propícia per a palesar la noblesa de l'esperit episcopal espanyol ! Diuen (nº 7) que s'els ha request cent vegades des de l'estranger, que l'epis-

copat espanyol reposés el fet històric del moviment, anomenat, racional. Era per tan una ocasió la més pròpia, per a declarar serenament la tristíssima realitat de les coses i d'alçar la veu noble i pura de la doctrina catòlica en nom de l'Església com a ambaixadors de Jesu-Crist, el Príncep de la pau. Desil.lusió!

El 7 de Juny, a Pamplona, el Card Isidre Gomà i Tomás, arquebisbe de Toledo, escrivia als bisbes espanyols:

"El dia 15 de maig escriguí als reverends Metropolitans posant-los al corrent d'una indicació (equival a manament o intimació) que pocs dies abans havia rebut del quefe de l'Estat, i demanant-els-hi la opinió llur sobre la conveniència de secundar-la

La resposta fou afirmativa. Per motiu d'aquesta indicació s'ha redactat un projecte de Carta Col.lectiva de l'Episcopat espanyol, als bisbes de tot el món, de la qual tinc l'honor d'enviar-li un exemplar amb proves d'impremta, que té per objecta-secundant aquesta alta iniciativa (val a dir, obeint aquest manament) -donar la nostra

opinió d'una manera anticipada, sobre el moviment nacional i especialment a reprimir i contrarrestar les opinions i propagandes adverses, que, fins en un gran sector de la premsa catòlica, han contribuït a formar a l'estranger una atmòsfera totalment adversa al moviment, amb la natural repercussió en els centres polítics i diplomàtics, que dirigeixen el moviment internacional .

Vostra Excel.lència comprendrà que el document és greu, i que inclou una responsabilitat no lleugera per l'Episcopat "spanyol. He assabantat del projecte a la Seu Apostòlica, (No diu, cal notar-ho bé, que ella l'aprovés positivament) Em permeto també pregar-li que el llegeixi amb atenció, i em respongui el més haviat possible els punts següents: Primer. El document correspon en el fons i en la forma, a les intencions damunt esmentades, i a les exigències d'un document firmat per tot l'Episcopat Espanyol? etc. etc.

Heus aquí la clau d'interpretació de la "Carta Colectiva" Al bell esclatar de la guerra, ells que tenen el ministeri de la reconciliació i exerceixen legació en lloc de Jesu-crist, com s'expressa

St. Pau (2 Cor 5, 18,20) i el Pontifical Romà, descuidaven d'alçar la veu pastoral condemnant la revolta, ofegant la guerra, intercedint com mitjers de pau: foren canes muti, cans muts, segons expressió del Profeta, (Is 56,10). Ara passat un any trenquen el silenci llur, després de mil estralls d'infinites calamitats, d'innombrables morts... Amb quina finalitat? Condemneran la guerra? Recriminaràn la violència? Faran mitjanceria de pau? En llurs paraules potser hi trobarem la reprovació apostòlica del bombardejaments de les ciutats lliures, de les mortandats de les dones, i d'ancians, de nens; de la destrucció de monuments, biblioteques, museus, escoles; de l'incendi dels mateixos hospitals de sang?... Perdem tota esperança... no res d'això. La Carta Col·lectiva inspirada, més ben dit, manada o intimidada, del quafe de l'Estat, és un document en realitat polític, que té per motiu la defensa del moviment nacional, és a dir de la rebel·lió militar. En ell no hi traspua per a res l'esperit pacificador, de l'Església: únicament hi batega l'afany de fer-se passar per víctimes de la República

vexats per la revolució, martiritzats cruelment, inhumanament, barbarament pels "rojos", Tots som "rojos" per a ells! És clar, de la seva banda no'n saben més, no'n volen dir res més que glòries de martiri, glòries d'heroïsmes. En canvi no han volgut assabentar-se (o mostren ésser ignorants) de les mortandats i crueltats de Badajoz, Málaga, Madrid, de Bilbao, de Guernica, de Galícia, d'Astúrias, de València i de Catalunya.

Entre ells tot, tot és ordre, tot és pau, tot és benestar, tot és patriotisme, tot és sincera pietat i religió; entre els "rojos" al revés, no hi ha més que destroces, estralls, incendis, assassinats, sacrilegis, lladronicis, misèria, fam, desordre, revolta i tota mena de malastres. Val a dir, els qui haurien d'ésser cooperadors de la veritat (37n8) escampen la mentida; quan haurien de tenir ministeri de reconciliació, fomenten l'odi, quan haurien d'oficiar com ambaixadors de pau, atien la guerra entre els germans de la mateixa família, la pàtria.

Els bisbes és planyen que el pensament d'un gran sector d'opinió estrangera està dissociat de la realitat dels fets esdevinguts; els bisbes han de vindicarse de la nota de la bel.ligerància, que pesa damunt l'Església espanyola; els bisbes fan dol de que la posició de l'Episcopat espanyol de cara a la guerra ha estat malament interpretada a l'estranger; els bisbes rebutjen l'acusació de temeritat en exposar a les contingències d'un règim absolut i tirànic la sort espiritual de l'Església; els bisbes no volen reconèixer que malgrat tots els estralls dels "rojos", si Franco no s'hagués alçat-com/diu una revista estrangera- els centenars o milers de sacerdots assassinats haurien seguit exercint llur ministeri espiritual, la majoria d'esglésies haurien romast dretes i senceres.

Quina pena! quina tristesa fa de veure l'Episcopat espanyol en pes, defensar-se davant de l'Episcopat mundial, de les greus acusacions i responsabilitats ara apuntades!

No clament, no, per la justícia social, no aboguen pas pel

millorament obrer, tampoc no alcen la bandera de la pau, ni tracten de descomparti els germans que és baten, molt menys imploren l'ajuda mitjancera dels bisbes catòlics, dels altres cristians del món, de les forces polítiques i diplomàtiques de totes les nacions, ni tant sols s'han adreçat amb gest i veu suplicant al Papa, al "dolce Cristo", l'arbitre i mitjancer de pau, vicari a la terra del Príncep de la pau, de Jesu-Crist, el Rey Pacífic.....

Per què serà? No ho sabem: el cert és que l'Eminentíssim Francesc Vidal i Barraquer, el nostre venerable ^{firmat i} arquebisbe de Tarragona, no ha firmat aquest document: tampoc l'ha firmat el bisbe de Vitòria, Dr. Mateu Múgica, el qual a 28 juny 1937 respongué desde Frascati, a la lletra del Dr. Gomà: "Jo podria signar aquest document, si estigués físicament i personalment al meu lloc, amb totes les garanties de llibertat i independència sagrada que reclama el dret canònic per a l'exercici espiritual del ministeri i de les funcions episcopals.

El Dr. Múgica ja està substituït a la seva diòcesi. Segons

un article d'Ignasi Sollube publicat al "Sud-Ouest" de Bayona , 26
agost 1937, un núvol de negres sospites envolcalla la mort misteriosa
del Dr. Just Echaguren, bisbe d'Oviedo.

Aquests Prelats amb el d'Oriola s'han negat amb altesa apostòli-
ca, amb tota dignitat episcopal a signar la "Carta Colectiva", d'un origen
tan poc eclesiàstic, d'una finalitat tan marcadament política i tan pri-
vada de sentiment cristià i sacerdotal.

Sia lloança perpètua als nostres sacerdots, als nostres bisbes i
al nostre cardenal, que no han volgut ajupir-se, ni alçar el braç per
a saludar a la faïço feixista, sinó que mal sia de lluny, beneeixen
episcopalment llurs esglésies, i llurs fidels implorant la pau i la bene-
dicció del Príncep dels Pastors i bisbe de les nostres ànimes Jesu-
Crist Redemptor i Salvador nostre.

Bona nit, ràdicoients fins d'avui en quinze.

28 novembre 1937

La Carta Colectiva
dels bisbes espanyols a
l'estranger.

¡Radiocients del B.I.C. salut!

Avui fa quinze dies que vaig fer un resum de la posició dels bisbes espanyols en adreçar-se als bisbes de tot el món amb una "Carta Colectiva" amb motiu de la guerra d'Espanya. La radio-emissió d'avui us farà conèixer -a títol informatiu- algú aspecte de la seva interpretació a l'estranger.

No feia una setmana que els bisbes espanyols havien publicat la "Carta Colectiva" que el jesuïta Constantí BAYLE, el nostre gran amic de Catalunya, publicà en EL DIARIO VASCO 7 juliol 1936 un article titulat Hay que llevar la luz al extranjero. Ell, pel que és veu, havia de portar l'espalmatòria als bisbes, i feia i començava el reclam de llur "Carta Colectiva". No hi tinc res a dir. El dia 18

septembre 1937: Una circular interesante. El Padre General de la Compañía de Jesús habla sobre la guerra de España. Dada la actuació dels Jesuïtes espanyols de 1931 a 1936 no podia ésser gens dubtosa la posició que prendrien en la preparació, i en la continuació del 19 juliol 1936. Es per ço que no és fa gens estranya la activitat apostòlica d'alguns jesuïtes, com Ietúria, Alfonso... i la literatura del P. Constantí Bayle, el igual ens fa passar breu revista de la mobilització, jesuítica en favor de Franco arreu del món. A Bèlgica, ^{és,} Angel de Toledo ^{que} publica "Le jour pante en Espagne", a Alemanya, Josep Marcelo surt amb el "Ritter des Kreuzes"; a Àustria, A. Carrillo de Albornoz dona a una revista l'article "Was jeder Katholik über den Spanischen Krieg uiesem soll "; i als Estats Units d'Amèrica, el P. Castillo hi afegia un altre article en The Que-en's Work, febrer 1937; la Revista del Colegio de Lima de icava un número extraordinari a la guerra d'Espanya; a Quito, l'Associació dels Antics Alumnes celebrà i publicà una solemne vetllada sobre "Los héroes del Alcàzar de Toledo"; a l'ins-

escatir en aquest moment, (ara que tinc antès que intervingueren in-
sistents precis pel mateix Card. Gomà) a primers de setembre adreçà
una lletra d'adhesió i cortesia al Card. I. Gomà amb motiu de la Carta
Colectiva. Poc després l'arquebisbe de Westminster, el pròxim Card. A.
Hinsley feu una cosa semblant: lletres que reproduí i glosà tot fent
campanya franquista L'Observatore Romano. Passà la segona quinzena de
setembre, gairebé tot el mes d'octubre: ^{ives; però} L'Osservatore Romano 23 oc-
tubre 1936 torna el seu tema comentant la lletra a Gomà de l'Episco-
pat d'Irlanda tramesa pel card. Marc Roŕy, arquebisbe d'Armagh. A
l'endema L'Osservatore Romano feu el mateix amb l'adhesió de l'E-
piscopat de la Puglia. El 29 seguiren els "nobles missatges de la
Ligúria i de la Emília". El 30 fou el "fervid missatge de l'Episcopat de
la regió sardà". Els primers dies, 2 i 3, de novembre L'Osservatore
Romano... insistí amb "la lletra del Patriarca i l'Episcopat de Venècia
als Prelats d'Espanya". Als altres dies hi tornava, 5 novembre "l'Epis-
copat del laci inferior als bisbes d'Espanya" Un dia després L'Os-

Osservatore Romano publicà l'adhesió del "Cardenal i dels bisbes de la regió Flaminia als bisbes espanyols"; passades dues setmanes, 19 novembre / ^{avina} L'Osservatore Romano una altra "lletra de l'Episcopat de Benevento, als bisbes d'Espanya".

Entre aquests també s'hi intercala la "lletra dels bisbes de Yugoèsllavia" tramesa de Mons. A. Bauer, arquebisbe de Sarajevo. I un d'aquests últims dies Le Temps anuncia una nova lletra dels bisbes Nordamericans als espanyols, per bé que no l'ha reproduïda encara L'Osservatore Romano val a notar que barrejen les cortesies d'adhesió, amb les afirmacions democràtiques pròpies de llur país i més conformes amb la doctrina catòlica.

Contreposades a aquestes lletres d'adhesió -que prou semblen mogudes d'una mà negra amagada- hi ha uns documents molts interessants; ~~d'~~ un és publicat a França escrit d'alguns sacerdots catòlics; i un altre és d'Estats Units, obra de 150 personalitats protestants, entre pastors; homes de lletres, que publicà The New York Ti-

mes el 4 octubre 1937. Mons. Realy hi replicà: rèpliques que re-
produí L'Osservatore Romano, "Refutacions americanes d'acusacions ame-
ricanes a la lletra dels bisbes d'Espanya!"

Amb això teniu el suficient poder per a poder fer-vos ca-
rrec de l'actuació que hom fa entorn de la Carta Colectiva, i de
la campanya que hom nodreix arreu d'alguns països majorment a I-
tàlia

I no res més.

Bona nit, radiocients del B.I.C.; fins d'avui en quinze, si a
Déu plau !

12 desembre 1937

"NO MENTIRÁS"

Estimats ràdiooients, del B.I.C.

Dic "ràdiooients del Butlletí d'Informació Catòlica", puix em convé fer remarcar aquest títol, per tal que alguns, que potser nō s'hi han fixat prou encara, facin la necessària distinció entre les meves i les ràdiofusions del "Butlletí d'Informació Religiosa", les quals un altre locutor dóna els diumenges alterns, a la mateixa hora, en llenguatge castellà i amb tonalitat prou diferent.

La emissió d'avui resultarà senzilla i un xic barrejada.

Havem reparat que una de les coses, que els feixistes en llur companya política, més aprofiten contra el govern l·legítim de la República, és que, malgrat els criteris, tan de les lleis constitucionals com de les autoritats governa^{tives} ~~mentals~~, referent a la llibertat de confessió religiosa i de llibertat de cultes; pràcticament, però, a la zona republicana resta vedada tota actuació religiosa, d'aquesta companya

se'n fan ressò les ràdio i ~~la~~ premsa feixistes, espanyola i estran-
gera, d'una manera particular, com ja m'ho heu sentit a dir altres
vegades, -L'Osservatore Romano, diari polític de la Ciutat del Va-
ticà . D'aquí ve la urgentíssima conveniència i necessitat d'arren-
jar l'afer de la pràctica pública del culte , amb les degudes pre-
caucions i limitacions, i ~~prohibició~~ ^{singularment} de la celebració de la mis-
sa en alguna església o capella semipública

Puix com ahir -d'ací mateix estant- repetint allò que fa set-
manes ~~jo mateix~~ jo mateix us ho havia dit, observava el nostre bon
amic P. leocadi Lobo, capellà de la parròquia de St. Ginés de Ma-
drid, valent lluitador per la causa evangèlica i catòlica del po-
ble, que no era just que els catòlics i sacerdots lleals sufrissin
per més temps el càstig i la privació del culte que la follia dels
rebels havia portat.

Massa que sabem que la dificultat més sèria i greu amb que
ençopagarà l'arrenjament canònic i jeràrquic d'aquest afer no serà

tan de part dels Governamentals com dels mateixos catòlics i eclesiàstics espanyols i no espanyols, principalment no espanyols, que per llur propensió envers Mussolini tenen interès en poder cridar que a l'Espanya republicana no és permesa l'exhibició dels objectes religiosos, que no és permesa la confessió religiosa, que no és permesa la celebració del culte catòlic públic en cap església.

Aquells d'entre nosaltres, si n'hi ha encara, que no capeix en la transcendència ciutadana i política d'aquesta qüestió, no solament a l'interior, més també a l'estranger, no s'adonen prou que ofereixen una palanca de més a l'acció del Feixisme Mussolinià contra la República Llei.

D'ací ve la campanya difamatòria, oportuna ~~si~~ importuna, ~~com~~ ~~del Sr. Pla. oportuna et importuna~~, duba abans amb malaguanyada constància, per L'Osservatore Romano, diari port^{ut} ~~del Vaticà~~. D'ací ve la molèstia que fa als feixistes, i filofeixistes de Barcelona ~~i de~~ ~~l'altre costat~~ la publicació del Butlletí d'Informació Catòlica, ~~que fa~~ ^{fet} del Comissa-

riat de Propaganda : I s'ha donat el cas que un antic escalfacadires d'església (perdoneu-me el mal mot, però no en trobo de millor per el cas) maldia d'escometre amb violència un jove que n'esfullejava un exemplar. D'ací ve el que deia un dia amb tot mancament de caritat cristiana Radio Verdad

Escolteu-ne el text facilitat per la D.G.deR.de la G.de C. 12 oct. 1937, p 9/ 10:

OBSERVACIONS:

- 1ª Falsetat amb els títuls i horaris
- 2ª Falsetat dels pensaments exposats
- 3ª Tinc escrites totes les meves ràdiomissions:
Els elements de la Direcció G, de R. de la G. de C. són testimonis de que he pronunciat allò que portava escrit. Altrement els mateixos ràdioients són testimonis també que el Locutor del B.I.C. mai ha dit semblants expressions.
- 4ª Hem de suposar que als locutors de Radio Verdad,

si no, volen renunciar a la dignitat de cristians i d'homès, els obliga el deure natural i el precepte diví de "No llevaràs fals testimoni ni mentiràs"

D'ací ve aquesta nota de l'Heraldo d'Aragó (25. 11. 37, 19.p c)

No hi calen comentaris. El meu és únicament aquest: no llevaràs fals testimoni, ni mentiràs ~~en~~ ^{ho} Diu Job; i retreu Lleó XIII Què Déu potser necessita de les nostres mentides ? Què potser n'ha fratura el Déu del feixistes i filofeixistes ?

I avui prou.

¡Bona nit!

Manquen els dos textos.

"RADIO VERDAD" (Emisoras italianas)

(19,45 h.)

.....

PROPAGANDA COTOLICA DE LOS ROJOS.- "Ràdio Associació de Catalunya" el dia 10 a las 20 horas y 30 minutos radió una conferencia llamada de propaganda ca-
tólica. Reproducimos algunos párrafos que expresan el sentido de esta pro-
paganda que dicen que es de tolerancia y comprensión: Se puede asegurar que
el Vaticano no dice nunca la verdad. Se hace desde allí política rastrea
y vil y^{se}/desarrolla con el esperpento del Jesuitismo. Pasá que el Papa é
cuando ve que ~~un~~ puede robar algo se alía al que tiene probabilidades de
ganar. Los católicos nos tenemos que unir contra el Papa que es un hombre
como nosotros, peor aún, porque no sabe hacer política honesta como la de Ne-
grín y Alvarez del Vayo.

Direcció General de Radiodifusió 12 octub, 1937, p.9/10

26 desembre 1937

NADAL

"pau a la terra als homes de bona voluntat"

Som Nadal ! Diada i nom que resplandeix a tot el món com un símbol de joia i de pau. Es una diada que la Litúrgia catòlica de l'Advent prepara amb ànsies d'alliberació, amb promeses de justícia, amb esperança de goig, amb vesllums de pau. Que s'alegrin els cels, que la terra sigui festa (1 Cr 16, 31), retrunyin vostres cants, oh, montanyes (Is 49, 13), perquè vindrà el Senyor. En els seus dies florirà justícia i abundor de pau (Ps 71, 7): Mireu que jo vinc el Senyor, Déu vostre, a visitar-vos en pau.

I l'Església mentres tant viu a l'escalf d'aquesta esperança. Hi haurà pau a la nostra terra, quan ell vindrà; parlarà pau a les gents i el seu poder d'una mar a l'altra. Baixarà el Senyor com una pluja damunt el velló: florirà en els seus dies justícia i abundor de pau.

I l'adoraràn tots els reis, totes les gents el serviràn. El Senyor vindrà sortiu a rebre'l, dient: Gran principi, i no tindrà fi el seu regne Déu, Fort, Príncep de la Pau. ¡O arrel de Jessè, qui estàs com un senyal dels pobles, vina a lliberar-nos, no vulguis ja tardar! (Litúrgia Nadalenca).

I quan el té present esclata en crits d'alegria: El Rei pacífic s'és magnificat, la faç del qual desitja tota la terra. El Crist ens és nat: veniu adorem-lo. S'alegra l'exèrcit del àngels, puix ha aparegut la salut a tot l'humanal llinatge. Gloria a Déu en les altures, en la terra & pau entre els homes de bona voluntat (Lc 2, 14) La misericòrdia i la veritat s'han trobat: s'han abraçat a la justícia i la pau. (Ps 84, 11).

I sant Pau apòstol parlant del naixament d'aquest infant diu: Ha aparegut la salvadora gràcia de Déu, a tots els homes alligant-nos ~~no~~ renega de la impietat i de les cobejances mundanes, sòbriament i justament, i piament, visquem en aquest segle (Tit 2 ll. 12)

Aquest naixament és fruit de l'amor divina envers l'home caigut que per tal ensenya st. Pau, i ho retreu una antífona de la Circumcisió: "Per la molta amor seva, amb que ens estimà (Ef 2,4) Déu envià són fill en semblança de carn de pecat" (Rm 8,3).

Aquests són els pers de l'economia del misteri de l'Encarnació del Verb: i aquestos ho són també de la vida de l'Església Catòlica, Jesu-Crist vingué per tal de reconciliar-nos amb Déu, amb la sang de la seva creu, pacificant el món amb Ell. (2. Cor 5, 19, Col.1.20) I per això Déu als apòstols i als bisbes, lloctinents seus, els ha donat, i en ells ha posat la paraula de reconciliació com doctrina st. Pau. (2 Cor 5, 18.19) el ministeri de reconciliació, d'on ve que la Litúrgia de la missa fa que el bisbe doni el salut al poble amb el Pax vobis, "pau amb vosaltres". Per la qual cosa en el pensament cristià esdevé tot incomprendible veure com bona part de la clerecia espanyola no solament s'ha donat als rebels havent atiat primer la sedició i després s'ha francament adherit al moviment nacional, que representa no solament

haver motivat els estralls certament deplorables de la revolució, sinó també la cruesa de la guerra civil amb un sentit sanguinari portat a tal terme que trepitja tot sentiment i comet tota mena de malvestats a nom de la civilització cristiana, a nom de la religió catòlica, sensá cap respecta, als ancians, a les dones, als sacerdots, als mateixos infants, més encare fent potser especial atenció a les ciutats obertes, a les ambulàncies, als hospitals de sang, i han arribat a tal punt de follia, que a Galícia, a Burgos, a Mallorca hi ha sacerdots caps de colles de mataires "Por Dios i por la Patria".

Alguns, especialment feixistes que m'estan escoltant, negaran aquestes afirmacions. I és precisament una mostra o si voleu, un deix d'esperit feixista la pertinàcia en negar absolutament dels facciosos les coses més greus i certes, i pel contrari la propensió a creure i a dir dels leals les més evidents falsetats, com és ara l'arrasament del Monestir de Montserrat, i altres mentides tant o més grolleres,

de les quals altres dies us he parlat.

Els facciosos majorment catòlics, i especialment eclesiàstics, volen defensar llur adhesió al moviment nacional rebel amb el títol de Déu i de la Pàtria. Emperò, quina mena de Déu deu ésser aquest déu dels feixistes, déu homeier, déu sanguinari, déu destructor? El déu dels feixistes deu ésser aquell de què parla sant Pau; (Fil 3, 19) Quòrum deus, venter, est, "el déu dels quals és el ventre" el déu dels feixistes deu ésser el que tenen aquells qui "cerquen les seves coses, no les de Jesu-Crist", com diu el mateix sant Pau (Fil 2, 21).

Diuen lluitar per la pàtria, i a ella porten una invasió de moros, legionaris, italians i tudescos, ¿Com s'enten lluitar per la pàtria, si enfonsen la seva indústria, el seu comerç, la seva economia, les seves finances? Lluiten per la Pàtria destruint-ne les ciutats, incendiant-ne els museus, les biblioteques, les escoles, assassinant-ne els ciutadans, la sang dels quals serà un indefectible llevat d'odis, de rencúnies, de revenjes? Que és això potsor la pau de Crist, en el regne

de Crist, suprema aspiració del pontificat de Pius XIe.?

Cristians, catòlics, homes de ^{bona} voluntat, qui ~~m'escolteu~~; no, no; els feixistes no cerquen ni Déu ni la Pàtria, ni la civilització ni l'Església; cerquen el seu interès -ho torno a dir amb sant Pau: tots cerquen les seves coses, no les de Jesu-Crist.

Els fan gran plany, en les seves emissores, en la seva premsa, en els escrits pastorals, dels crims comesos entre nosaltres: però res no diuen de les malvestats seves que estan cometent arreu de l'Espanya feixista els requetès, els falangistes, els cavallers de sant Jaume i alguns sacerdots mateixos.

Pels sacerdots i pels catòlics lleials a la República és un gran dol i una gran tristesa que no puguem celebrar majorment aquests dies els alegres oficis de Nadal. De la follia feixista dels sacerdots i els catòlics veraders, lleials al Govern llegítim en porten encara el feixuc càstig: és una injustícia sense nom ni preu que els catòlics fidels no puguin tenir suficient llibertat (que no treu per això les

prudents i necessàries precaucions) de celebrar el nostre culte degudament.

Quina raó veda que un Prelat com l'Em. Card. Francesc Vidal i Barraquer, arquebisbe i primat de Tarragona, que ha mantingut la seva dignitat episcopal no adherint-se a la rebel·lió i abstenint-se de firmar la "Carta Colectiva" dels bisbes espanyols als d^e arreu del món, que en sofreix amargues conseqüències de part ^{del}despotisme feixista, quina raó, dic, hi pot haver perquè no pugui viure a la seva terra, amb respecta i dignitat, i dirigint el seu prudent i pastoral ministeri?

És tot això, per cert, gran dol: i les autoritats de la República i de la Generalitat el seu dia no mancaran amb el deure llur de justícia i bona voluntat. I d'això en fan gran cridòria, i major campanya política, les publicacions, les emissores, les pastorals feixistes, particularment convé repetir l'Observatore Romano i Radio Verdad. Però és encara més gran dol que la dificultat tan o més greu per a

l'arranjament de la qüestió religiosa entre nosaltres ve precisament dels mateixos catòlics i sacerdots en particular d'aquells que diuen fer totes les coses a la major glòria de Déu, val a dir, i cal parari-hi esment per l'interès propi.

Els per l'agost feren encastar a parets i arbres de Barcelona un paper que deia:

Irujo i los verdaderos católicos.

Una reciente disposicion del "Gobierno Rojo" autoriza la práctica del culto católico, en privado, es decir, en nuestras casas particulares.

Católicos, verdaderos creyentes! no os fiéis de esta tolerancia, que no tiene otro fin que conocer a los católicos que en secreto profesan el culto de "Dios Nuestro Señor".

El Ministro Irujo está con los rojos y quien

está con ellos no puede estar con nosotros.

Los hermanos de la caridad cristiana

Alguns d'ells volien arrabassar violentment un exemplar del "Butlletí d'Informació Catòlica" editat pel Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya que un jove estava fullejant.

Els bescanten amb mentides grolleres, i calumnien -com vaig dir fa quinze dies- les radiofusions del redactor del Butlletí d'Informació Catòlica i d'elles deuen ésser les lletres andnimes amenaçadores trameses. D'ells ve que algunes actuacions fetes amb bona voluntat topen i s'entrebanquen amb el maquiavelisme feixista que per sota mà, mà bruta, obra perversament.

Però catòlics de bona voluntat, no us deixeu enganyar: els catòlics feixistes -ho he de repetir- no cerquen Déu, ni l'Església, no treballen pel bé espiritual de les ànimes ni pel benestar de la pàtria. Si tinguéssim rectitud, tan hauriem d'escoltar el Papa quan escriu l'encíclica, sobre el comunisme ateu, cal notar-ho bé, ateu

com quan n'escrivé una altra, contra el nazisme alemany, o escrivé del perill de les extralimitacions anticomunistes contràries a l'Evangelí. I és un fet que els zelosíssims catòlics feixistes, espanyols i forans feren gran avalot en motiu de l'encíclica Diuini Redemptoris 19 març 1937, en canvi no han publicat ni res no han dit, ni tan sols esmentar-la, de la encíclica Mit ⁿⁿbreivender Sorge 7 març 1937, contra el nazisme: igual han fet amb la darrera encíclica Ingrauescentibus malis 29 setembre 1937 del mateix Pius XI, ^e a on adita els perills socials de part tan del comunisme ateu, com de la lluita anticomunista, que mena a oblidar-se dels principis de la sabiduria evangèlica.

Doncs bé, catòlics, feixistes o antifeixistes o indiferents, i homes de bona fe, d'aquells catòlics, que trien les ensenyances de l'Església, i en prenen aquelles que afalaguen, i rebutjen aquelles que els contrarien; podeu prou justament repetir allò que en cas semblant ensenyà el diví Mestre, segons l'Evangelí de sant Mateu:

Hipòcrites, bé profeta de vosaltres Isaias, dient: 'El poble, aquest amb els llavis m'honora, i llur cor és manté lluny de mí; debades em donen culte: ensenyant doctrines manaments d'homes' (15, 7-9) ... Tota plantació que no ha plantat el meu Pare celestial, serà arrabassada. Deixeu-los, són guies cecs: si un cec guia, un cec, tots dos cauran en una fossa (15, 13.14)

En canvi el nostre Mestre és aquest Pàrvul que ens és nat, l'Adonai, i Guia de la casa d'Israel, Clau de David, Sol orient de justícia per il.luminar els qui seuen en tenebra i ombra de mort, a fi de guiar ~~u els~~ nostres peus pels camins de la pau. (Lc 1, 79). Amb això diu sant Lleó, papa, reconeix, oh cristià, la teva dignitat i fet participant de la divina naturalesa no vulguis amb degenerada conducta retornar a la vilesa antiga. Recorda't de quin cap i de quin cos ets membre: recorda't que arrabassat del poder de les tenebres fores traslladat a la llum i regne de Déu; al regne de Déu, que-com ensenya el divi Mestre- "és dins nosaltres" fonamentat en

la doctrina dels Apòstols damunt la pedra viva Jesu-Crist, la llei del qual és la llei de l'amor i de l'Evangeli de la pau, en florí un dia aquell veritable comunisme de béns, no forçats, ni violent, ni ateu, sinó lliure, espontani, religiós, dels primers cristians, procedent de que "la multitud dels creients tenia un sol cor i una sola ànima" com ^{con} resposta del llibre dels Actes dels Apòstols (4, 32); on florí especialment aquella "caritat de Déu, amb que -com diu sant Fulgenci en la sisena lliçó del seu ofici- sant Esteve no cedí els jueus furients, però amb la caritat del pròxim pregà pels qui l'apedregaven; per la caritat argüia als errats, per que és corretgissin; per la caritat pregava pels qui l'apedregaven; perquè no fossin castigats; refermat en la virtut de la caritat vencé Saule cruelment enfuriat, i al que tingué a la terra com perseguidor, va merèixer de tenir-lo de company al cel".

Quina grandesa la de Jesu-Crist!, quina excel·lència la de la llei evangèlica!, quina bellesa la de l'Església Catòlica,

on floreixen els fruits de l'Esperit Sant enumerats per sant Pau Apòstol (Gal 5, 22; Ef 5, 9) Desitjem, doncs, i preguem, que vingui a nosaltres aquest regne de Déu, per tal que vingui la pau de Crist en el regne de Crist, lema excel·lent del pontificat del Sant Pare Pius XI!

Per tal, sia maledicció de Déu i dels homes de bona voluntat per aquells que malden ofegar la seva veu apostòlica, i cuiden lligar les seves mans pontificals. / Sia anatema!

Bon Nadal, radiocients, d'avui en quinze, si a Déu plau.

N.B:

Aquesta radiomissió, redactada abans que la premsa fos públic el missatge de la "ma estesa" pel Card Joan Verdier, arquebisbe de Paris, fou estampada a la Publicitat del 30 de desembre 1937, p.3 c.1/2, signada per Joan Vilar pvre.

9 gener 1938

EL DISCURS DE NADAL DEL PAPA PIUS XI^è

A les dotze del migdia del 24 passat decembre el S.P. Pius XI^è acompanyat de la seva Noble Anticàmera eclesiàstica i laica, en presència de vint-i-nou Cardenals, de la Prelatura Romana, de la Nobla Cort i Família Pontificia rebia l'homenatge d'auguris i felicitacions per les festes Nadalenques, que li adreçà el card. Genar Granito Pignatelli di Belmonte, degà del Col·legi Apostòlic. Al qual el Sant Pare respongué amb el discurs o allocució publicada per l'Osservatore Romano en el número de 25 decembre del qual us llegiré, bo i traduint-los, els fragments que, per llur cabdal importància cal que siguin coneguts.

nn. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 21.

Del comentari que li dedicava LA PUBLICITAT 26 desembre 1937, p. 1, c. 1, en trec els següents mots:

L'al.locució que va pronunciar abans-d'ahir el Papa constitueix un document, que si fos llegit i meditat per catòlics militants obligaria molts d'ells a canviar de conducta.

Si el Papa no fa ni vol fer política, s'entendrà fàcilment amb els republicans espanyols, els quals trobarà sempre disposats, a respectar sempre els drets de Déu, si, com diu el Pontífex, són al mateix temps els drets dels homes. Per contra és molt difícil que els republicans arribin a entendre's amb els que fan fet bandera de la religió per a immi^{ser}ir-se en plets que res no hi tenen a veure. I que no es digui que la religió era perséguida per la República: per tal com, si és cert q^{ue} les ires del poble és manifestaren contra dels seus ministres en esclatar la rebel·lió militar, no és menys exacte que en el període que va des de la implantació de la República fins el 18 de juliol, els caps visibles del catolicisme militant arreu de la Península, amb poquíssimes excepcions, prengueren partit en favor dels qui més tard havien d'aixecar-se contra

les institucions, i quan la sublevació—que ells atiaren i en una gran proporció van finançar— va esclatar, s'allistaren als rengles dels sublevats, donant al greu problema que la sublevació plantejà a la República un caràcter de lluita religiosa que no ha servit més que per agreujar-lo.

La constitució de la República autoritza el culte i la propaganda religiosa. "El meu regne no és d'aquest món", diu Pius XI^c recordant la seva allocució les paraules de Jesu-Crist. Però és ben cert que una gran part de catòlics espanyols, que li deuen obediència, obren com si aquestes paraules no haguesssin estat mai pronunciades.

AL LOCUCIO DE PIUS XI, ALS CARDENALS

No pensem en la política, que és el que Jesús deia quan afirmava que sols havia vingut a la Terra per a rendir testimoni a la veritat.

Ens plau de donar avui als lectors una referència més àmplia

que la que donàvem ahir de l'al.locució pronunciada per P ius XI adreçada als cardenals que el visitaren en motiu de les festes de Nadal.

Hem d'afegir -ha dit el Summe Pontífex- dues paraules: l'un fent constar els fets, i l'altre, de principi i de protesta, d'alta protesta.

Fem costar els fets perquè de fa molt temps no és fa res més que deformat-los. El fet dolorós i real és la persecució religiosa Alemanya, car no volem anomenar les coses pel seu nom, i no volem que és digui de nosaltres el que historiador va dir en un moment de gran transcendència: "Vera etiam rerum perdimus nomina".

Anomenarem, doncs, les coses pel seu nom, a Alemanya, existeix una persecució religiosa, tan terrible i greu, com poques vegades s'ha registrat, i ja fecunda en efectes nefastos. Es trist dir que en aquesta persecució no han mancat les persecucions i les violències, ni les emboscades, ni les falsedats, ni les mentides.

No volem aturar-nos més temps sobre coses tan doloroses. Només volem afegir un punt de la veritat, per aquell que, no obstant, no haurien de dubtar quan és parla de coses tan greus i que efecten tan de prop les responsibilitats del Vicari de Crist, que no pot deixar d'estar-ne ben informat. Hem de tornar a Alemanya, a aquesta Alemanya que ens és tan volguda, tal com tot el món ho sap"

A continuació, el Summe Pontífex diu que coneix a Alemanya en totes les seves manifestacions de vida espiritual i social.

"Per això-continua dient- és doblement trist haver de registrar el fet que continuïn cometent-se allà faltes contra la veritat. Es la veritat el que ens interessa, no solament personalment, sinó per estar relacionada amb tot allò sagrat que existeix per a nosaltres i que tan important lloc ocupa entre les nostres preocupacions, comproment la nostra responsabilitat, davant de Déu i davant dels homes.

Diuen que la Religió Catòlica ja no és el que era, sinó que és política, i amb aquesta aparença és vol justificar la seva per-

la seva persecució, com si això constituís el mitjà de defensa.

Nostre Senyor Jesucrist, també no volgué sofrir la mateixa acusació, i comparagué davant del Tribunal de Ponç Pilat, com agitador del poble, com enemic de Cèsar.

Pilatos comprengué molt bé l'esperit de les coses, per bé que sembli que no ho comprengué al principi o que feu veure que no ho comprenia.

"Tu ets rei? pregunta Pilatos al Salvador del Món, Evidentment, és referent a un rei polític, que acaba de causar gran agitació a Palestina, " Ets doncs, un gran cap polític, un agitador?" Nostre Senyor contesta amb la calma de la seva divina i sòbria paraula, amb una afirmació i una negació: "El meu regne no és d'aquest món. El meu regne no és dels que tu creus. Si ho fos, tots els que estan al meu sostat és mourien per venir a donar-me ajut".

Podríem dir el mateix si fessim política, com se'ns atribueix, donat que és parla tant d'armaments i de guerra, que en

alguna part del món podria haver-hi un petit esforç fútil i ridícul per venir a ajudar-nos. No ens cal això, i repetim, com Jesucrist: "El meu regne no és d'aquest món!"

No pensem en la política, que és el que deia Jesús quan afirmava qu no havia vingut a la terra per a fer política, sinó per a retre testimoni a la veritat, que el món aprecia tan poc.

El mateix Pilat pregunta "on és la veritat" i se'n va.

Volem dir repetir i protestar davant tot el món: no fem política, al contrari no podem fer sinó tornar a les paraules de Jesucrist: " Si fos així, els que estn amb Nosaltres vindrien en socorrs Nostre". Per tot el món hi ha gent que són fills predilectes, fidels adoradors de Déu, que saben que no fem política, perquè tothom pot veure i comprovar que fem religió i res més.

Naturalment que hem de dir que àdhuc el simple ciutadà ha de conformar la seva vida cívica a la llei de Déu, a la llei de Crist. Això és fer religió o és fer política? Unicament volem

que adhuc en la vida cívica, en la vida col·lectiva, en la vida social, els drets de Déu, que són ansems, els dels homes, siguin respectats.

Això és el que fem i hem fet sempre, i si algú intenta al contrari, és contra la veritat, Precisament, el que ens causa més dolor és veure que se'ns acusa d'abusar de la Religió, Es un dels pitjors pensaments que poden imaginar-se aquesta acusació d'abusar de la Religió amb finalitats polítiques, aquesta acusació, aquesta calúnnia llançada contra tants venerables germans d'episcopat i cardenalat, contra tants sacerdots i tants fidels, sempre disposats a obeïr la llei de Déu i a portar la vida de bons cristians, d'excelents ciutadans, consciens del seu deure cívic i social, no solament vers els homes, sinó vers Déu.

No volem afegir res més, i si solament repetir la Nostra protesta, que no pot ésser més explícita ni més solemne davant tot el món. Fem religió i no política, ni volem fer-ne. Tothom

ho sap, i tots els qui ho volen veure. h o veuen, i aquesta professó de veritat volem que vingui a aconçolar tants i tants germans d'episcopat, tants i tants sacerdots, tants i tants germans, que sofreixen la persecució i la calúnnia.

No podien afegir-se sofriments més forts a les angúnies de tota mena, sinó fent-nos aquesta acusació. Solament ens queda donar gràcies a Déu, i girar vers Ell, els nostres ulls i les nostres ànimes, perquè ens doni ajut. El que ho pot tot en la seva infinita misericòrdia i bondat, aliviant els sofriments dels seus fidels, no solament els països que hem esmentatm sinò amb molts d'altres. Qui vingui i faci acabar tants mals, que torni el camí de la veritat tants homes que sembla que no la coneixin sinò per ofendre-la, cosa terrible que ens fa pensar - i aquest pensament ens aconçola - en la misericòrdia infinita de Déu, que ho tolera i ho soporta tot."

Més si això és cert malauradament, ho és també que no sembla just ni liberal, ni honest, que els catòlics i sacerdots fidels a la Repúbli-

ca hagin de veure's per més temps, després d'un any i mig, privats de l'exercici del culte catòlic, que l'article 2 de la Constitució els permet, i els garantitza. Es per això que cal, a tota ultrança que les autoritats tan de la Generalitat com del Govern central, de comú acord maldin prudentment poc a poc per portar la normalitat respecta de la qüestió ^{del} culte catòlic. Del contrari no podem negar que no siguin justes les rectiminacions i queixes de les emissores i de la premsa feixistes, com també dels catòlics d'altres països, els quals es planyen, amb els catòlics fidels i lleials, que el territori de la República malgrat la lletra de la constitució, malgrat les repetides declaracions del President del Concel de Ministres, malgrat les protestes del President de la República hi ha llibertat de culte catòlic i de propaganda de culte catòlic nominal, però no real: ^{de} paraules ^a sí, de fet no.

Bona nit, ràdiooients.

23 gener 1938

NI FEIXISTES NI ANTIPEIXISTES

Catalans, això no pot ésser....

Espanyols i catalans: catòlics, indiferents, ciutadans de bona fe, he de dir coses greus, cal dir la veritat nua i crua.

És paraula del diví Mestre: Qui no és amb mi, és contra mi (Mt 12, 30)
Aquesta paraula evàngèlica avui és vital a casa nostra. Vull tenir la bona voluntat de glossar-la amb to apostòlic, no amb posat polític, que no m'és adient, i em refio de vosaltres que tindreu el bon seny de no titllar-me de fer política amb ella.

Cal admetre com hipòtesi possible, en abstracte, el ciutadà que diu no ésser ni feixista ni antifeixista: per més que pràcticament el trobareu o bé obrant de feixista, o no complint amb totes les lleis de ciutadania. Cal reconèixer també que cada u és ben lliure de pensar com millor li sembla: emperò que pocs, que poquíssims, i encara si n'hi ha, en trobarem que en aquesta qüestió, d'un ordre tan pràctic i de

tantes ramificacions i manifestacions, tinguin aquèlla ponderació de pensament i aquell equilibri de voluntat a saber mantenir la neutralitat de ni feixista ni antifeixista, harmonitzada i ben sospesada amb els seus deures externs de bona homia i de ciutadania, ben complidora en tota la complexa realitat de la vida social.

Tothom té per mal fill aquell qui és rebel·la contra la seva mare. Per tal és un mal patriota, un ciutadà bord, tot aquell, qui es rebel·la contra la seva pàtria. I això han fet els espanyols, qui és rebel·laren contra les autoritats i contra la República el 19 de Juliol; els qui llençaren les seves il·lícites armes contra l'autoritat llegal, constituïda per votació ben lliura de la gran majoransa dels ciutadans. Amb això fa tort a la República llegal tot aquell qui diu ésser neutral. El fill mai no pot pas ésser neutral en presència del germà qui és torna, sediciós, contra la seva mare.... Per això la neutralitat del ciutadà davant del conciutadà, qui sense motiu just, ni raonable i no ben proporcionat, i després d'haver esgo-

tat els altres mitjans, és rebel·la contra la pàtria; per ella mateixa constitueix i és veritablement un delictes d'infidelitat ciutadana contra la pàtria i contra la seva autoritat llegal.

Diuen que estan amb la Pàtria, però que no poden estar amb les presents autoritats del Front Popular de la Generalitat i de la República, per llur malestruc govern. Què; el govern de la Generalitat de Catalunya ha comeses falles? -I de molt greus-; Què; el govern de la República ha comeses també falles? -Moltes, i de molt greus- I les han comeses avui, ahir i despusahir, i les ~~han~~ ^{han} comeses avui, demà i demapassat, no solament del 19 de juliol encà, sinó abans com després de la guerra.

Emperò, desde quàn, ni quina Filosofia cristiana ensenya o dona dret de rebel·lió, per les falles que tinguin les autoritats?; Què no hi ha altres mitjans d'esmenar-les honestos i lícits? Ellavors totes les nacions, tots els països, totes les contrades haurien d'estar constantment amb guerra, per tal com en totes elles hi ha grans

sectors de desafectes a les persones que en cada moment exerceixen el poder públic, per llurs mancances polítiques o bé socials, i potser desordres i sovint immoralitats enormes i crims, que elles cometen o bé toleren qui siguin comeses d'altri.

Allò de que la doctrina catòlica de l'Evangelí i dels Apòstols ensenya és el respecte i la obediència als poders públics degudament establerts, als discòls i tot. I és a tothom prou ~~pateix~~ la doctrina cristiana i catòlica declarada de aquell gran papa que fou Lleó XIII; el qual tanto més gran com mestre i adoctrinador que com governant i diplomàtic, frenà sovint amb veu ferma, amb viva energia, amb una forta aquells catòlics francesos, que ^{re} guitajaven contra la seva República; i a tots els catòlics del món, així com els exhortà a la constància en mantenir la llibertat religiosa i puresa dels principis cristians, semblantment, els recomanà moltíssim la sumissió a les autoritats constituïdes. Aitals són els ensenyaments apostòlics i pontificals, que no tinc temps per a descapdellar degudament.

I no és ni bon home, ni bon cristià, ni bon catòlic aquell, qui

per vanes il·lusions o per prouïjes personals o per ambicions partidistes se n'aparta, i davant de Déu i dels homes és fa reu de lesa pàtria i de lesa humanitat i de lesa religió tot aquell qui gira armes, i cerca l'aliança d'altres armes, contra la pàtria amb pretext de procurar el benestar de la nació pròpia. El que fa és llençar la nació a la ruïna, i la religió a la persecució, al descrèdit i a la vergonya.

Aquell gran jurista i teòleg espanyol, Francesc de Vitoria, no creia lícita la guerra ni per l'amplificació del propis dominis, i solament la creia justa, en defensa pròpia contra la injusta escomesa greu d'una altra nació. Que els feixistes dirigents estudiïn les doctrines morals de licitud i il·licitud, p.ex. de Genicot, i que se les apliquin a llur cas. Reconeixen, ben cert, els teòlegs catòlics, el dret de guerra i de rebel·lió, quan és tracta d'un poder públic certament tirànic, la malvestat del qual no és possible desfer sinó amb la força de les armes : però hi posen encara tantes circumstàncies de prudència i moderació, que raríssimes i poquíssimes

vegades esdevé, que la guerra, la rebel·lió siguin tingudes per lícitament realitzables .

La República vingué el 14 d'abril 1931: les esquerres n'exerciren el govern fins el desembre 1933, en que les eleccions el traspasaren a mans de les dretes , i les noves eleccions del 16 de febrer 1936 els arrabagaren ignominiosament el poder, ignominiosament per el desgabell que havien portat, per les immoralitats que havien comeses, i majorment per la malícia amb que havien incitat el 6 d'Octubre i per el sedisme amb que el reprimiren. El quinqueni de la República doncs, fou migpartit - gairebé per igual entre les esquerres i les dretes. Si eren grans, enormes les faltes de les esquerres, les dretes, que seguiren, podien esmenarles amb els vint-i-set mesos de govern. ¿Per què no ho feien ? Pel contrari, ¿per què és barallaven elles amb elles namb les perpètuas discòrdies intestines, tantes voltes re-criminades en les freqüents lletres pontificies adreçades específicament a Espanya ? Per què volgueren tacar les seves cristianes

mans amb la sang del 6 d'Octubre?; Per què enverinàven i encenien l'ànima del poble amb el seu pèsim govern de represió cruel, de injustícia obrera, de coacció moral?; Per què enllordaven les seves catòliques mans amb negríssims i vergonyissims afers públics?

No! les dretes ni doctrinalment ni cívicament cap dret no tenien de agafar les armes, ni de llençar-les al carrer contra l'autoritat lleítima de la República! I per això, pecàren mortalment -i dispenseu-me el posat de moralista- els qui prepararen i empenyeren i realitzàren la sedició del 19 de juliol: com ara pequen mortalment també als qui l'han mantinguda i la perllonguen amb guerra civil i d'invasió estrangera. La rabieta per la pèrdua de les eleccions del 16 de febrer, eleccions comprades a preu d'or, (puix hom diu que s'hi esmerçaren uns setze milions de pessetes), eleccions embrutades amb tota mena d'anormalitats, eleccions envilides per la violació de les lleis canòniques, amb escandalosa conxorxa de noms, amb l'ús del temple per a celebrar-hi assemblees polítiques, amb la degradació de la predicació sagrada

a un to mítinesc, i amb l'abús del sagrament de la penitència a imposar el vot electoral. No, no era possible que semblants eleccions mereixessin la divina aprovació!

El que pertocava, doncs, era que de moment els catòlics amb llurs adherents de tota mena de colors, tinguessin paciència i resignació per la derrota, que amb serenitat, amb treball, amb constància és prepararessin la bona opinió del poble, i amb ella el triomf electoral futur per assolir majoria parlamentària, i un cop obtinguda, que governessin amb bon seny, amb justícia social, amb ben palosa moralitat, amb gran i visible impuls del progrés i cultura nacional, maldant per fer obra intel·ligent, caritativa i hàbil en l'aplicació de les doctrines polítiques i socials de Lleó XIII i de Pius XI.

Ara en canvi les dretes han fet una caiguda, de la qual ens redreçarem sí perquè, #no digué el diví mestre# portae inferi non praevalebunt, "no prevaldran; més ens costarà, i molt; però no tenen y per la dificultat mateixa, com per raó dels vells prejudicis i costums inveterats nostres. Ni la rebel·lió, doncs, ni la guerra

no és poden refermar en cap motiu sòlid i raonable ni social ni e-
vangelical . Per ço els ciutadans qui son verament feixistes, o dient-
se neutrals ho son també, contradiuen les doctrines catòliques de
l'Evangeli i dels Papes. / Sobre tot que veiem que aquests catòlics fan
que el nom de l'Església sigui envilit, que la seva autoritat su-
prema sigui escarnida per haver-la ells forçada a posicions violents
en que la actuació personal del Papa és en tot cas i en tot sentit
molt dificultosa i compromesa. Són aquests catòlics, qui ens bescanten,
calumniosament i tot, de la manca del culte catòlic, però ells matei-
xos per sota ma n'impideixen el redreçament per a fer-ne palanca polí-
tica. Són aquestes feiofeixistes o neutrals, que al front i a la re-
raguarda potser fan espionatge, o bé hi escampen desmoralització, o
bé hi cometen veritables criminalitats (no és hora ni lloc de con-
cretar) qui difonen a cau d'orella noves falses, notícies tendencio-
ses, comentaris negres, desprestigi de les autoritats, que per no
sentir la guerra (mentres però l'atien) malden per fugir a l'altra
banda; si els toca d'incorporarse a files, amb excuses, influències

i tota mena de ^{sub}terfugis, procuren no anar al front enxufant-se a la
reraguarda, on potsar ajuden a crear entrebanca a les autoritats
ara amb llordes combinacions, ara amb ocultació de moneda, o bé d'al-
tres maneres, que l'enginy o la passió prou els dicta, i tot això,
si no arriben a fer, per ells mateixos o per mitja d'altri, actes en
una o bé altra forma criminals, propis d'homes que són *de* ofici.

Aquests són aquells catòlics, que diuen estar disconformes amb
les autoritats (que no les entrabancaran, per bé que tampoc les ajuda-
ran) Per raó que en votar el Front Popular no votaren les candida-
tures comunistes, que no hi eren, ara quan el Papa ha mostrat en l'en-
cíclica Ingravescentibus malis, 29 septembre 1937, els gravíssims pe-
rills i els extrems de la lluita anticomunista, que s'extén arreu del
món, com taca d'oli, amb procediments feixistes, i quan per mitja
del card. Verdier a nom de l'Església maternalment pren la mà, que li
estengué el partit comunista; critiquen la sobirana actuació del Sant
Papa malparlant-ne d'haver-se venut, de fer joc polític, d'atendre a
situacions interessades.

Com si la llavor de la doctrina evangélica no tingués prou força i vigoria interna per a fecundar i vivificar i transformar totes les manifestacions de la vida humana i social...; No fou obra de la doctrina catòlica l'empelt de la cultura i de tota la vida greco-romana en l'arbre tendre i creixent del Cristianisme ? Doncs; perquè la mateixa doctrina no ha de poder empeltar també els sistemes socials moderns, un cop espurgats de llurs brots infectes, a la vella i sempre verdejant soca del Cristianisme, regats de la divina saba de justícia i caritat de Jesu-Crist, el veritable Mestre i Redemptor del món ? .

Catòlics, catalans i espanyols, feixistes i neutrals, tots aquells qui del Papa prenen els ensenyaments que els plauen, i rebutgen els que els desagraden, són mals catòlics, tenen regust de cismàtics, poden esdevenir herètics.

Bona nit, radiocients, fins d'avui en quinze, si Déu vol.

9 febrer 1938

"DECIENS REPETITA PLACEBIT"

Ràdiooients del B.I.C.:

Es molt de l'antigor clàssica que l'obra artística plaurà deu vegades repetida (Horaci, Ep. ad Pisones): i la repetició és un principi de l'art Ignaciana. Per aquesta raó, i perquè cal insistir, potser "oportune et inoportune" com deia sant Pau a Timoteu (), en alguns conceptes, repetiré l'emissió d'avui fa quinze dies. Escolteu, si us plau:

NI FEIXISTES NI ANTIFEIXISTES

Catalans això no pot ésser.....

(Vegi's la emissió anterior: 23.gener 1938)

(Adició)

Eclesiàstics que potser m'escolteu uns de bona voluntad, altres, ut eum caperent in sermone, entenguem-ho bé, tot alló que fuig l'autoritat de les direccions del Vicari de Jesu-Crist és cismàtic tot alló que

que fuig del dipòsit de la fe és un error o una falsetat herètica.

Bona nit, ràdiooients!

6 març 1938

CRIM DE LESA RELIGIÓ

¡Radiocoients salut!

Tinc al meu davant ^{unes} més fotografies del bombardeig de Barcelona de 30 de gener d'enguany, plegades en un cartell de propàganda amb un títol surmontat que diu "La obra dels defensors de la religió i de la civilització" I a sota segueix aquest comentari: "El Quartel General facciós de Salamanca declarà el dia següent en un informe oficial : Ahir vem bombardejar els centres directius i els llocs de comandament de Barcelona"

Les fotografies esmentades representen els horrorosos estralls del bombardeig del 30 de gener, i alguns episodis del salvament dels infants, i quatre d'elles mostren l'estesa de nois morts per l'aviació feixista. I aquesta diu sarcàsticament el rètol, que és l'obra dels defensors de la religió i de la civilització.

Que els facciosos espanyols ens haguessin portat la rebel·lió i la guerra civil amb amb l'ajut dels moros i dels legionaris africans, amb la cooperació de divisions regulars alemanes i italianes per tal de satisfer llurs cobejances, per tal de mantenir llurs interessos polítics i partidistes, per tal de defensar llurs privilegis de classes a tota ultrança, a tort i a dret, amb justícia o sense raó; veritablement fóra cosa cruel, inhumana, antipatriòtica injusta. Però que específicament a títol de religió i de civilització els militars infidels de llurs promeses, els nobles desleals, els polítics traidors, els ciutadans facciosos i els mateixos eclesiàstics amb llurs cardenals, bisbes i superiors s'hagin rebel·lat contra l'autoritat legítimament constituïda de la República Espanyola i facin guerra civil i d'invasió estrangera, tenyint amb la sang dels seus fills tots els seus pans de terra i omplint de cadàvers els camps de batalla; és cosa veritablement afrosa, i més ben dit sarcàstica, blasfema i sacrílega.

Compareu aquests horrorosos quadres de sang, de mort i de des-

trucció, que a títol de conservar la religió i la civilització cristiana fa el feixisme internacional i particularment l'espanyol amb aquelles dolces escenes evangèliques en que contemplem el diví Mestre Jesu^mCrist fent el bé, consolant els afligits, curant tota malaltia, predicant la llei de l'amor.

En canvi els nostres catòlics, els nostres eclesiàstics, Prelats i Cardenals, i ^{amb}ells justament els Cardenals, els Bisbes, els Prelats i els eclesiàstics i catòlics d'arreu del món que se'ls han adherit, tenen per santa la guerra espanyola i aproven els mitjans de fer-la, i n'hi ha no sols lluny d'ací, sinó a Barcelona mateix que s'alegren i és freguen de mans quan veuen els bombardejaments. Hipòcrites, que fan blasfemar el ^{nom} ~~nom~~ i la religió de Jesu-Crist !

Dieu que lluiten contra el ateisme ! que defensen la religió cristiana !. Sacrílegs, vosaltres sí que ve^ritablement feu l'ateisme !. Perquè si les vostres obres són de religió, maleïda sigui i esborrada de la faç de la terra, i dissolta ^m com la sal a l'aigua, la vostra religió feixista, si en lloc de la pau, mana la guerra; si en lloc de practicar l'amor, encén

l'odi, si en lloc de ferrel bé, escampa la mort; si en lloc de procurar la reconciliació dels germans, atia el foc de la discòrdia, de la revenja i del'extermini.

Als fronts de batalla, a les ciutats lliures i obertes i a tot, amb objectius i sense objectius de guerra, amb tota mena de mitjans i procediments; permesos i vedats contra tota llei divina, i humana, per damunt de tot dret natural i de gents. Si aitals són les obres de la vostra religió feixista, ateu caldrà que siguin els homes honestos i de bona voluntat!

Dispenseu-me catòlics sincers, que m'escolteu: La follia feixista potser em fa prendre el seny, i potser fa dir coses fora de seny. Més sortosament la nostra religió no és la religió feixista: ans bé el nostre Déu és tot ell caritat, i el nostre Mestre Jesu-Crist, ens dona el mansment de l'amor, i els seus veritables deixebles, són estat coneguts per la mútua caritat ^{d'ells} amb ells mateixos i envers tots els homes; la veritable i única, i l'Església Catòlica ensenya l'amor, predica la

pau, i fins en la persecució mateixa recomana la paciència, el sacrifici la oració, i si cal la mort, en comptes de l'odi, de la revenja, de la sedició, i menys de l'extermini.

Es per això que els dictats i les obres feixistes, encopeguen no solament amb la doctrina evangèlica, i catòlica singularment del Papa Lleó XIII, sinó amb el mateix sant Pare Pius XI, ^{el qual,} malgrat el penosíssim silenci a que l'ha lligat les angúnieses circumstàncies presents que el volten i entrebanquen la seva actuació papal, per obra en grant part dels falsos germans, ^{ha} ~~ha~~ solemnement condemnat amb suficiència la doctrina i l'obra feixista tan en l'encíclica Mit ¹¹⁴Brenender Sorge 14. març 1937, i en la encicli. Ingrauescentibus malis 29 septembre 1937. I noteu catòlics de bona fe, que m'escolteu: Aquestes dues encícliques no han estat ni llegides encara en el territori franquista. Més encara segons una referència feta pública a Paris, no fa gaires dies, el mateix Papa recomana al Card. Gomà que aquelles encícliques fossin llegides al territori franquista, però com que el Generalíssim Franco no ho va con-

sentir, l'arquebisbe de Toledo més s'ha estimat obeir a Franco que no pas el Papa.

I particularment respecta els bombardejaments, els del 30 de gener tothom sabé l'onada d'indignació que alçaren arreu del món per llurs extrema inhumanitat, que mogué a tots els sectors de la opinió mundial catòlics, ~~dissidents~~, racionalistes, ^{i tot} a adreçar telegremes i tota mena de precés als governs de molts Estats, a molts cardenals de la S.R.E. i fins al mateix Papa, per tal que intervingués amb Franco, que manés cessar els bombardejaments de les ciutats lliures i obertes de la reraguarda. I el Papa Pius XI^é, us ho puc dir de cert, ^{no ha mancat al seu deure apostòlic i} ha intervingut finalment recomanant la suspensió dels bombardejaments de la reraguarda.

La resposta de Franco, el capdevanter de la civilització cristiana, el defensor de l'Església Catòlica, si no ens fos prou coneguda per la nota de l'Oficina Estrangera del Govern Anglès, prou ens la fan sentir els repetits bombardejaments d'aquests dies. I encara hi hauria homes que es diuen catòlics a Barcelona i potser sacerdots que

s'alegrin d'aquests bomberdajaments, o que els defensin i excusin contra tota la opinió mundial?

Desenganyeu-vos catòlics, de bona fe, de l'Espanya lleal, per moltes i reprobables que siguin les malvestats comeses a la nostra banda, goso dir que no hi ha cap que tingui la gravetat i la malícia i la transcendència apologetica ^{conculca} que escarnir el crim de la sedició feixista i de la guerra civil dels nacionalistes tan per les doctrines amb que les sostenen, com per la manera amb que l'estant fent. Radiocients, catòlics, eclesiàstics, que m'escolteu, el crim del feixisme nacional i estranger, és un enorme crim de lesa religió, i de la civilització, ell fa obra inhumana i sembra el veritable ateisme. Mediteu-ho bé, i considereu la vostra responsabilitat.

Bona nit ràdiocients, fins d'avui en quinze, si Déu vol,

20 març 1938

UNITAT

Ràdiooients, Déu vos guard!

Vivim uns moments, que més caldria plorar que no pas dir res; moments en que l'aviació enemiga ha endolada la nostra bella ciutat i la riallera costa catalana amb la mort de milers de fills seus. D'ella bé podriem repetir el mot de Jeremies "Raquel plora els seus fills i no volgué aconsolar-se perquè ja no són" (Jer 40, 1: Mt/2, 12)

Emperò aquest dol que passa per la nostra terra i sobretot que plana damunt la nostra ciutat, no ha pas d'ésser un dol estèril: pel contrari ha d'ésser alligonor i aprofitat.

Un vell refrà diu: "en les coses necessàries unitat". Vivim uns dies trascendentals de vida o de mort, l'ènic, que no pot tenir la raó moral, es rebeja amb les armes per a imposar la raó de la força bruta, en l'expressió màxima de la covarda impotència i en la màxima

manifestació de la seva sàdica salvatgia, com és la lluita amb l'aviació.

Aquests moments ens han d'estreñer uns amb els altres, com veritables germans, entorn de les llegendades autoritats, civils, polítiques i militars, ^{i fins religioses} tenint tots un mateix sentiment, un mateix desig, una mateixa moralitat ciutadana i de guerra,

Aquesta unitat és sempre, i majorment en situacions greus, la penyora de l'èxit; car l'unió fa la força. La força moral de l'unió, tard o d'hora, esberla i esmicola la força material de la violència. Precisament la litúrgia catòlica del present diumenge ens recorda el pas evangèlic, en què Jesu-Crist ens diu que "tot regne dividit contra ell mateix és assolat, i una casa dividida contra ella mateixa, cau, ^{cau, casa} ^[volteu casa]" (Lc:11,17)

I la unió ens ha de donar la victòria: com la desunió ens portaria la desfeta. Aquesta unió reclama el mateix, sant Pau ~~per assolir~~ per assolir els èxits del Cristianisme: "pensem tots el mateix, el ma-

teix diguem tots". Però aquesta unió sagrada importa unitat de sacrifici, unitat de treball, unitat de disciplina.

Primerament cal a tota ultrança sacrificar les cobejances d'adquirir sense mesura ni dret. Per manca d'aquest sacrifici propi massa sovint veiem durant aquest mateix temps de guerra uns que s'omplen de diners, i encara se'n ^{van} ~~van~~ tenen, i que altres en canvi són privats d'allò que els pertocaria; uns que abunden sobradament de menjar, i altres que no tenen ni el més necessari; uns que ^{amb} ~~hi~~ prou feines poden arribar a les despeses dels establiments modestos; pel contrari, n'ençopeguem d'altres malgastant en bars i restaurants de luxe vergonyoses centenars de pessetes amb menjars de preus altíssims i feixistes, ous, peix, carn, begudes....de que n'han fretura els avis, dides, infants, malalts i els mateixos soldats malalts o ferits vinguts del front.

Aquest morbideu espectacle així com manifesta el feixisme tan d'aquells establiments o entitats que se n'aprofiten, com també d'aquells que'n disfruten; així mateix congria el ferment feixista de la reraguar-

da amb el desesperat neguit que naturalment produeix el veure que van abundosos els aprofitadors arrivistes; i ^{al revés} ~~en canvi~~ els ciutadans honrats no tenen potser ni una engruna de pa per els seus fills o malalts. D'ací ve que hom entén la justesa d'aquella expressió que vaig copsar d'uns vianants: Privacions de guerra, sí, però han d'ésser per a tot-hom.

Aquesta unitat de sacrifici enfortirà el coratge dels nostres germans, que ardits ofrenen llur vida al front. ^{Si això no fessin,} ~~del contrari,~~ quin coratge creiem que podran tenir els combatens enquimerats amb el record de les injustes privacions que lluny, de casa seva, pateixen llurs pares, llurs esposes, llurs fills? Per ço hem de tenir per ciutadans bords, per germans dolents tots aquells que abusant ells dels queviures sia per a mercadejar-hi llordament, sia per ^adisfrutar-ne sense mesura, són causa voluntària tan de la escassetat com de l'encariment de la vida.

La unitat de treball és un altre força que, si la tenim, ens portarà a la victòria, si ens fallava, ens podria menar a la derrota.

Fa pena sovint de veure, d'una part, uns ciutadans vius d'entusiasme posant amb delit llurs ideals, llur enginy, llurs forces ^{en} ~~en~~ benefici de la causa del poble, de la nostra independència i de la nostra religió verament catòlica; i d'un altra banda que entre mig d'ells mateixos se'n troben que no solament no intensifiquen la producció de tota mena per a contribuir a mitigar les asprors de la guerra, ans bé no treballen allò que de justícia i de raó haurien de treballar. Aquests són aquells violents, aquells antifeixistes, que sense raonable motiu, empenyen els altres al front de batalla, ells però, s'han enginyat per a romandre a la reraguarda ben vestits, ben empolainats i ben pescuts; aquests són aquells pels quals és menester que siguin obertes fins ben passada la mitja nit, els cafés, els bars, els cabarets, els balls, els teatres, etc. Cal, doncs, que tots grans i petits, vells i joves, cadascú segons les seves facultats, procurem aportar a les necessitats de la guerra com de la vida ciutadana tot el nostre esforç, amb ideal, amb bona voluntat, amb tot el sacrifici necessari, sense cap mena d'egoisme homeier.

Talment de la superproducció naixerà l'optimisme del front i de la rereguarda, factor importantíssim de la victòria al front i de la sòlida estructuració futura de la ciutat i de la nació.

Caldrí^a ^{doncs} afegir a l'unitat de sacrifici, l'unitat de treball; i aquestes dues unitats és menester afegir l'unitat de disciplina. Tot regne dividit contra ell mateix diu el diví Mestre Jesu-Crist, és assolat. I aquest principi ha estat retingut sempre com fonamental en tota la vida ciutadana. A l'autoritat l·legítima pertoca manar en tot allò que és de la seva incumbència: a ella pertoca meditar amb atenció i sol·licitud el benestar de la ciutat, amb energia i prudència: menar-lo a execució i bon terme, de tot el qual en florirà aquella forta i decidida confiança amb que el poble obeirà les direccions governamentals.

¡Ai! d'aquells ciutadans que trenquin aquesta unió sagrada de sacrifici, de treball, de disciplina! Per culpa d'ells hi ha el risc que l'enemic ens prengui de les mans la victòria i les nostres lli-

bertats. Si no ens ajudavem a nosaltres mateixos, amb quina vergonya podríem reclamar que ens ajudessin els nostres amics de fora ?

I què direm d'aquells ciutadans, especialment si es diuen catòlics, que no solament no s'enquadren dignament dins la disciplina ciutadana i dins els ordenaments de l'autoritat; ans bé més tost s'insubordinen amb l'espionatge, amb el paqueix i potser amb la pistola, durant les estones d'alarma, i d'altres maneres enmetzen els esperits i escampen la desmoralització en els fronts i a la reraguarda?

I nosaltres catòlics, i particulars^{ment els} eclesiàstics, cal que sobre tots donem exemple de virtut ciutadana i d'obediència a la llegítima autoritat. Aquests són els preceptes evangèlics, els ordenaments apostòlics i les direccions pontificies, majorment de lleó XIII i Pius XI. Els qui encara pretenen substituir la verdadera autoritat per ^{la que és} usurpada, dels rebels, que en penseu ara després dels horrorosos bombardejaments d'aquestes últimes jor-

nades ?; Què us en sembla de llur Patriotisme?; Què en penseu de llur sentiment cristià? Tants d'estralls, tantes víctimes, tantíssims morts i tants dols i planys, no us convencen encara de que ells i vosaltres aneu errats molt lluny de la fe, llunyíssim de l'amor de Jesu-Crist ? Sobretot que ni tan solament volen escoltar-se la veu del Sant Pare Pius XI, les encíclics del qual tenen amagades, a les amonestacions dels qual volen fer el sord.

Cristians i eclesiàstics feixistes, si us estimeu més sentir les maxims dels vostres dirigents feixistes, podreu ésser cismàtics, i potser herètics, que no reparen en innombrables malvestats, en morts infinites de sacerdots qui no es subjecten a la violència anticristiana; en canvi els veritables catòlics, conformant-se amb els preceptes evangèlics i amb les normes eclesiàstiques, volent decididament retre submissió a l'autoritat veritable i l·legítima no usurpada per la força de les armes, sinó otorgada per lliura votació popular.

Catòlics, tinguem altre cop present la paraula del Salvador

tot regne dividit contra ell mateix és assolat: per tant no trenquem, de part nostra, ni la unitat amb el govern llegítim de la Pàtria, ni la unitat amb el cap visible de l'Església que és el Papa; ell no està no podria estar amb els qui contra tota llei cristiana i humana ens porten la mort a la nostra ciutat. Com ciutadans malderà per ajudar a la deguda submissió dels veraments rebels, i com catòlics procurem ajustar-nos a les direccions pontificies de les encícliques Divine Redemptoris, Mit brennender Sorge, Nos es muy, Ingrauescentibus malis.

Es una obligació nostra de bona ciutadania i de vera catolicitat.
Bona nit, radiocients!

3 abril 1938

"SAMARITÀ ETS TU"

La litúrgia catòlica del present diumenge de Passió retreu el c.VIIIe de l'Evangelí segons st. Joan, on Jesús ^{parla} amb els fariseus dient:

I a mi, perquè dic la veritat, no em creieu. Qui de vosaltres em convenç de pecat? Si, dic veritat; perquè no em creieu vosaltres? El qui és de Déu escolta les paraules de Déu; per això vosaltres no les escolteu perquè no sou de Déu. Respongueren doncs els jueus, i li digueren: No diem bé de nosaltres, que samarità ets tu (val a dir, un renegat), i tens dimoni? (Jn 8, 45-48)

Aquests mots evangèlics, be escaurien avui aplicats al Papa Pius XIe.

El Papa, el 19 de març 1937, envià al món catòlic l'encícl. Divini Redemptoris, en la qual fa palesos els estralls, que pervin-

drien a la col·lectivitat humana de part del comunisme ateu, és a dir, extremista, que significa una subversió de tot ordre diví i humà, religiós i civil. -Amb un sistema social semblant no hi ha possibilitat de cap estructuració raonable i ferma i justa. L'Església Catòlica és guardadora del sagrat dipòsit de la veritat divina revelada, i per tant immutable, fixa i definitiva; i ensems és mestressa d'una disciplina humana, flexible i variable, amb que els seus ministres han de regir el poble cristià ajustant-se a les formes i necessitats polítiques i socials del seu temps.

Aquesta distinció explica clarament, d'una banda, l'immutabilitat del dogma catòlic, demostrada científicament en la Història dels Dogmes; i, d'altra, la varibilitat de la disciplina eclesiàstica.

En la doctrina certament revelada l'Església no hi té cap autoritat, més solament el deure de conservar-la incontaminada de cap error, de declarar-la a la seva hora, de definir-la autoritativament i d'aplicar-la a la vida cristiana en la diversa evolució del temps;

En canvi en la disciplina la santa Església mostra la seva dolça pietat i sol·licitut materna variant-la segons les circumstàncies i les exigències dels moments i de les persones, com n'és prou clara demostració l'història del dret canònic i de la diplomàcia pontificia.

És molt fàcil discutir i bescantar, com fa sovint el sectarisme la lentitud de la Cúria Pontificia en adaptar-se a la realitat dels cengles moments científics socials: emperò és prou difícil demostrar que l'església no ho hagi ^{tot alhora} obrat amb aquella prudència de serpent i simplicitat de coloma, del consell evangèlic: i en tot cas l'història eclesiàstica no deixa de fer-li'n retret, i el jutge etern en demanarà comptes rigorosament als seus ministres, *prelats i papes.*

Tornant, doncs, al punt d'on s'era apartat el discurs, els feixistes italians, els nazistes alemanys, els rebels espanyols i molts catòlics i tot, han fet gran bocassa d'aquesta encycl. Divini Redemptoris, extremant i tot el pensament catòlic, que hi ensenya el Sant Pare; i sobretot l'han extremat no solament els dictadors Mussolini

i Hitler, els rebels espanyols acapdillats per Franco amb llurs complices amb els horrors inhumans de Mussolini a Itàlia, ^aAbisínia i a Espanya; de Hitler a Alemanya, Àustria i Espanya, com també les que comet el Japó a la Xina; més encara els catòlics de molts països, l'egxtrèmen també, els quals, amb la dèria de la lluita anticomunista, cap mirament no tenen en desfigurar les veritats dels fets reals i de mentir tan descaradament, en prò dels feixistes i en contra dels republicans.

Particularment parlant en concret d'Espanya: a la part dels rebels, segons llurs informacions, tot és ordre públic, tot és justícia social, tot és cinceritat catòlica, i de cap de les maneres no volen creure ni les inhumanitats comeses dels rebels espanyols ^{avui} ~~en~~ al moment mateix de la sedició, com durant tota la guerra, al front i a la reraguarda; Les mortandats certes de Badajoz, Màlaga, Euzkadi, Astúries i Galícia, els assassinats, empresonaments, exilis de sacerdots, i d'altres innocents, les destruccions de tresors artístics,

la violació de la llibertat^e/clesiàstica, segons ells són grolleys^e calumnies dels "rojos" contra els catòlics nacionalistes.

Especialment a la diòcesi de Vitòria, amb les disposicions, del seu bisbe, referent a l'ús de la llengua basca en la predicació, oracions i cerimònies públiques, han estat anul.lades per Martínez Anido, director general d'ordre públic; amb també, com es veu per dues cartes del Vicari General Ant. Pérez Ormazábal, la residència canònica dels eclesiàstics està condicionada a la voluntat de l'Auditor de l'Exercit d'ocupació, trencant-se amb això la disciplina eclesiàstica d'excardinació, i d'incardinació, segons els canons 111¹ del Dret Canònic; amb excusa de la qual els bisbes espanyols molt sovint feien veritables injustícies, vexacions increíbles; ^{a desgrat de tot això,} si llegiu l'Osservatore Romano, sabreu que hi rebrota tota una florida de vida cristiana i de benhaurança social.

A mitjans del desembre, el Papa té aquell discurs, plé de compassió pastoral per les sofrènces socials; i el nazisme el prohibeix a Alemanya; uns dies després, per mitjà del Card. Verdier, llença el

missatge nadalenc de la na estesa i respon a la consulta feta del partit comunista: i el Feixis^{me} internacional^{s'altera i} avalota dient a crits que el Papa té dimoni, que és un samarità, que ha claudicat, que fa aliança amb el comunisme.

Hindrites, si fossiu cecs -diu Jesús- no tindria pecat: ara però, dieu; "Hi veiem" el vostre pecat perdura (Jn 9.41).

El Papa escrigué el 7 de març, 1937 l'encicli. Mit brennender Sorge contra el nazisme alemany; doncs bé, aquesta encíclica i lletra papal, no solament ha estat vedada a Alemanya, sinó també a Espanya mateix, de forma que arriba a exclamar-se'n un manifest dels Requetès, i això malgrat que segons referències, hi ha intervingut tot manament pontifici als Prelats Nacionalistes que aquella encíclica fós llegida i coneguda dels fidels; com tampoc hi fou publicada l'encicli. Ingravescentibus malis 29 setembre 1937, en la qual el Papa apunta que la lluita anticomunista mena a molts a menystenir la llum de la sabiduria evangèlica.

I aquesta fonda persecució religiosa, ~~que el feixisme~~ que el feixisme hipòcritament ^{la} congria a Espanya ~~amb~~ ^{la} i fa descaradament a Alemanya i suara ^{la} ha començat a Àustria amb l'empresonament de l'arquebisbe de Salzburg Mons. Segimon Waitz, amb la violació dels seus i altres clergues catòlics, amb la destrucció de la premsa catòlica, com no s'amaga de reconèixer-ho L'Osservatore Romano, diari tan decididament feixista? Catòlics, prou és cert que els bisbes austriacs s'han adherit al fet de la ocupació alemanya, i el card. [†] Innitzer arq^{bisbe} de Wien ha escrit de la seva mà i lletra el sacramental "und heil Hitler" que jo n'he vist reproducció fotogràfica de l'autògraf; emperò una radiomissió Vaticana ha informat que aquella adhesió era estat feta sense prèvia consulta de la Seu Apostòlica.

I tota aquesta persecució feixista, a la vegada porta aire d'escampar-se arreu, i si tots els catòlics de tot el món, no hi posem tot el nostre pit, esdevindrà una de les més fondes persecucions i més perilloses heretgies que mai ^{no} hagi sofert l'Església Catòlica, de la

seva fundació ençà, amb greu risc de violents i ben propers convulsions socials.

Els feixistes rebels espanyols i els d'altres països, tan descreients com catòlics, fan gran escàndol de les relacions i de l'ajuda que hi hagi de Rússia amb la República Espanyola: i ells no fan cap escrúpol d'haver deixat esclavitzar llur Espanya, de deixar assassinar, maltractar i exiliar sacerdots, religiosos, tota mena de persones innocents, de cometre tota llei d'inhumanitats i salvatgies als fronts i a la reraguarda tan d'ací com d'allà.

A l'altre banda, segons llibres de tot respecte, consten les activitats dels jesuites Leturia a Burgos, Nieto a Galícia, Corrons a Sevilla, les d'altres frares i capellans, alguns d'ells caps de colles d'homeiers d'aquesta banda, i aquests dies mateixos, hi ha eclesiàstics i catòlics, que aprofiten els moments actuals per a intensificar llurs manipulacions feixistes d'espionatge, de propaganda, de desmoralització, de falses o poc fondes denúncies de germans, de divulgació de rumors inquietants.

Valents patriotes, potser, que, a títol pacifista i perquè diuen no sentir la causa, s'amaguen i s'enxufen, o se'n van per no complir llurs deures civils contra els rebels i els invasors; digníssims ⁽¹⁾ ciutadans, que ~~els~~ moments de gravetat i perill, desconeixien o abandonaven llurs germans ^{catòlics o sacerdots} / o els religiosos dient que no podien comprometre's i mancats de sacrifici, rebutjaven aquells mateixos, que caritativament i espontània foren acullits d'homes d'esquerra, ^{Tal de majors, de njos, fervents catòlics, sacerdots i fets} ~~cris-~~ ^{per fer llurs interessos} ~~tians~~ cristians ⁽²⁾, denunciaven o telefonaven a patrulles per a que fessin feina en la persona o ca ^{els} béns i coses de llurs germans. Sí, això són aquests catòlics feixistes, són catòlics bords i renegats, qui han perduda la caritat cristiana, i són pitjors que els infidels.

¡No, això no ho ensenyà, no ho ensenyà, no ho ensenyaré jamai la doctrina catòlica cristiana, no! Els qui veritablement i sincerament cerquen el servei de Déu, el bé espiritual de les ànimes, la pròpia salvació, la dignitat cristiana, el bon nom catòlic, la vera llibertat de l'Església, ; cal que renunciem d'una vegada, a actuacions

tèrboles, comprometedores de l'Església Catòlica, blasfemadores de Jesu- Crist; cal que en lloc de créar obstacles, tergiversacions i excuses, feu totes les diligències per tal que els catòlics i eclesiàstics recuperem la confiança de les autoritats llegendimes i dels diversos sectors populars, a fi que ben aviat hom pugui i degui restaurar poc a poc i amb discreció, en tot el sentit canònic, el culte i la jerarquia catòlica: del contrari fareu veritable tort i manifesta injustícia als sacerdots i catòlics fidels a la llegítima autoritat, els quals tenint-hi dret i obligació, per culpa dels feixistes i de llurs malfiadores infiltracions, se'n vauen necessàriament privats.

I per això n'hi ha d'entre vosaltres, qui jesuít^{ics} o allucinat^s malden ^{per} posar impediments i destorbar les solucions per tal de restablir el culte i pràctica catòlica a la República, Els qui tal obren, no s'adonen o no volen maliciosament reconèixer que atien el foc i enverinen l'esperit de persecució, i procuren fer-ne palanca

política, majorment a l'estranger.

Entenguem-ho bé i clar: Els catòlics i eclesiàstics que m'escolten; el Papa condemnà el comunisme ateu, però ha condemnat també el catolicisme, feixista; aquell i aquest amb tendències i mètodes extremistes, aparentment oposades, ^{duen} menen igualment a uns mateixos termes fatals, a dir a la negació o descrèdit de la religió, de la fe, de l'Església Catòlica, a la subversió de l'ordre social, del Cristianisme i de la mateixa cultura i civilització humana.

Prou sé que no plau a molts feixistes o filofeixistes, d'ençà i d'enllà dels fronts, que jo digui semblants coses. Ells em diuen: "En pecat nasqueres tot tu, i tu ens ensenyes?" (Jn 9, 34): més jo els he de respondre: "Qui de vosaltres és sense pecat, tiri primer contra mi la pedra (cf Jn 8, 7): Ara però, hi afegiré amb mot evangèlic: cerqueu d'occir-me a mí home que us he dit la veritat, i a mí perquè dic la veritat, no em creieu. Si, dic la veritat, perquè no em creieu vosaltres?" (Jn 8, 40, 45, 46)

En tot cas, si voleu ésser bons cristians i homes honrats, tingueu present, us prego el precepta de Déu, repetit per Jesu-Crist (Mt 19, 18) que a tots, feixistes, i antifeixistes, igualment obliga: No llevaràs contra ton próime testimoni fals.

Salut, radiocients, fins un altre dia, si Déu plaü, que us parlaré de la nostra resurrecció.

Bona nit.

17 abril 1938

PASSIÓ I RESURRECCIÓ

Ràdiooients, us prego la màxima atenció a les coses a dir:
Us agrairé, singularment avui, la vostra benevolença.

Comencem obrint les Lamentacions de Jeramias. Diu el Profeta:
Jerusalem, quan caigué el seu poble en mans de l'enemic, i no hi hagué
qui l'ajudés, és recordà dels jors de la seva aflicció i de les seves
rebel.lies, i de totes les seves coses estimables, que tingué des dels
temps antics: l'esguardaren els seus enemics, i escarniren els seus dis-
sabtes (1,7) Els Viarany de Sió tenen dol perquè no hi ha qui vingui
a les seves solemnitats: totes les seves portes són assolades, els seus
sacerdots gemeguen, les seves verges són afligides, i ella es plena
d'amargor. Els seus enemics han estat posats al seu davant, els seus
avorridors prosperaren, perquè el Senyor l'ha afligida per la multitud
de les seves rebel.lions (1, 4.8) El senyor abandonà el seu altar,

menyspreà el seu santuari (2, 7). ¿Aquí et faré semblant, filla de Jeru-
salem ? ¿amb qui et faré comparança filla de Sió per tal d'aconsolar-te?
(2,13) Els teus profetes et vegeren vanitat i follia i no et descobriren
ren el teu pecat, a fi de destorbar el teu captiveri, ans varen pre-
dicar-te vanes profecies i desvaris (2,14).

Mira, Senyor i considera (2,20): nens i ancians jeien per terra en
els carrers: Tes meves verges i els meus donzells caigueren a cops de
glavi (2,21). El Senyor és bó per per aquells que en ell esperen, per
l'ànima que el cerca(3,25). Escorcollem els nostres camins, cerquem i
convertim-nos al Senyor(3, 40).Acomplí el Senyor la seva indignició, es-
campà la cremor de la seva ira (4,11) pels pecats dels seus profetes,
per les malvestats dels seus sacerdots, que espargiren en mig d'ella la
sang dels justos(4,13)Lleugers foren els nostres perseguïdors com les
àguiles del cel: sobre les montanyes ens perseguiren, al desert ens po-
saren paranys (4,19) Remembra't Senyor, del que ens és esdevingut: es-
guarda i contempla la nostra vergonya(5,1). Per què t'oblidaràs per sem-

pre de nosaltres ? Tornan'ns Senyor a tu i ens convertirem (5,21) : i serà renovada, com de l'àguila, la teva joventut (Ps 102, 5).

I dia vindrà, radiocients, i esperem que ven aviat, que l'Església catòlica de casa nostra, un cop passat el tràngul del present calvari, joirosa de veure ^{sempre vivent} la seva vigorosa renovació, podrà aplicar-se aquell O felix culpa! de la Litúrgia del Dissabte Sant. Serà sempre dolorosa la pèrdua irreparable de moltes persones i coses eclesiàstiques: és estat tristíssima la gairabé mort de la nostra Església. Jesu-Crist morí a mans dels botxins de Pilat, volgut a mort per boca dels escribes, fariseus i prínceps dels sacerdots cridant -com glossa sant Agustí- "crucifica'l, crucifica'l!" Emperò el Crucificat resuscità al tercer dia d'entre els morts: i talment la nostra Església, després d'aquests tres anys de cruel passió, eixirà del gresol, i apareixerà purificada tota ella a seguir amb nou delit i sinceritat l'obra divina d'evangelització, redempció i pacificació dels esperits selectes, ^{em}menat-los a la llum de la veritat evangèlica, a la adquisició de la justícia social, a la germanor de la perfecta

llibertat, de l'inferioritat noble, de la superioritat mansueta, per tal d'assolir amb el compliment de la llei cristiana la gràcia i caritat de Jesu-Crist, penyora de l'herència eternal.

Si heu resuscitat, amb el Crist, escriu sant Pau (Col 3, 1-3), cerqueu les coses damunt on és el Crist assegut a la dreta de Déu: les coses d'amunt penseu, no pas las de sobre la terra. Per què sou morts i la vostra vida és amagada amb el Crist en Déu. Mortifiqueu els membres que són sobre la terra (5)... i per damunt de totes aquestes coses la caritat, la caritat que es vincle de perfecció. I la pau del Crist comandi en els vostres cors, per a la qual heu estat cridats a un sol cos (14-15). Purgueu-vos del llevat vell, però tal d'ésser massa nova: perquè el Crist la nostra víctima pasqual ha estat immolat. Així doncs, festivem no pas amb llevat vell, ni amb llevat de maldat i de dolentaria, sinó en àzims de sinceritat i veritat (1Cor 5, 7-8). D'aital manera conseguirem "la gràcia de la resurrecció", que éssent personal esdevindrà col'lectiva del cos misè

tic de l'Església Catòlica, a fi que, com escriu Sgant Pau Apòstol (Ef 5,27), es presenti gloriosa al Crist no tenint taca o arruga ni res de semblant, ans perquè sigui santa i sense màcula. Diguè el diví Mestre en el sermò de la Cena (Jn 15,2) que tota (serment) la que lleva fruit (el Pare) la poda, perquè llevi més fruit. Déu ha permès que un fort temporal, seguit d'una torrentada arrasadora, es llencés damunt la nostra terra causant mortandats i ruïnes sense nombre ni preu. Cal que besem la mà de Déu, que castigant-nos ens cura, per tal que els fruits de vida, llibertat, justícia, fraternitat i pau cristiana, que la nova Església haurà de portar, siguin mereixedors de les divines mirades. Déu repeteix amb nosaltres aquell mot bíblic (Apc 21,5) Heus aquí que faig noves totes les coses: i Jesu-Crist ens proposa l'exemple de l'home cap de casa que del seu tresor treu coses noves i velles (Mt 13,52). Hem de bastir la nova Església de soca i arrel: cal doncs, despullar-se de l'home vell

així ho ensenya st. Pau (Ef 4,22,24), i que ens revestim del nou, el creat segons Déu en santetat de la veritat. La premsa ha parlat d'ofertiments caritatius que pensen fer a l'Espanya catòlica germans nostres d'arreu del món per tal de reconstruir els temples destruïts o perjudicats. Lloable propòsit, si és dut avant amb el seny cristià. Emperò la Majestat de Déu, per a rebre en olor suau el sant sacrifici i el perfum de la pregària sincera, no fretura de temples de crocam (permeteu-me l'expressió, que és d'un poeta), ni d'altars farcits de quincalla i ceram, ni de paraments d'ostentació vanitosa; en canvi necessita que els seus ministres tinguin una fonda i ampla formació científica, literària, filosòfica, teològica i social, amb que puguin complir el ministeri apostòlic per que fent això se salvin a ells i als que els senten, conforme ho diu st.Pau a Timoteu (cf. 1.4,16): També els fidels sempre, i ara més que mai, tenen fretura d'una tal instrucció en la doctrina cristiana dogmàtica, moral i social, que els armi degudament a poder donar raó de llur fe i esperan-

ça en Crist, segons l'adoctrinament de Sant Pere, que els disposi a saber distingir dels sofismes de l'incredulitat, difosos en el diari, en la novel·la, en la revista, en la conferència, en la radio-emissió, en la conversa del cafè, de l'oficina i del carrer.

Per tal, amb molt agraiment a les bones voluntats de subvenir a les indigències de l'Església espanyola i respectant el millor parer d'altri, jo creuria que les almoines primeres, que rebrem de la noble caritat dels catòlics de tot el món, no han d'ésser destinades i despeses abans de tot a l'embelliment dels temples i objectes del culte, ni tampoc a socòrrer la pobresa dels mateixos sacerdots, sinó més aviat a bastir els sòlids fonaments de l'Església formal, que són els eclesiàstic i fidels creients: Això reclama una ferma dotació econòmica dels Seminaris, necessària a poder donar als joves levites una formació científica molt més fonda i ampla que fins ara no havien pas tinguda; això reclaman la fundació de dues o tres Uni-

versitats Catòliques, a on amb alt i ortodoxe tecnicisme científic, siguin professades totes les disciplines humanes i divines amb llurs branques d'especialització: això reclama la formació de la biblioteca parroquial indispensable a una predicació bíblica, apològètica, dogmàtica, catequètica, i litúrgica sistemàtica, segons un programa o qüestionari preparat anyalment del Bisbe diocesà.

Semblant formació religiosa superior deixaria tan en els eclesiàstics com en els fidels una fonda empremta, i els donaria un tremp de vida cristiana que per ell mateix immunitzaria la via parroquial nova de mantes defectes de molt mala recordança. Per ço en la *novella* vida parroquial jo no hi voldria aranzels fixos, ans crec que caldria deixar a la bona voluntat i possibilitat dels fidels la retribució dels serveis parroquials: de fet més ^{mes bé} aviat els sacerdots en resultarien ~~més aviat~~ beneficiats. Tampoc voldria dins el temple mateix cap mena de captaires, ni per a res, Les Collectes, en tot cas, es

farien fora del lloc sagrat. Encara molt menys hem d'esperar cap classe de drets passius de l'Estat: els diners que els sacerdots rebi de l'Estat, seràn necessàriament lligams que fermaràn la llibertat evangèlica del seu ministeri apostòlic. Tan⁴de⁵bó no ho hagués demostrat prou l'experiència passada!

Fóra menester bandejar de l'Església la pràixa de sensibleries nènies i de devocions noves; pel contrari s'hauria de tenir un alt conreu del veritable esperit litúrgic, en l'altar, en els paraments, en el cant. Molt propi i necessari completament de la vida parroquial seria la participació activa dels clergues i laics en l'apostolat de la premsa científica, literària i periodística, i en l'acció social, sense torçaments terrenals ni segones intencions polítiques, complint en tot l'obra evangèlica del Salvador Jesu-Crist, qui passà per aquest món fent el bé: aquesta i únicament aquesta, és la missió de l'Església, dels Prelats, dels sacerdots i dels laics d'Acció Catòlica. Tot el demás és abominació davant de Déu, i tard o d'hora atreu la maledicció divina.

Organitzada per aital tremp la vida parroquial i catòlica d'Espanya la florida i l'esplet de virtuts cristianes que'n brotés, esdevindria model\$ a tots els creients (1.Tes 1,7), i se n'escaparia una admirable olor de Crist. Déu faci que ens sigui permés renovar de veritat l'antífona pasqual: "Aquest és el dia, que ha fet el Senyor, exultem i alegrem-nos en ell ~~el~~ al.leluia!

Emperò aital cel de joia esplendorosa i de belles esperances que, en mig de la tribulació present s'obre a l'esguard de la nostra confiança en el Crist Resurgent, un llamp sanguinós acaba d'esquinçar-lo, que retrunyirà el cor de tots els veritables creients que arreu del món se n'assabentaran. Puix precisament el dia mateix de Dijous Sant, en que la Santa Església commemora els misteris de la caritat divina i la llei de l'amor cristiana, arribava a Barcelona, la esglaiadora notícia de l'afusellament de Manuel Carrasco i Formiguera a mans dels butxins feixistes. Un catòlic exemplaríssim, defensor de la causa catòlica al Parlament, salvador en dies greus de bon nombre de sacerdots

, amatent als interessos de l'Església i de la doctrina cristiana en la vida política i social; que hagi tingut de caura víctima dels qui farrisaicament posen en llur boca sacrílega, cismàtica i herètica el sant nom de Jesu-Crist! Quin crim tan hipòcritament horrorós! Quin delicte mereixedor de pena capital poden els feixistes haver justament trobat en la vida cristiana, social i política de Manuel Carrasco i Formiguera? Més, què té d'estrany aquest assassinat, si a Barcelona i a Burgos hi ha sacerdots feixistes, i en sé els noms, que ansien l'ocupació de Barcelona pels rebels a fi de ^{fer} matar ~~a~~ sacerdots o d'^{ili} excitar-los pel gran crim d'esser amadors dels pobres i de la classe treballadora o d'haver escrit en favor d'ells?

Catòlics, qui amb bona o mala fe m'escolteu, que la llum de l'afusellament de Carrasco i Formiguera us faci veure la negror de l'ànima del Catolicisme feixista, que no s'atura en front del crim més injust, de la mort d'un catòlic, o dels mateixos sacerdots, purament per no ésser de llur comunió nacional! Si avui heu dit o bé oït mis-

sa, catòlics feixistes, reflexioneu, com s'adiuen els vostres sentiments feixistes amb la doctrina evangélica de Jesu-Crist i de l'Església Catòlica, especialment en les encíclics. Mit brennender Sorge i Ingrauescentibus malis, que els bisbes de la banda rebel, a mon saber, no han fet conèixer, ^{enara} a llurs fidels .

Em fa pena en el dia antonomàsticament de exultança i alegria, haver de parlar amb vosaltres coses tant tristes? És un homenatge de ciutadania i cristianitat, és un deure als mèrits del cristià caigut, per medi de l'iniquitat feixista! Ell ens ha deixat exemple per tal que seguim les seves petjades, Ell batallà la batalla de la fe; Ell -podem piament pensar-ho- ha assolit la vida eterna.

Radiocients catòlics, ¿qui ens cal seguir, Franco, Hitler i Mussolini o bé Jesu-Crist i el Papa? Triem; no hi ha terme mig entre les tenebres i la llum, entre la mentida i la veritat! Catòlics, ¿que' ens cal ésser feixistes o cristians? Triem; No hi ha terme mig entre la mort i la vida, entre l'odi i l'amor!

A desgrat de

~~Malgrat~~ tot això, em cal avui termenar amb l'exhortació del diví Mestre (Jn 16,33) En el món teniu engoixes; més confieu; jo he vençut el món; i amb el concell amb que l'apòstol sant Pere posa fi a la seva segona lletra (II.3,17.18) : Vosaltres, doncs, benamats, vigileu, no fos^{que} endits per l'error dels inics caiguessin de la pròpia fermesa; creixeu, però, en gràcia i en coneixement del Senyor nostre, i Salvador Jesu-Crist: Ell la glòria ara i en el dia de l'eternitat.

Salut i pau.

1 maig 1938

MISSATGE

Als Eminentíssims i Reverendíssims Senyors Cardenals de la Santa Romana Església Eugeni PACELLI, secretari de Sa Santetat, Frederic TEDESCHINI datari de Sa Santetat, Gener GRANITO PIGNATELLI DI BELMONTE degà del Sagrat Col'legi Apostòlic, Manuel GONÇALVES CEREJEIRA patriarca-arquebisbe de Lisboa, Francesc d'A. VIDAL I BARRAQUER primat-arquebisbe de Tarragona, Carles J. CHULTE arquebisbe de Colònia, Jordi G. MUNDELEIN arquebisbe de Chicago, Josep E. VAN ROEY arquebisbe de Malines, Joan VERDIER arquebisbe de Paris

Joan V i l a r
sacerdot de Barcelona

EMINENCIES

No cal que declari llargament que la Seu Apostòlica, en especial el Pontífex Romà, Vicari de Jesu-Crist a la terra, així com és posat com un senyal al qui molts fan contradicció (cf Lc 2,34),

(cf. Mt 5, 13, 15) així també i principalment ara, és la sal de la terra i la llum del món. Puix veiem que gairabé tots els pobles, per més que portats vivament per diverses tendències d'opinions o de partits i no havent assolit la salut pública d'altres maneres, finalment és giren vers el Sovirà Pontífex amb més propensió que no pas abans: d'ell esperen el llum de sentir assenyadament i la norma ^{del bé} d'obrar.

Ara bé, de moltes relacions dels diaris s'ens fa entenent que les diverses diligències dels diplomàtics a fi de restituir o de conservar, especialments a l'Europa, la pau, han resultat del tot balderes. Certament la tranquil·litat del món i majorment d'Europa està penjada ^{d'un doble} en els perills, val a dir, de la pugna contra el comunisme, i de la lluita precedent del mateix comunisme. En quan gran risc pugui raure tant l'ordre social com la vida religiosa per part del comunisme ateu, el Papa Pius XI² seguint ^{després} dels seus predecessors ho demostrà llargament en l'encícli. Divini Redemptoris 19 març 1957; en quan greu perill pugui caure de part de la lluita contra el comunisme ho manifestà,

respecte dels elemanys, amb les lletres incícl. Mit brennender Sorge 14. març 1937, i referent als fidels i a tots els pastors d'ànimes, ho apunta en la carta encícl. Ingravescentibus malis 29, setembre 1937, aon aprofitant-se d'aquella oportunitat el Sobirà Pontifex insinuà que molts, qui es vanten del nom cristià, menystenint la llum de la sabiduria evanèlica, amb les fal·làcies anticomunístiques, van enterament errats.

Per la qual cosa tots els homes de bé, no solés d'els qui són fidels súbdits de l'Església catòlica, ^{amb nota} més també alguns de les sectes dissidents d'ella, han posada gran expectació en el Suprem Pastor i Mestre de la veritat i ~~del~~ ^{de} bé la bonesa, i que estant disposats a escoltar amatents la seva veu.

Emperò per tal que el Suprem Vicari de Jesu-Crist no pugui satisfer aquesta expectació, no ignoro que el lliguen molts impediments polítics, i també eclesiàstics. A fi, doncs, que el seu silenci no es pugui convertir en recriminació i justa queixa em plau de creure que hom faria cosa no certament desagradable al Papa Pius XIe i a la causa cristiana

sumament útil, si -per mitjà de tres comissions a instituir-se és a saber recollint arreu adhesions ^{de les} diverses dels agrupaments femenins, de les classes d'homes, dels col.legis eclesiàstics- procuréssim fer arribar a mans del Sobirà Pontífex, lletres suplicatòries, amb les quals el Suprem Mestre de la fe i dels bons costums fos fregat que de propòsit amb tot l'aparell de doctrina ensenyés a tots els homes majorment els cristians i catòlics allò mateix que respecta de la lluita anticomunista tocà lleugerament en l'encicl. Ingravescentibus malis 29 setembre 1937.

Sobre tot que escriu aquestes coses commogut de l'horror amb que les frequentíssimes incursions dels avions i de la seva increïble i de totes maneres inhumana crudelitat afligeix cada un d'aquests dies, en períodes de tres ^{en tres} hores, tot Catalunya i principalment la ciutat de Barcelona, com ho han copiosament ressenyat els periòdics públics.

Potser d'aquesta manera l'Església Catòlica atenyeria aquesta lloança, que ella en gran part, avisant a temps a tots els catòlics i especialment als sacerdots i pastors de les esglésies de llur obligació

cristiana, havia tallat la guerra que ameneçava l'Europa. Prou veig que reclamo una cosa ~~per~~ com difícil, com sia cosa manifesta que molts i insignes catòlics i eclesiàstics condescendeixen més del que fora just a les pretencions i doctrines dels feixistes, d'on necessàriament se n'ha de seguir un gravíssim perill a l'Església catòlica no solament a Itàlia i Portugal, més encara a França, a Bèlgica, a Àustria, Txecoslovàquia, Hungría, Amèrica Central i Meridional, principalment si, no dic pas l'Església, però si els seus ministres i prelats afavoreixen massa obertament als rics i poderoses, i o menyspreuen o, si més no, des^{cu}paren a la multitud³ obrera² i el poble humil¹!

D'ací sembla palesar-se prou sobradament la causa o bé el pretext de la persecució que és rebeja contra l'Església Catòlica d'Espanya.

Us prego però principalment que gireu la vostra pensa, i els records vostres als milers de morts, d'infants, de dones, d'ancians i joves, fetes per la mortífera aviació enemiga de les ciutats obertes de Catalunya, distants ben lluny del camp de batalla, contra tot dret na-

- tural i de gents; i més que el Govern l·legítim de la República després de haver-s'hi espontàniament compromés, s'absté de tan inexplicable malvestat.

Feu, doncs, a honor del nom cristià i a glòria de la sagrada púrpu-
ra, que cessint ja finalment semblants maleses que sacrílegament i blasfemament arreu és diu^{en} fetes a fi de vetllar per la civilització humana i per tal defensar la cristiana religió. Certament imputen un crim horrorós a l'amor de Jesu-Crist aquells Pontífex i catòlics que no s'avergonyeixen de que semblant extermini sigui dut a terme per causa de Jesu-Crist i de l'Església Catòlica. Una aital intervenció de la Seu Apostòlica en un semblant afer podria marcar una moralitat d'ordre internacional que en ~~lesdevenidor~~^{el futur} podria salvar & moltes vides.

I això era el que amb cristiana llibertat i reverència sacerdotal amb ànim d'exalçar la glòria del nom de Jesu-Crist, i de l'Església Catòlica i de promoure, majorment aquests dies, la dignitat de la Seu Apostòlica, i del Pontificat Romà, tenia que dir a les Vostres Eminències.

Jo certament he satisfet la meva obligació i amb la meva consciència.

Resta que m'encomani a mi mateix i principalment l'Església espanyola dels sants sacrificis i oracions de les Vostres ^{Eminències} Reverendíssimes. Salut! : i ornats de la sagrada púrpura, disfruteu per sempre de la caritat divina.

Fet a Barcelona 19. març 1938, f. sant Josep, patró de l'Església universal.

NB: Aquest missatge, elegantment imprès i bellament enquadrinat fou expedit a tots els ^{Eminentíssims} Senyors Cardenals de la S.R.E i a altres ^{Reverendíssims!} Prelats.

Amb el títol "Missatge enviat al XXXIV Congrés Eucarístic de Budapest" ^{la revista catalana} es dona a la llum la Publicitat 7 juny 1938, p.4, c.5-7.

En canvi no vaig a la llum pública el text espanyol que també era estat tramès a La Vanguardia.

29 maig 1938

EL XXXIVe CONGRES EUCARÍSTIC INTERNACIO*
NAL DE BUDAPEST

Com sigui que la voluntat o la malícia dels homes ha destorbat la participació personal catalana i castellana, com teníem projectat, al Congrés Eucarístic de Budapest, a l'ocasió de clausura, cal dedicar-li aquest breu parlament com homenatge d'unió espiritual de la Catalunya catòlica al triomf eucarístic, del nostre Rei pacífic, Jesús Salvador del món.

Maria Tami^{er}, guiada en les vies de l'esperit per el Beat Ey^{ard}, confia a Mons. De Ségur el pensament de promoure el culte eucarístic i les seves relacions amb la vida social per mitjà de la celebració anual de congressos eucarístics internacionals, en els quals les sessions d'estudi d'estudi fossin acompanyades de grans i devotes manifestacions

de pietat eucarística i de triomfals i enfortid^{es} confessions públiques de la fe catòlica.

Aplaudí i encoratjà l'idea el gran Papa Lleó XIII, i el 28 juny 1881 s'obria a Lille la gloriosa sèrie del Congressos Eucarístics Internacionals. Al de Lille seguirenc els congressos de Avignon, Liège, Fribourg, Toulouse, Paris, Auvers, Jerusalem, Reims, Paray-le-Monial, Brussel, Lourdes, Angers, Namur, Angoulême, Roma, Tournai, Metz, L'interés de semblants assemblees eucarístiques internacionals creix esplèndidament, en grandiositat i eficàcia, en els de Londón, al cor mateix de l'anglicisme, de Köln, Monreal, Madrid, (1911), Wien, Malta, Lourdes, Roma, Amsterdam, Chicago, Sidney, Cartago, Dublin, Buenos Aires, Manila. \sqrt{I} ara el Congrés XXXIVe de Budapest amb la participació, de disset cardenals i molts centenars de bisbes, abats, sacerdots, milers de catòlics, ens és fermaça que l'amor eucarístic de Jesús, el Mestre del manament de l'amor, enviarà a les quatre bandes del món una forta alenada, de pacificació i de germanor, amb vera llibertat cristiana.

Molts homes, enduts de l'encegament de la supèrbia o bé enfello-
nits del foc de les passions, tornen a dir de la doctrina de Jesu-
Crist; "Dura és ^{aquella} paraula ; i qui pot sentir-la?" (Jn 6,60), I per ço
molts cristians fets dixebls seus del baptisme, s'entornen i ja no
van amb Ell. I per tal motiu repeteix el demás, dubtosos potser, o
temorencs, o desconfiats, o febles: "Es que v^otambé vosaltres voleu
amar-vos-en ?" (Jn 6,67) I els seu Vicari a la terra, en nom de tots, li
respon: "Senyor, i a qui anirem? Paraulés tens tu de vida eterna: i no-
saltres creiem i sabem que tu ets el sant de Déu" (Jn 6,68.69)

El món adelerat amb la febre dels seus vicis i errors, com un ma-
lalt frenètic que extén la mà a tota cosa que pren per una ^{medicina} medicina
que ha de guarir-lo; cerca sistemes filosòfics, religiosos, socials, i
es llença esmaperduts, en seguiments del primer que li parla de be-
nestar, de justícia, d'alliberació social. Emperò que's desenganyi, la
trista experiència de la vida, el cruel testimoniatge de l'història
l'ha de convèncer i l'ha de fer reconèixer que tots aquests sistemes,

tots aquests salvadors, qui s'aparten de la veritat eterna, que no s'ajusten a l'ensenyament cristià són cisternes buides, cisternes que no poden satisfer la set de felicitat humana, no poden acomplir les promeses de benhaurança perdurable.

El món filosòfic, el món social, el món polític, si s'allunya de l'Únic que ^{és/} via, veritat i vida (Jn 14,6) va de dret a la tenebra, s'entrebanca en l'error i s'enfonsa en la mort. La plenitud de la llum guiadora, la certesa de la veritat refermant, la abundor de la vida satisfacent tan sols en Jesu Crist, en la seva doctrina en la seva gràcia és continguda. Cal, doncs, que la família, la societat, la política retornin a Jesu Crist, que s'inspirin en la seva doctrina evangèlica, que segueixi el mestratge de la veritable tradició catòlica: aquesta és la font única de la veritat, la deu segura de certesa, la norma justa de la vida. Repareu-ho bé, tots els demés sistemes purament humans envelleixen i són arreconats l'un rera l'altre: emperò

sols la veritat de Déu roman eternalment (Ps 116,2).

Es per ço que amb profundíssima filosofia humana i social el Sant Pare Pius XIe en la seva encícl. Ingravescentibus malis 29 setembre 1937, adita d'on venen els forts greuges que avui pateix la societat familiar, civil i pública, val a dir, del comunisme ateu, ^{incendiari,} l'extremista i devastador, i de l'anticomunisme feixista, violent, sanguinari, injust, negador de la llei de l'Evangeli, blasfem de l'amor de Jesu-Crist, desobedient a les direccions de la veritable Església Catòlica, malcreient a les normes pontificals.

I en conformitat amb això el Card. Eugeni Pacelli, secretari d'Estat i Llegat pontifici, el dia 25 deia a la plaça dels Herois de Budapest: "Els apòstols de la negació i de l'odi podran prescriure l'obra i àdhuc el nom de Crist: els incendiaris podran reduir a cendres els temples i els herois de qualsevol evangeli terrestre podran imposar a un poble una forma de Cristianisme a llur gust, que res no té a veure amb el Cristianisme ni amb el Crist històric: emperò no-

saltres, conscients de la nostra feblesa, mes enrobustits amb els socors d'Aquell qui les febleses del món escollí (Déu) per tal de confondre els forts (1 Cor 1,27), dirigim al Redemptor una fervent pregària per tal que advingui el regne de la justícia de l'amor i de la pau!

L'exemple dels catòlics, dels sacerdots i dels prelats, qui avui a Budapest han feta magnífica i fervent confessió de llur fe catòlica, ha d'ésser esperó a tots per tal de fer prudent, però ferma professió del nostre sentiment religiós i catòlic. Escolteu el diví Mestre: No els temeu, doncs, car res no hi ha amagat, que no s'hagi de revelar, ni res secret que no s'hagi de saber. El que us dic en la tenebra, digueu-ho en la llum; i el que sentiü a cau d'orella, pregoneu-ho dalt dels terrats. I no temeu dels qui occideixen el cos, i no poden occir l'ànima; ans temeu majorment el qui pot perdre ànima i cos a la geenna. Per ventura dos moixons no es venen per un as? (5 cèntims?) I sense el vostre Pare ni un d'ells en caurà a terra... Tot aquell

els homes, el
doncs, qui em confessarà davant, confessaré davant el meu Pare qui és
en els cels; i tot aquell qui em negarà davant els homes, el negaré
també jo davan el meu Pare qui és en els cels. (Mt 10, 26-33).

estorronadora,
;Horrenda/amenança! Mes si això diu als qui, per esporugüiment o
altra feblesa no confessen llur fe: ;quina mena de amenaça no han de
tèmer aquells, majorment si representen alguna autoritat jeràrquica,
qui per il·legítims sentiments ciutadans o per bordes esperances po-
lítiques potser volen amagar a gracienc llur fe i malden i s'entesten
per mantenir en cambres privades el culte catòlic, a fi que hom pugui
fer creure, singularment a l'estranger, que la llibertat de cultes es
vedada de les autoritats de la República? A hores d'ara ;perquè no han
de tenir capella/^{pública o}semi pública els catòlics tots de Catalunya i de la
República? ;Ai dels catòlics! ;ai dels sacerdots feixistes: nissaga
d'escorçons, com diu sant Joan el Baptista, segons l'Evangelí de st.
Il·luc (3,7) i de st. Mateu (3,7): i; qui us ha ensenyat a fugir de la
ira venidora?... I no comenceu per a dir en vostre interior: "Teniu

Abraham per Pare: car jo us dic que pot Déu d'aquestes pedres suscitar fills d'Abraham! ; Que potser aquests són fills d'aquells, qui se n'anaren joiolosos de davant del Consell per tal com havien estat considerats dignes d'ésser ultratjats pel nom de Jesús, i per haver parlat amb tota fermesa la seva paraula? (Act 5, 41 cf. 4, 29).

Però tingueu present catòlics, que, com escrivia st. Pere (2 Ptr. 2, 1, 3, 17-18) En el poble hi hagué certament falsos profetes, com també entre vosaltres hi haurà falsos mestres els quals introdueixen fallagament sectes de perdició, i neguen el Senyor que els comprà... I molts seguràn llurs lascívies pels quals serà blasfemat el camí de la veritat. Vosaltres doncs, ben amats sabent-ho per endavant vigileu, no fos que enduts per l'error dels inics i caiguéssiu de la pròpia fermesa. Creixent però en gràcia i coneixement del Senyor nostre i Salvador Jesu-Crist.

¡Salut, Ràdiooients!

26. juny 1938

Radiocients, Déu vos guard:

La radioemissió, que ara us faré, era estat preparada per a pronunciar-la avui fa quinze dies, que fou substituïda per la Gazeta de les Lletres catalanes. A l'acabament hi afegiré uns mots d'epíleg. Deia així:

12 juny 1938

SENYAL D'UNITAT, LLIGAM DE CARITAT

Avui fa quinze dies que a Budapest es posava triomfalment terme al Congrés Eucarístic Internacional XXXIVe sota la presidència del ^{Car-}denal ^{Luigi} ~~de~~ Facelli, ^{Legat a} Laterà, tramès pel Sant Pare desde Roma, centre de l'unitat de la fe catòlica: avui la sagrada Litúrgia celebra la festa del Déu veritable que enclou ensems la Santíssima Trinitat de persones en la simplicíssima Unitat de naturalesa; el dijous vinent l'Església Catòlica commemora els sagrats misteris del Santíssim Cos de Jesu-Crist, el qual segons expressió altíssima de Sant Agustí, "és misteri de pie-

tat, senyal d'unitat, lligam de caritat.

L l i g a m d e c a r i t a t, que amb fervorosa paraula, com missatge pontifici, exalça tan el Cardenal Pacelli Llegat tramès del Papa, com el Cardenal Serédi Primat d'Hongria, per tal que aquella magnífica corona de fidels creients, vinguts al Congrés de totes les parts del món, l'escampessin per tots els caires i per totes les contrades de la terra. Per mitjà d'ells el Mestre i Redemptor del món el Crist Eucarístic ha repetit vibrantment: Fillets un manament nou us dono, que us estimeu els uns als altres... En això coneixereu tots que sou deixebles meus, si us teniu amor els uns als altres. (Jn 13, 33.35).

Aquesta unitat de fe i aquesta unió de caritat és la font dels triomfs veritables, de les glòries mai moridores de la Santa Església i és per això que, si els catòlics i creients volen atényer victòria certa, victòria mereixedora de premi, victòria acompanyada de fruits abundosos de vida eterna, cal que remembrem que així com és un el

Senyor nostre, una la fe, un el baptisme, com parla Sant Pau (Ef 4, 2 ss), un Déu i Pare de tots, així també es necessari que caminem com és digne de la vocació amb què hem estat cridats, amb tota humilitat i mansuetud amb paciència suportant-nos mutuament amb caritat amatents a servir l'unitat de l'esperit en el vincle de la pau: perquè som membres els uns dels altres: tota ~~amargor~~ i enuig, i ira, i paraules, i maledicència sigui treta de vosaltres i tota malícia: ans bé siguin benignes misericordiosos els uns amb els altres; perdonant-vos els uns als altres com també Déu us perdonà en Crist. I el mateix Apòstol escriu als Galates (3, 26. 27. 28): "tots sou fills de Déu per la fe en Crist Jesús car tots els qui en Crist foren batejats us revestireu de Crist: no hi ha jueu, ni grec, no hi ha servent ni lliure: no hi ha varó ni fembra car tots vosaltres sou un en Crist Jesús."

I en la primera lletra als Corintis explica la consoladora i altíssima doctrina del cos místic de l'Església: Perquè talment com el

cos és un i té molts membres, però tots els membres del cos essent molts, són un sol cos, així també el Crist, perquè en un sol Esperit per a un sol cos hem estat batejats tots nosaltres tan jueus com grecs, tan esclaus com lliures; i tots d'un mateix Esperit hem estat abeurats. Perquè el cos no és un sol membre sinó molts....doncs, vosaltres sou Cos de Crist, i un per un membres. I finalment en la lletra als Romans (5,19,21) explica aquella amplíssima síntesis d'unitat obrada de Déu en Crist pel misteri de la caiguda i redempció de l'humana llinatge: Car talment -diu Sant Pau- com per la desobediència de un sol home han estat constituïts pecadors els molts, així també per l'obediència d'un sol home molts seran constituïts justos. A fi que, així com el pecat va regnar en la mort, així la gràcia regnés per la justícia per a vida eterna per Jesu Crist Senyor nostre.

D'on el mateix Apòstol dels gentils dedueix la ferma teologia de l'unitat com escriu als Felipenses (1 27 ss) que us conduïu com a ciutadans dignes del regne de l'Evangeli de Crist, a fi que....sentia a

4
dir de vosaltres que us manteniu en un esperit, lluitant amb una sola ànima per la fe de l'evangeli... curullen el meu goig sentint el mateix, tenint la mateixa caritat, una sola ànima, un sol sentir, res per competència ni per vanaglòria.... no mirant cadascú el seu interès ans cadascú el dels altres: car mai ningú -afegeig escrivint als Efesis (5 29)- ha odiat la seva carn: tingueu un mateix sentiment viviu en pau, i el Déu de la caritat i de la pau serà amb vosaltres, llegim en la segona lletra Paulina als Corintis (13 11), i en la primera havia també escrit que Déu no es pas Déu de desordre sinó de pau (14 33).

I aquesta doctrina era tan fondamet impresa en l'ànima dels primers creients que un cop rebuda la vinguda de l'Esperit Sant després de la Pentecoste diu el llibre dels Fets Apostòlics (4 32) que la multitud dels creients tenia un sol cor i una sola ànima: i ni un no deia que li eren pròpia cap de les coses que li pertanyien, sino que els hi eren comunes totes les coses.

Aquest era el gloriós fruit de l'oració sacerdotal de Jesús, al-

çada a Déu Pare la nit abans de la Passió després del Sant Sopar: Pare Sant, conserveu-los en el vostre nom, que m'heu donat, per que siguin un així com nosaltres... I no prego sols per ells sinó també pels creients en mi per llur paraula, que tots siguin, com tú Pare, en mi i jo en tú, (per naturalesa sentin) que també ells siguin en nosaltres (per participació): talment que el món cregui que tú m'has enviat (Jn 17 11,20-24).

Vet aquí per quina raó el mateix apòstol Joan, que pouà en el pit del mateix Salvador la seva altíssima teologia formulada amb tota energia i precisió: Qui diu que està en la llum, i odia el seu germà, ara està en la tenebra encara. El qui ama el seu germà sojorna en la llum, en ell no hi ha ençopec. Mes el qui odia el seu germà, està en la tenebra, i en la tenebra camina, i no sap on va: per tal com la tenebra han eixorbat els seus ulls (1 Jn 2 9,10,11) car aquestes es el missatge que oiren desde el principi Que ens amem els uns als altres (1.3 11) Tothom que odia el seu germà, és homeier. en això hem conegut l'amor, que Ell posà la seva vida per nosaltres: i nosaltres hem

de posar la vida pels germans (1.3 15,16) I l'apòstol Sant Pere entre els consells que daba als fidels de la Dispersió hi posava aquest: si-gueu tots unànimes, compassius, agermanats... no torneu mal per mal...

El qui vole estimar la vida (eterna) i veure dies bons que s'apar-ti del mal i que faci el bé, que cerqui la pau i vagi al seu encalç: per que els ulls del Senyor sobre els justos: -Però la faç del Senyor sobre els qui fan maleses (1Ptr. 38ss).

Els doctors de l'Església majorment Sant Joan el Crisòstom i sant Agustí es cosa admirable de quina manera agermanen el pensament de l'Eucaristia amb l'unitat i caritat, com no poden ignorar els catòlics i es-pecialment els eclesiàstics que han de portar a les mans els llibres li-túrgics i fer-ne la font més segura i certa de llur contemplació.

Els grans del blat i del raïm són per a St. Agustí el símbol de l'unió de voluntats que ha d'ésser un dels millors fruits de la parti-cipació eucarística, que mena veritablement a aquella societat perfecta dels sants a on hi haurà pau i unitat plena i perfecta. Quina excusa

tindrem -afegeix sant Joan Crisòstom- nodrits com som amb tals aliments?
puix aquest és misteri de pau? Que no s'atanci, doncs, cap inhumà, cap
crudel ni mancat de misericòrdia. "Per tal ensenya St. Agustí. Esti-
mem l'unitat, i temem la separació: puix no res hà més deu temer el
cristià que la separació del cos de Crist".

Doncs, no s'han separat de Jesu-Crist, no han renegat la veri-
table fe dels falsos germans, els pseudo-catòlics que no congrien en
el seu cor sinó pensaments de revenja, desitjos d'homicidis, alegries
per les mortandats, complaences pels bombardejaments? Aquells que
fomenten i escampen idees de divisió, de desunió i discòrdia, *críticis*
diversos dels ensenyaments per la paraula de Déu, en la tradició catò-
lica, en les direccions pontíficies. Mediteu-ho bé i sospeseu atentament
la vostra immensa responsabilitat.

Això era el que tenia de radiar-vos fa quinze dies: i el de-
cret del Govern de la República que fa públic la premsa d'avui, por-

ta nova actualitat els pensaments d'unió i amor que la celebració d'aquelles diades ens suggerien. El Govern de la República fa autorització de la pràctica del culte i confessió religiosa que les unitats de les milícies reclamin: autorització, que sobrevé a llei constitucional no a títol de concessió, puix la llibertat religiosa, cal remarcar-ho, no era estat vedada, sinó solament sospesa degut a la anormalitat dels greus moments que hem viscuts.

Quina responsabilitat, doncs, no tindrien aquells catòlics i potser eclesiàstics, que en lloc de secundar la bona voluntat del Govern, de la República, com, sense la declaració i tot d'ara, recomanaria el zel sacerdotal i cristià; possessin encara impediments en que els catòlics i eclesiàstics, que duen un esperit per damunt de tota contingència política, seguint els preceptes canònics, no poguessin desplegar llur ministeri d'assistència sacerdotal en els fronts i en els hospitals ?

Eclesiàstics i catòlics que m'escolteu, tingueu per ben cert que

peca mortalment, ^{sobre tot} majorment si té càrrec, tot aquell que posa entrebancs a l'exercici del ministeri sacerdotal que autoritza la declaració governamental.

Aquell que ho faci no sols és mal sacerdot o mal catòlic, sinó també un desmoralitzador i manifest feixista, i deu ésser denunciat, puix no sols és mal cristià sinó ademés mal patriota.

Bona nit.

3 juliol 1938

RETAILLS DE PREMSA

Bona nit, Ràdiooients,

Com sia que avui he de parlar en substitució del qui li tocava, per ordre, de fer-ho, crec útil portar a notícia vostra alguns fragments de premsa a títol informatiu.

L'Aube de Paris, el 28 juny 1938, p.1, c.4 portava el següent article intitulat "L'Aube et le cardinal Gomà" Escolteu-lo si us és grat:

"Un dels nostres excel'lents col'legues de l'estranger, vint-i-set dies exactament després de la publicació que hem feta d'una informació relativa a les declaracions del card. Gomà als pelegrins de llengua espanyola del Congrés de Budapest, ens reprotxa d'haver atribuït al primer bisbe d'Espanya unes paraules imprudents.

La veritat, aquest retret no es refereix només a una sola frase que és aquesta; "Jo estic satisfet -ha dit el card. Gomà- de poder

dir-vos que fins ara estem perfectament d'acord amb el Govern nacionalista, que pel demés, no fa un pas sense consultar-me i obeir-me? El nostre col'lega no es digna de fer seguir aquesta frase de la que la completa: "El representant del ministre de justícia, ací present, pot dar-ne testimoniatge".

L'informació que publicàrem és purament objectiva. Nosaltres la publicàrem a títol purament documental sense afegir-hi cap comentari que pogués "destruir-ne el sentit. Tenim el més gran respecte per Sa Eminència el Primat d'Espanya i no hem cregut pas mesclar-hi la més mínima passió política del món, com diu el nostre col'lega, amb el nostre desig d'informar el nostre públic.

El text del nostre corresponsal ha estat establert escrupulosa - ment per la confrontació de dues recensions del discurs del card.Gomà, preses per dos sacerdots que assistien a la sessió. Els dos oients sense concertar-se, han notat la mateixa frase. El testimoniatge d'un

tercer sacerdot, Sud-americanà, ens mostra que, si ens hem equivocat, altres han commés el mateix error que nosaltres cometèrem.

Ens dol discotir amb el nostre estimat col'lega. Si mes no, ho farem sense fer servir les fórmules que ell mateix empra, de les quals el menys que hom en pot dir és que són mancades de caritat.

Mes per tal com preten que no hi ha hagut cap protesta, nosaltres li preguem, perquè amb tant de menyspreu el seu corresponsal en lloc de citar pel seu nom "la damisel'la esmentada per L'Aube" la nombra només que amb aquesta graciosa denominació! No seria pas perquè un sacerdot, que nosaltres coneixem, anà a dir-li: "Senyoreta; no hi ha en aquesta reunió més que vos, que hagi verament parlat de caritat?" I nosaltresb estariem contents de saber si Sa Eminència el Card. Gomà a continuació d'aquelles declaracions, no ha rebudes demandes molt respectuoses i ben filials d'explicació.

Potser tenim també el dret de fer remarcar que nosaltres no som

pas els únics d'haver publicada la informació que ens retreu el nostre col·lega. Nosaltres pensem saber que abans mateix que nosaltres haguessim tingut el text de les declaracions del card. Gombà entre les mans, el corresponçal d'na gran agència l'havia ja telegrafiat als diaris de sud-amèrica, i som certs que els dos textos, sortits de dues fonts diferents, són semblants.

Finalment, hem de dir, per tañ com s'ens retreu la nostra actitud general respecta de la guerra espanyola, que ningú més que no pas nosaltres ha estat tant prompte a estudiar el problema espanyol del costat de la més perfecta caritat, de cara a tots i sobre tot amb la més perfecta i la més respectuosa deferència envers l'autoritat eclesiàstica, sigui la que sigui"

Fins ací L'Aube: no hi faré comentaris, ans bé us els deixaré per a vosaltres.

Ara, si us plau anem a New York.

Pendrem a les mans la revista setmanal America redactada per Pares Jesuïtes. En el n.16 abril del 1938 p.26 la Redacció és glòria de ^{la} seua adhesió en favor de Franco i d'haver estat la primera publicació americana que ha emprat el nom de nacionalista per a designar el moviment de Franco.

Ara deixarem aquesta embafadora plana, per anar a la redacció del New York Times.

El seu núm 12 març del 1938, porta una extensa informació de la qüestió religiosa, específicament catòlica, feta de Herbert L. Matthews, bastant encertada. A la qual, però, uns jesuïtes hi afegixen unes acotacions difamadores d'alguns eclesiàstics, nominalment del Canonge de Córdoba Gallegos Rocafull, -ni el seu nom saben escriure ben bé- Un altre dia potser aniré esclarint les sengles infàmies i falsetats i calumnies dels PP. Albert I. Whelan i Francesc Talbot aquell redactor i aquest director de l'esmentada ^{revista} América. El q u a r t v o t els dona privilegi i impunitat per a bescantar i difamar a tothom a llur plaença i tarannà...

Avui faré només formal i pública protesta de que els catòlics i eclesiàstics lleials al Govern llegítim de la República malden de formar una Església cismàtica a Barcelona. No sé pas quina apel·lació mereixen davant de Déu i dels homes honrats uns sacerdots que no fan cap escriptol d'esmicolar d'aquesta manera els preceptes de la llei de Déu i singularment el de la caritat, la llei de l'amor, el "mandatum nouum" del diví Mestre Jesu-Crist.

De mí diuen que he desertat de la fe, de l'Església Catòlica. Malparlats! si hagués desertat de la fe, no us parlaria com faig: doncs ¿d'on ells han ^{uada} posat llur fe? Que Déu els hi perdoni: de superba seguesa voluntària, de cor envejós corcat, no saben el que diuen. Pobre genteta, fan llàstima!...

Emperò el que no té perdó de Déu, i potser arriba al terme d'aquell pecat que s'anomena de l'Esperit Sant; ^{és que} tan el P. Whelan, com el P. Talbot diuen que el card. Francesc Vidal i Barraquer primat-arquebisbe de Tarragona no ha signat la Carta Colectiva dels bisbes espanyols, per

haver estat en un sanatori a causa de "desordres nerviosos" com diu Talbot; perquè va estar "incapacitat mentalment" els últims anys i fou sotmés a tractamen en un hospital de Roma", com diu Whelan.

Veritablement ells sí que estant forts de passió, que no és paren davant tal infàmia i injúria contra el nostre Venerable Metropolità!

Talment feren amb Jesús els escribes i faritzeus que li deien "daemonium habes", "tens dimoni", i els seus falsos germans, que no tenien vergonya de dir : in furorem versus est, "s'ha tornati orat, i fóra de seny".

No invocaré pas la maledicció de Déu ni el més viu menyspreu dels homes honrats damunt del feixisme nacionalista i dels que se li adhereixen o béel'amparen i aproven les seves doctrines i les seves obres; repetiré només amb l'arcàngel sant Miquel l'imprecació litúrgica: "impre-
ret illi Déu" ^{Deu} imperi damunt d'ell!

¡Salut! radiocients, fins el diumenge vinent, si Déu plau.

24 juliol 1938

"EL MEU GRA D'ARENA"

Déu vos guard, radiooients!

Encara és calent el vibrant record de la segona jornada victoriosa del 19 de juliol de 1936, en que al redós de la Generalitat, Catalunya esclafava el feixisme a la nostra terra, com igual feren les regions germanes, València, Vascongades, Astúries, Madrid.

Aquella gloriosa gesta, escrita en lletres de bronze en el llibre de la nostra Història, la augusta veu dels herois que ~~des~~escrigueren uns, vius encara, amb la seva suor; els altres, ja morts, amb llur sang ardenta, han de fer parar en sec la nostra potser esbojarrada cursa, per tal de meditar si més no uns moments l'alta significació tan d'aquella jornada com de les jornades subsegüents fins a la d'avui, joioses les unes, les altres potser tristes. L'estol, dels nostres heroics combatens caiguts llevant-se del repós de llur tomba, resplandent de

foc i de sang, parant-hi atenció ens farà sentir la seva veu amonestadora, encoratgant, guiadora ^a la meta de la pau, amb les nostres veres llibertats, amb el millorament social, amb la ^{segura} ~~següent~~ independència de la pàtria.

Fa més d'un any que quinzenalment us parlo, d'aquestes emissores estant, amb una benvolença de part dels ambles radiocients, amb una confiança de part de les nostres autoritats que per justícia em cal agrair i m'és molt plaent de retre'n públic testimoniatge.

D'altra banda la matèria i el tò de les meves allocucions són, ~~al~~ meu creure, ferman^{en}~~se~~ de catalanitat, de lleialtat, de catolicitat, com em pertocava, a llei de ciutadà, de català, de sacerdot. Això em refio que valdrà a posar-me a l'abric de qualsevol malentès, de qualsevulla mala interpretació.

Altrament, suara el 18 del més que són, en el discurs commemoratiu "Cada vez que los Gobiernos", el President de la República M. Azaña, declarà explícitament: " Es seguro que a la larga, la verdad y la jus-

ticia se abren paso; más para que se lo abran, es indispensable que la verdad se depure y se acendre en lo último de la conciencia y se acicale bajo la lima de un juicio independiente y que salga a la luz con el resplendor con el respaldo y al seguro de una responsabilidad. He deseado y procurado siempre que todos lo hagan así. El derecho de enjuiciar públicamente subsiste a pesar de la guerra, salvo en aquellas cosas que pudieran perturbar conocidamente lo que es propio y exclusivo de las operaciones de la defensa. Y de esta manera, cada cual aporta su grano de arena a formar la opinión. Pero, más que un derecho es una obligación imperiosa, inelidible, en todos los que de una manera o de otra toman parte en la vida pública. Es una obligación difícil de cumplir.

Cómo no va a serlo! Demasiado lo sé. Para vencer esta dificultad se recomienda mucho, como higiene moral, el ejercicio cotidiano de actos de valor cívico, menos peligrosos que los actos de valor del combatiente en el campo de batalla, pero no menos necesarios para la conser-

vación y la salud de la República" (cf. La Vanguardia, 19 . VII. 1938, p. 2, c, 1).

Me n'adono que aquest exordi va raura en aquell defecte que titlla Horaci quan aquell és tant o més gros que el cos de tota l'obra literària. Crec, però, que el moment reclamava aquesta introducció un xic més llarga.

La veu dels nostres herois alçant-se serena i ben trempada del silenci del sepulcre, ~~quinta~~^{ia} de tota pertorbació passional i tèrbola, ens ha fet sentir aquest dies els seus diversos tons de sonada patriòtica, miliciana, política, ciutadana, diplomàtica, per boca del varis oradors que ens han parlat.

A mi m'escau avui recollir llur veu d'un sentiment humà i religiós alhora. I en veritat que abdós sons, ben propis com són dels nostres herois, i tan intims com són en la realitat ciutadana, interior i internacional de l'hora present mareixen tota la nostra consideració. Escoltem-los, us prego, ben amatents.

La Litúrgia del diumenge VIe d. de la Pentecostés ens retreu l'evangeli segons sant Marc (8,) que diu: "Convocats els deixebles Jesús els digué: Ting llàstima de la múltitud, perquè fa tres dies que estan en mi i no tenen que menjar. I si els deixo anar dejuns a casa llur, defalliran pel camí". En els moments tràgics que vivim, per sentiment humanitari puc jo també i per professió sacerdotal dec i tot retreure avui i glossar davant vostre aquest mot evangèlic, d'aquesta guisa: "Tinc llàstima de la múltitud perquè fa tres anys iniciats que estan en guerra i no tenen què menjar." I la litúrgia de la lletania dels Sants, té aquesta invocació: "De la pesta, de la fam i de la guerra, des-
malu, tingues
llúireu-nos Senyor", com si fossin tres germanes inseparables.

Hem començat l'any tercer de guerra, i les nostres multituds no tenen que menjar, em cal dir-ho amb més justesa: "Les multituds, indígenes no tenen què menjar." Hi ha poblacions, hi ha viles de Catalunya extremadament mancades de queviures, mesos sencers mancades de pa una, dues i tres setmanes, mancades de llet per als infants, i pels

vells. I en canvi, hi ha llet per a que a Barcelona hi negociïn uns
establiments que la venen als matins i a mitja tarda, a gent que ^{han} men-
jat prou bé, hi ha corporacions on s'en reparteixen mensualment varis
pots de llet condensada per a funcionaris que ja estan prou proveïts
d'altres aliments. Els municipis no reperteixen queviures: i en canvi
veiem cooperatives que a la llum de plé dia i a ~~vista~~ ^{les envistes} de tothom dis-
tribueixen als amics privilegiats, que hi són inscrits, uns lots de vian-
da copiosos i a preus de taxa.

¿Com és això? No deien que era estat fos el senyoritisme privilegiat?
No deien fer la revolució per la germanor humana, no deien cercar i vo-
ler la igualtat social? ¿Que potser no són germans, no són iguals, no són
ciutadans de la mateixa pàtria? No, això no pot ser: siguem catalans, si-
guem bascos, o asturians o gallegos, o castellans, refugiats o no refugiats,
tots hem d'ésser germans, tots iguals sense privilegis, sense distincions
treballant tothom igual. Des del President de la República, a l'últim
infant nascut tots som ciutadans, tots som iguals, tots són homes que te-

nim igual dret a la vida, la de tots és igualment estimable i preciosa.

És per ço que representa un crim, de lesa humanitat i de lesa pàtria al fer diferències, l'establir castes d'uns ciutadans dignes de viure i mereixedors de menjar bé, i d'altres condemnats a passar fam, enduts a la misèria, majorment si aquest són els qui de fet treballen, i els qui veritablement ^{es} sacrificuen, ^{els qui} és baten a tots els fronts per la independència de la pàtria ultratjada. I què no n'hauríem de dir si semblant tracte d'excepció i d'inferioritat fos ^{resultant} semblant d'un sentiment morbós de vells i més reconcentrats antagonismes?

Als que hi tinguin alguna part, o positiva, en procurar semblant desigualtat o bé negativa en no impedir-la de la manera que o per llur càrrec o per llur professió puguin, cal que reflexionin seriosament els maldastres de desmoralització que la fam pot portar, tan a la reraguarda com el front. Amb quin delit podrà batre's a les trinxeres el soldat del front, que ell mateix pateix fam, i va mal vestit, quan a més d'això ^{passi} fem que per egoïsme dels especuladors comerciants, o per filtració dels funcionaris,

o per l'incúria de les autoritats, allò que ell no menja, ni tampoc no ho menjen els seus fills, la seva esposa, els seus pares i germans, s'ho menjen uns quants senyorets distingits i emboscats, i en fan platxeri potser amb llurs amigues portades de lluny?

La fam és mala congellera, i cal badar-hi bé, car el poble té certament resistències infinites i admirables de paciència i resignació a sacrifici heroic, com enç sigui just el motiu: és desbrida però i a la mateixa hora ho abat tot amb justa fúria davant de l'injustícia i de la iniquitat. I és una enorme iniquitat, és una immensa injustícia, que els queviures que existeixen i arriben a ^{produir} produir-se que li haurien de ésser duts a la pròpia ciutat, però aquells qui en tenen deure públic, i no fent-ho, el ciutadà s'ho va a cercar adelarat ben lluny, ^{amb} gran fatiga, a un preu vexador; per amor dels propis fills i per la mateixa fretura; li siguin arreballats mal sigui per agents de l'autoritat, majorment si allò passa a profit propi.

És sentència tremenda de Jesu-Crist que tot regne dividit en ell ma-

teix serà dessolat, i cau a terra. I és impossible que's'guanyi una guerra on dongria un corc que és tan terrible de discòrdia fratricida i de cruel injustícia.

Vet aquí per què tots els ciutadans, cadascú de la línia d'actuació seva pròpia, és necessari que ho meditem bé, i amb tota energia i sense cap llei de compassió, ^{hi} posem el remei pertinent desarrelant-ne les causes veritables que, ^{des} per consideració o per punt, ^{cada de} potser ^{hi} porta. ^{si així no} cerca la ^{no fèiem, fóra certa la} desfeta, i vauríem en una grandíssima responsabilitat. Jo no censuro nominalment ningú, el meu deure era únicament a alçar la ^{meua} veu humana i sacerdotal, en vista de una tal immensa desgràcia que per la seva realitat i significació, pot portar dies de gran dol a la Pàtria, molt major i molt més fonda del que ^a ara estem patint.

És una dita del Senyor, que el sant Evangeli posa en llavis de Jesús, que "no solament de pa viu l'home, sinó de tota paraula que prevé de la boca de Déu" (Mt 4,4).

I és per això que bona part dels nostres herois que vius encara

amb llur pit, defensen la Pàtria-menaçada a títol disfraçat de religió i civilització per fills bords i per cobdiciosos estrangers; i que morts gloriosament en defensa d'ella o caiguts per injusta violència sectària llevant-se del sepulcre o de les trinxeres; alçant llur plany al món de veure d'una banda les nostres esglésies tencades, que ningú ni els catòlics lleials al Govern llegítim de la República no hi poden entrar a celebrar-hi llurs solemnitats, i de veure per altra ^{part} banda els catòlics perduts d'esma, amagats de covardia vergonyosa i dividits com ovelles sense pastor ni rebada, ^{els als} que les cerquin i apleguin amb zel verament apostòlic, net de brossa política, ⁱ que amb vera caritat sacerdotal neta de vils barrejades humanes les menin a pastures saludables, les curin amb paciència pastoral de llurs nafres i malalties.

Quina responsabilitat tan immensa davant de Déu i de l'Església i de la humanitat mateixa, tenen tots aquells que són causa pròxima o remota, directa o indirecta, principal o secundària de que és retardat, mal no sigui ^{que} per un sol jorn, la reobertura dels temples, si més no al menys

d'algún i que es deturi la reorganització canònica de la llegítima i a-política jerarquia eclesiàstica!

La suspensió del culte catòlic amb ocasió del 19 de juliol, ~~la~~ clausura de les esglésies i capelles, pogué ésser motivada, pels fets i per l'ambient d'aquelles jornades, per més que potser no amb tanta d'extensió i durada. La turbació i el tresvald d'aquells moments poc a poc s'és anat calmant, i per això el món feixista, que vol passar per catòlic, d'un costat, i de l'altre, el món polític i diplomàtic i l'independent s'estranyen i és pregunten, com és que el Govern de la República no te encara després de dues anyades senceres restablerta ni incoada la normalitat catòlica del culte i jerarquia catòlica. No manquen ben clares declaracions de les autoritats republicanes i decrets seus, que s'avencen i atanceh vers l'enyorada normalitat catòlica. Tot això sembla fer palesa la bona voluntat del Govern, i en aquest sentit són estat ^{ben} comentats aquests actes en els cercles polítics i eclesiàstics ^{ben} ~~ben~~ disposats, i per la premsa nacional i estrangera ben intencionada o indiferent. I això fa t^émer i mal pensar que la

d'aquella anormalitat esmentada

causa íntima i fonda/n'és que hi ha bordes tendències polítiques dels qui somnien amb un demà feixista, i amb ell condicionen el fet religiós i la reorganització catòlica. Quàn s'era mai vist que la jerarquia eclesiàstica i els catòlics en temps de pau condicionessin el culte i administració pública dels sacraments conforme els moments polítics o els tractats diplomàtics? La vida cristiana i sacerdotal ha d'estar molt per damunt dels esdeveniments i vicissituds mundanes. El sagrat ministeri dels eclesiàstics s'ha d'enlairar per damunt de les funcions polítiques i de les combinacions diplomàtiques i dels càlculs econòmics. La posició de l'Església és ben clara segons la doctrina catòlica: d'adhesió al govern llegalítimament constituít, d'independència espiritual, i, en tota hipòtesi, de ministeri de reconciliació i de pau. I raríssimes vegades es donarà cas que tinguin aplicació en la realitat de totes les coses concretes la norma i limitacions de la doctrina ^{catòlica} eclesiàstica sobre la llicitud de la guerra i rebel·lió per a defensa dels interessos ^{fius religioses} catòlics.

Es cert que aquests criteris no s'adiuen prou bé amb aquells que el card. Gomà amb escàndol de catòlics estrangers manifestava suara en el Congrés Eucarístic de Budapest, que a la present guerra solsament han de posar-hi terme les puntes de les llances. Amb tot respecte però ^{envers} amb l'Excm. Cardenal ^a, tot bon catòlic li està millor, a mon saber, dirigir-se i afermar-se més aviat amb aquella invitació que el Papa de la pau Benet XV, encícl. Ad beatissimi Apostolorum Principis 1 nov. 1914 feia als governs d'aquells pobles bel'ligerants: "Preguem que ens escoltin aquells en les mans dels quals estan els destins dels pobles. Altres mitjans existeixen certament i altres procediments per a vindicar els propis drets, si fossin estat violats. Acudeixen a ells un cop deposades les armes amb lleial i sincera voluntat". "Venturós encara ^{deia} el Papa, Exhortació a la pau 20 juliol 1935, aquell que alci primer el ram d'oliva i amb la dreta l'extengui damunt l'adversari oferint-li la pau en condicions raonables.

Bona nit, fins d'avui en quinze, si Déu vol.

Joan Vilar Costa pare.

218

Hs. 1626

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ CATÒLICA

Av. 14 d'Abril, 442 bis · Tel. 82215

BARCELONA

Ràdiooients i lectors,

!Déu vos guard!

Les ràdioemissions tenen evidentment una estreta afinitat amb els escrits periodístics. Això i el fet que algunes d'elles han estat dites de paraula i a més publicades a la premsa, fa que em sembli que el present recull no fuig del marc del "Premi Valenti Almirall". És per ço que desitjant publicar-lo tant perquè molts catalans mantes vegades m'ho han pregat, tant per l'interès internacional que en si mateixes enclouen, he desitjat presentar-les a concurs, puix amb la dignitat del "Premi^{V.} Almirall" pugui ^{pujaria} de preu i estimació el poc mèrit que pugui tenir el present Plec de ràdio difusions en part parlades i en part també impreses.

Barcelona

Joan Vilar Costa

Diada del Roser

1938

[Handwritten signature]

all. hb. 2773 Bibl. Catchmyc
2774